

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κίνδυνος για δεύτερο κύμα πτωχεύσεων

Εντονη ανησυχία επικρατεί στους κόλπους της ΕΚΤ πως το δεύτερο κύμα της πανδημίας και η επαναφορά των περιοριστικών μέτρων ενδέχεται να προκαλέσουν και δεύτερο κύμα πτωχεύσεων επιχειρήσεων. Η εικόνα προκύπτει από τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίασης της Τράπεζας που σκιαγραφούν μια μάλλον δυσόπινη εικόνα της Ευρωζώνης. **Σελ. 10**

ΕΛΛΑΔΑ

Μάχιμη ξανά η αμυντική βιομηχανία

Τα κομμάτια του παζλ του νέου τοπίου της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας μπαίνουν στη θέση τους. Η κυβέρνηση σπεύδει να αναδιαρθρώσει επιχειρήσεις δημόσιου αλλά και ιδιωτικού χαρακτήρα που παρέμειναν επί μακρόν προβληματικές, προκειμένου να αποκτήσει τις υποδομές που χρειάζονται για να υποστηρίξουν το νέο μεγάλο εξοπλιστικό πρόγραμμα. **Σελ. 16**

ΓΙΟΥΡΓΟΚΡΟΥΠ

Πράσινο για ενίσχυση του ESM

Συμφωνία για την τροποποιημένη συνθήκη του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) επετεύχθη την Δευτέρα στη συνεδρίαση του Eurogroup – ένα σημαντικό βήμα για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ. Η νέα συνθήκη ενισχύει τον ρόλο του ESM στον σχεδιασμό, στη διαπραγμάτευση και στην παρακολούθηση προγραμμάτων χρηματοοικονομικής βοήθειας προς κράτη μέλη. **Σελ. 9**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΜΕΛΕΤΩΝ

Χρηματοοικονομικά αναλφάβητοι οι Κύπριοι

Τα ευρήματα δύο πρόσφατων επιστημονικών μελετών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) καταδεικνύουν ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός (financial illiteracy) παραμένει και υφίσταται ως πρόβλημα στην Κύπρο. Προς θέσπιση μιας εθνικής στρατηγικής για χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό. Κράτος, ιδιωτικός τομέας, θεσμοί και ακαδημαϊκός χώρος σχεδιάζουν στοχευμένη δράση. **Σελ. 4**

Τα θλιμμένα παιδιά της τηλεκαπαίδευσης

Η τηλεκαπαίδευση δημιουργεί σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα στα παιδιά, όπως οργή και θλίψη, καθώς οι μαθητές μένουν μόνοι μπροστά στις οθόνες για ώρες. Αυτό επισημαίνει σε άρθρο της η Washington Post, η οποία αναφέρεται ακόμη και σε ψωματικές παρενέργειες, όπως αδιαφορία για το φαγητό, πόνο στη μέση και τσούξιμο στα μάτια. **Σελ. 23**

Κέντρο εμπορίας ρύπων θέλει να γίνει το City

Καθώς το City του Λονδίνου φαίνεται πως δεν μπορεί πλέον να παραμείνει διεθνές χρηματοπιστωτικό κέντρο, επιχειρεί να μετατραπεί σε διεθνές κέντρο εμπορίας ρύπων, δικαιωμάτων ρύπανσης και διαφόρων παραγώγων αυτού του είδους. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, η Βρετανία θεωρεί πως είναι η ιδεώδης συγκυρία για να προωθήσει αυτήν τη χρηματοπιστωτική καινοτομία, που μπορεί να σώσει τον κόσμο. **Σελ. 11**

5 291296 000378

Μειωμένος κατά 35% ο τζίρος στα mall την Black Friday

Ούτε οι πωλήσεις, ούτε η επισκεψιμότητα του Black Friday τριημέρου έπιασε τα ποσοστά του Black Friday τριημέρου του 2019. Η επισκεψιμότητα στα δύο mall της Λευκωσίας ήταν μειωμένη κατά 30 – 35% σε σύγκριση με πέρυσι. Οι περιορισμοί παντός τύπου έχουν επηρεάσει και την ψυχολογία του καταναλωτή, αλλά συγχρόνως και το πορτοφόλι του. Το «πρώτο ραντεβού» κάλυψε χαμένους εδάφους της χρονιάς δεδωμένης της κατάστασης χαρακτηρίζεται ικανοποιητικό. Το δεύτερο και σημαντικότερο ραντεβού θα δοθεί το δεύτερο δεκαπενθήμερο του μήνα με τις χριστουγεννιάτικες αγορές. **Σελ. 3**

Απογειώθηκαν πάλι οι τιμές αεροπορικών εισιτηρίων

Αύξηση έως και 200 ευρώ

Τσουκετέρ τα εισιτήρια και μείωση των πτήσεων για Ελλάδα και άλλους προορισμούς αφήνει πίσω της η δεύτερη έξαρση της πανδημίας. Με βάση το σύστημα αγορών αεροπορικών εισιτηρίων, οι τιμές παρουσιάζουν μια άνοδο από τις αρχές του προηγούμενου μήνα, που σε συνάρτηση με το χρόνο αγοράς ξεπερνούν τα 200 ευρώ σε πτήσεις για την Αθήνα. **Σελ. 5**

Οι καταναλωτές άφησαν τα καταστήματα και πάνε στην οθόνη

Ενα από τα πολλά πράγματα που άλλαξε η πανδημία στη ζωή μας, είναι ο τρόπος που ψωνίζουμε. Τα lockdowns και οι απαγορεύσεις μετακινήσεων οδήγησαν αναγκαστικά τους καταναλωτές στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Το αποτέλεσμα είναι ο κλάδος των ηλεκτρονικών παραγγελιών, που εμφάνιζε ανοδική τάση και πριν από την πανδημία, να εκτοξευθεί. Πλέον τα ψώνια μέσω Ιντερνέτ ήρθαν για να μείνουν. Εξάλλου, έξι στους δέκα καταναλωτές δηλώνουν πως θα συνεχίσουν να ψωνίζουν διαδικτυακά και μετά την περιπέτεια του κορωνοϊού. Οι επιχειρήσεις, μικρές και μεγάλες, προσαρμόζονται στις απαιτήσεις του επενδύοντας σε ηλεκτρονικά καταστήματα, εικονικές βιτρίνες, κανάλια διανομής, αποθηκευτικούς χώρους. Σε αυτό το διογκούμενο κύμα προσπαθούν να ανεβούν και πολλές startups, παρέχοντας νέες υπηρεσίες στη διανομή προϊόντων. **Σελ. 18**

Τα μέτρα ξεσηκώνουν νέα θύελλα διαμαρτυριών

Αμφισβήτηση από τους πολίτες

Μεγάλης αμφισβήτησης από τους πολίτες τυγχάνουν τα νέα μέτρα που έχει λάβει η κυβέρνηση για αντιμετώπιση της πανδημίας. Επικρίσεις ότι δεν έγινε ο κατάλληλος σχεδιασμός για τους οίκους ευγηρίας, ότι τα μέτρα σκοτώνουν την εστίαση και αντιπαραθέσεις ακόμα και μεταξύ επιδημιολόγων για τις μάσκες σε εξωτερικούς χώρους. **Σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το δίλημμα των Χριστουγέννων

Καθώς πλησιάζουμε την περίοδο των Χριστουγέννων, οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη καλούνται να λάβουν αποφάσεις σχετικά με τα μέτρα που θα βρίσκονται σε ισχύ την περίοδο της μεγάλης γιορτής. Μέτρα που θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο που οι Ευρωπαίοι θα περάσουν την περίοδο των διακοπών που σηματοδοτούν και το τέλος τους έτους, ενός έτους πρωτόγνωρου. Η απόφαση, λοιπόν, περιστρέφεται γύρω από περισσότερες ή λιγότερες χαλαρώσεις την κρίσιμη περίοδο, μεταξύ Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς, όπου παραδοσιακά φίλοι και συγγενείς βρίσκουν την ευκαιρία να συναντηθούν. Στην περίπτωση που θα χαλαρώσουν τα μέτρα και θα επιτραπούν οι μεγαλύτερες από ότι σήμερα συγκεντρώσεις, είναι ορατός

ο κίνδυνος να ξεφύγει η κατάσταση και το νέος έτος να μας υποδεχθεί με σκληρότερα μέτρα και περισσότερη οικονομική ανέχεια. Οι αποφάσεις των επόμενων ημερών θα είναι δύσκολες αφού ξεκάθαρα μπαίνει το ερώτημα κατά πόσο ένα μικρό παράθυρο ελευθερίας την περίοδο των γιορτών μπορεί να αντισταθμίσει ένα πολύ μεγαλύτερο διάστημα lockdown στην Ευρώπη. Από την άλλη, η περίοδος των Χριστουγέννων αποτελεί για τους περισσότερους εμπορευόμενους περίοδο υψηλής καταναλωσης, στην οποία βεβαίως ποντάρουν κάθε χρόνο και ειδικότερα φέτος για να «ρεφάρουν» για όλη τη χρονιά, στο βαθμό που γίνεται και είναι εφικτό. Στη σύζηση που δειλά-δειλά αναπτύσσεται αυτήν την περίοδο δεν θα πρέπει να

διαφεύγει της προσοχής μας το παράδειγμα του προηγούμενου καλοκαιριού, όπου η χαλάρωση των μέτρων οδήγησε στο δεύτερο κύμα της πανδημίας, το οποίο μέχρι στιγμής αποδεικνύεται ιδιαίτερα σκληρό αναφορικά με τις απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, οδηγώντας σε ένα δεύτερο πιο χαλαρό όμως lockdown. Μέχρι στιγμής και με βάση τα υγειονομικά δεδομένα, οι αποφάσεις των περισσότερων κυβερνήσεων κινούνται προς την κατεύθυνση χαλάρωσης των μέτρων, ενόψει Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς, γνωρίζοντας πιθανότατα ότι ακόμα και εάν επιβληθούν μέτρα θα αγνοηθούν σε μια περίοδο που έχει κατακλύσει την Ευρώπη η λεγόμενη «κόπωση του κορωνοϊού» (covid fatigue). Όσον αφορά στο χειρισμό της κατά-

στασης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποκτά η προσέγγιση της Γερμανίας, η οποία αποφάσισε να επεκτείνει και να λάβει ακόμα πιο αυστηρά μέτρα-που κανονικά θα αείρονταν στο τέλος προηγούμενου μηνός- έτσι ώστε να δοθεί μεγαλύτερη άνεση την περίοδο από 23 Δεκεμβρίου μέχρι και την Πρωτοχρονιά. Απόδειξη της πλήρους συνειδητοποίησης των Γερμανών στον τρόπο που επιλέγουν να χειριστούν την κατάσταση αποτέλεσε και η πρόσφατη δήλωση της Άνγκελα Μέρκελ ότι το 2021 θα μας υποδεχθεί με νέα μέτρα για αντιμετώπιση της πανδημίας. Η Κύπρος επέβαλε νέα μέτρα που ισχύουν από τη Δευτέρα, 30 Νοεμβρίου και θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου. Τα νέα μέτρα στοχεύουν να αποκλιμακώσουν την

πίεση των τελευταίων εβδομάδων, έτσι ώστε να δικαιολογούνται μεγαλύτερες χαλαρώσεις που μάλλον θα περιλαμβάνουν την εστίαση και τον επιτρεπόμενο αριθμό ατόμων σε ιδιωτικές συγκεντρώσεις. Το κλίμα πάντως παραμένει δυσάρεστο, αφού δεν είναι λίγες εκείνοι που αντιδρούν επειδή στη νέα λίστα μέτρων υπάρχουν κάποιες ρυθμίσεις που θεωρούνται εξόφθαλμα προκλητικές, αποδυναμώνοντας την προσπάθεια και θέτοντας ζήτημα εσωτερικής λογικής του συνόλου των ρυθμίσεων. Ακόμη και έτσι, όμως, η κατάσταση είναι δεδομένη και οι εξελίξεις των επόμενων ημερών θα καθορίσουν, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, το σκηνικό που θα επικρατήσει στις φετινές αλιωτικές γιορτές.

Συμμετέχουμε στο Σχέδιο Επιδότησης Επικοινωνιών για νέα στεγαστικά δάνεια

Επιδότηση μέρους του επιτοκίου για 4 χρόνια από την Κυβέρνηση

Αποταθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα ή στον λειτουργό πελατειας σας
Περισσότερες πληροφορίες και στο
www.hellenicbank.com/stegastiko

Στηρίζουμε την αγορά
και ανέγερση πρώτης κατοικίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.
Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.
Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Τα funds γυροφέρνουν τα ατέλιωτα πρότζεκ που άφησαν τα διαβατήρια.

Τα αγρέλια, ο καφές των αδελφών, και το αγρινό της Cyprus Airways

Καλημέρα. Οι πραγματικοί λάτρεις της καλοζωίας χαϊρόμαστε για το διάλειμμα που μας δίνει η κυβέρνηση με τον κατ' οίκον περιορισμό μετά τις 9. Να καθίσουμε λίγες μέρες σπίτι να ξεκουραστούμε, να μας μαγειρέψει και εμάς ένας άνθρωπος, να δοκιμάσουμε και την νέα σοδιά από το ζυνι-στέρι που άρχισε να κυκλοφορεί από τους παραγωγούς με άκρα μυστικότητα. Είναι και ο καιρός βέβαια που η κυπριακή γη εί-ναι στα καλύτερά της... άγρια απaráγγια, αγρέλια, όπως τα λέτε και εσείς εδώ στην Κύπρο, κόκκινα μανιτάρια, ίσως και λίγα πορταίνι από τον Κάμπο της Τσακκίστρας που μας έφερε πέρσι ένας μερακλής στρατηγός της ΕΦ.

Δεν Ξέρω βέβαια την κατάσταση των μεγάλων αλυσίδων εστίασης που, όπως ακούω, αγκομαχούν. Ο Λύσαντρος της ΡΗC σίγουρα δεν είναι στα καλύτερά του με τόσα εστιατόρια και καφέ στο πορτοφόλι του. Μεγάλα καράβια... Αν και σίγουρα δεν τον φοβάται κανείς τον Σάντρο, είναι δυνατός και πνευματικά και σε ρευστότητα μαθαίνω. Για τον Ζορμπά, από την άλλη, ακούω πως τα coffee berry σπάνε ταμεία σε σημείο που ανταγωνιστές του τού καφέ απειλούν να φέ-ρουν φρούνους ως απάντηση προς τις επι-τυχημένες επεκτάσεις των αδερφών.

Μετά τον τερματισμό του προγράμματος των διαβατηρίων, λέγεται στην σάλα του ε-στιατορίου, πως ο κυρ Ηλιάδης ετοιμάζεται για να αποδεσμεύσει μεγάλο μέρος του προσωπικού που δούλεψε στο ΝΕΟ, το με-γαλεπήβολο πρότζεκτ δίπλα από τον ζωολο-γικό κήπο της Λεμεσού. Ένα τραπέζι λογι-στών έλεγε πως η μοναδική λύση για την ε-

πένδυση που έγινε μέχρι σήμερα είναι να τελειώσουν τα υπόγεια ως... πάρκινγκ και με τις προκαταβολές που πήρε η Rafilia να πουλήσει βίλες στο Minthis Hills. Το θέμα είναι πως «κάποιοι πρέπει να τις κτίσει», α-πάντησε ένας παλιός δημοσιογράφος που καθόταν παράμερα και άκουγε την συζήτη-ση. Άλλος, πιο έμπειρος, συνταξιούχος τρα-πεζίτης, απάντησε «το minthis θα βρει ποιο γρήγορα αγοραστή με funds από το Venus», συνεχίζοντας, «ειδικά μόλις μπει η πρώτη μπουλντόζα στον δρόμο Αγίας Μαρινούδας - Στρουμπί».

Σε άλλα νέα, η Τράπεζα Κύπρου πουλάει το κτίριο που στεγάζεται η γνωστή εταιρεία ΙΜΗ στον Αρχάγγελο. Με 2 εκατομμυριάκια γίνεται δικό σας προσωπώς ανακαινισμέ-νο. Την ίδια ώρα η ΙΜΗ λένε πως έκανε πρόταση στην Τραπεζα Κύπρου για αγορά του Ραδιο Πρώτο. Η πρόταση είναι στα 1,6 εκατ. είπε σε ένα τραπέζι η κυρία Λουίζα της Τράπεζας. Κοψοχρονιά αν υπολογίσει κάποιος πως μια ραδιοφωνική άδεια είναι γύρω στο ένα εκατομμύριο και το Ραδιο Πρώτο έχει ένα όνομα, μια ακροατικότητα και τα βγάζει και κέρδος.

Τέλος άκουσα σε μια παρέα που τρώει συ-χνά με τον Υπουργό Καρούσο, πως η Ελλη-νική Sky Express παραλαμβάνει 6 airbus 320 neo τελευταίος τεχνολογίας και έχει βάλει στο μάτι το άλλοτε χρυσόφορο δρο-μολόγιο Λάρνακα - Αθήνα. Το ερώτημα ενός δικηγόρου που είναι τακτικός στα τραπέζια των συμφωνιών της Λευκωσίας, αν θα βά-λει στο μάτι και την Cyprus Airways, απα-ντήθηκε αμέσως με ερωτηση, «και να αγο-ράσει τι; το αγρινό».

Οι καρχαρίες ενδέχεται να επιτεθούν εάν νομίσουν ότι ο άνθρωπος είναι θήραμα. Επιστήμονες εξετάζουν την τοποθέτηση φωτών LED κάτω από τις σανίδες του σερφ, έτσι ώστε οι καρχαρίες να μην υπερδεύουν τους σέρφερ με φώκιες.

Αυξάνονται οι επιθέσεις καρχαριών

Οι οκτώ θάνατοι τη φετινή χρονιά αποτελούν αριθμό -ρεκόρ για την Αυστραλία

Της **LIVIA ALBECK-RIPKA**
THE NEW YORK TIMES

Ο θάνατος του 59χρονου Τσαρλς Τσερ-νομπόρι από επίθεση καρχαρία σε πα-ραλία της Δυτικής Αυστραλίας ήταν ο όγδοος φέτος στη χώρα, ο μεγαλύτερος αριθμός από το 1929. Τις τελευταίες δεκαετίες, μόλις ένας άνθρωπος πέθαινε κατά μέσον όρο τον χρόνο στην Αυστραλία από επίθεση καρχαρία. Τι κρύ-βεται πίσω από την αύξηση των θανα-τώφρων επιθέσεων; Το ερώτημα α-πασχολεί πολλούς Αυστραλούς, οι οποίοι ασκούν πιέσεις στις Αρχές για λήψη δραστηκών μέτρων για την προστασία των παραλιών της πνείρου, καθώς οι πολίτες βγαίνουν επιτέλους από καρα-ντίνα μηνών. «Πολλοί ειδικοί των καρχαριών δυσκολεύονται να ερμηνεύσουν το φαινόμενο. Οκτώ θάνατοι είναι ε-ντυπωσιακός αριθμός, ενώ η χρονιά δεν έχει τελειώσει ακόμη», λέει ο βιο-λόγος Κάλουμ Μπράουν του Πανεπι-στημίου Μακάρι στο Σίδνεϊ.

Οι φετινές απώλειες είναι πρωτο-

φανείς. Μεταξύ των θυμάτων συγκα-ταλέγεται έμπειρος αυτοδύτης και νε-αρός σέρφερ. Οι πρόσφατες έρευνες για αγνοούμενο κολυμβητή εγκαταλεί-φθηκαν ύστερα από πολλές ημέρες. Κάποιοι επέζησαν τέτοιων επιθέσεων, για να υποστούν βαριά τραύματα. Παρά τις ανησυχίες, η επιστημονική κοινό-τητα επιμένει ότι οι πιθανότητες επί-θεσης καρχαρία παραμένουν πολύ μι-κρές, ενώ ο πολλαπλασιασμός των κρου-σμάτων μπορεί να αποτελεί τυχαίο φα-νόμενο. Η διαχειρίτρια της βάσης δε-δομένων επιθέσεων καρχαριών της Αυστραλίας, Φοίβη Μίγκερ, λέει ότι αν και ο αριθμός θανάτων είναι πρωτο-φανής, ο αριθμός επιθέσεων καρχαριών έχει παραμείνει φέτος σταθερός στις 20. «Ίσως οι θάνατοι να οφειλονταν σε κακή τύχη», λέει η Μίγκερ. Ο καθηγητής Μπράουν υποστηρίζει ότι η κλιματική αλλαγή αλλά και η αύξηση της θερμο-κρασίας των ωκεανών μπορεί να οδηγεί τους καρχαρίες σε πιο δροσερά νερά, την ώρα κατά την οποία οι άνθρωποι σπεύδουν στις παραλίες αναζητώντας

Οι ειδικοί αποδίδουν το φαινόμενο στην κλιματική αλλαγή και στη μετατόπιση των θηραμάτων πλησιέ-στερα στην ανθρώπινη δραστηριότητα.

και αυτοί δροσιά. Ορισμένες πολιτείες της Αυστραλίας επέτρεψαν στους πολίτες να επισκέπτονται τις παραλίες, ακόμη και μετά την επιβολή lockdown, αυξάνοντας τον αριθμό των σέρφερ και των λουόμενων. Άλλοι επιστήμονες εικάζουν ότι το κλιματικό φαινόμενο «Λα Νίνια» έχει οδηγήσει σε μετακίνηση των θηραμάτων καρχαριών, κατευθύ-νοντάς τα σε πολυσύχναστα σημεία των αυστραλιανών ακτών.

Άλλη θεωρία θέλει τους καρχαρίες να ακολουθούν τους πληθυσμούς φα-λαίνων, οι οποίοι έχουν αυξηθεί σημα-

νικά τα τελευταία χρόνια. Οι φάλαινες αποδημούν την εποχή αυτή προς τον Βορρά και οι καρχαρίες ενδέχεται να τις ακολουθούν, ελπίζοντας να τραφούν από τα υπολείμματα όσων θηλαστικών πεθάνουν στη διαδρομή. Οι καρχαρίες δεν κυνηγούν ανθρώπους, αλλά μπορεί να επιτεθούν εάν αισθανθούν να απει-λούνται ή εάν νομίσουν ότι ο άνθρωπος είναι θήραμα. Εικόνες από ντρόουν έ-χουν δείξει καρχαρίες να κολυμπούν δίπλα σε ανθρώπους χωρίς να τους ε-πιτίθενται. Επιστήμονες εξετάζουν την τοποθέτηση φωτών LED κάτω από τις σανίδες του σερφ, έτσι ώστε οι καρχα-ρίες να μην υπερδεύουν τους σέρφερ με φώκιες.

Το θέμα των μέτρων για την αντι-μετώπιση των επιθέσεων έχει καταστεί πολιτικά ευαίσθητο, με τις τοπικές αρχές να επενδύουν στην ανάπτυξη δικτύων στις παραλίες, αλλά και στη χρήση παγίδων για τον εγκλωβισμό καρχαριών, παρότι τέτοια μέτρα έχουν ήδη αποδείξει την αδυναμία τους να τους κρατήσουν μακριά.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

«Πλημμύρα» από το Φανταστικό Θέατρο

Τέσσερις Κύπριοι συγγραφείς εμπνέονται από έναν αρχαίο μύθο για να μιλήσουν για το σή-μερα. Μια πολυφωνική παράσταση, μια υβριδική φόρμα παρουσίασης, μια ιδέα της Μαγδαλένας Ζήρα, που εξερευνά καινούργιους δρόμους στην πρωτόγνωρη συνθήκη που βιώνουμε τώρα. Την άνοιξη του 2020 αναθέσαμε σε τέσ-σερις Κύπριους/ες συγγραφείς (Αντώνης Γε-ωργίου, Χαράλαμπος Γιάννου, Νάσια Διονυσίου, Αυγή Λίλλη) να εμπνευστούν από μια από τις πιο βαθιά ανθρώπινες ιστορίες από τις Μετα-μορφώσεις του Οβίδιου. Τους καλέσαμε να χρησιμοποιήσουν σαν αφετηρία την ιστορία του Φιλήμωνα και της Βαυκίδας, του φιλόδου ζευγαριού που ζήτησαν να πεθάνουν μαζί, την ίδια μέρα. Μέσα από τέσσερα καινούργια κεί-μενα οι συγγραφείς μιλούν για το συλλογικό τραύμα που έφερε στις ανθρώπινες σχέσεις η πανδημία, μέσα από την ξεχωριστή προσωπική σκοπιά του/της ο καθένας και η καθεμία. Αυτό τον Δεκέμβριο θα παρασταθεί αυτή η πολυ-φωνική σύνθεση, ενώ ακόμα τα πράγματα είναι δύσκολα και αβέβαια για τις ζωντανές παρα-στατικές τέχνες. Τι μπορεί αλήθεια να κάνει το θέατρο μπροστά στην τραγωδία της πραγ-ματικότητας; Το μέσο έκφρασής μας και το πεδίο της εξερεύνησής μας είναι οι αμέτρητες αποχρώσεις της ανθρώπινης ζωής και συμπε-ριφοράς. Στην Πλημμύρα τέσσερα σύντομα έργα συνυφαινονται σε μια υβριδική φόρμα παρουσιάσης.

Η περίοδος από τον Μάρτιο μέχρι σήμερα μας καλεί και μας εμπνέει να εξερευνήσουμε νέες φόρμες. Το ραδιοφωνικό έργο, το online streaming, το video art και ο κινηματογράφος είναι πα εργαλεία που παίζουν στο σπλάστοσο των καλλιτεχνών του θεάτρου. Η πολυεστια-κότητα, οι υβριδικές μορφές στην τέχνη έχουν

Στη δράση λαμβάνουν μέρος οι συγγραφείς Αντώνης Γεωργίου, Χαράλαμπος Γιάννου, Νάσια Διονυσίου και Αυγή Λίλλη.

δισειδύσει στον τρόπο που εκφραζόμαστε καλ-λιτεχνικά και διαθέτουν ένα δυναμισμό ο οποίος μπορεί να υπερβεί παραδοσιακούς τρόπους α-φήγησης και εμπειρίας και να προσαρμοστεί σε προκλήσεις. Έτσι, όσον αφορά την φόρμα, η «Πλημμύρα» είναι μια σύμπραξη που αντι-κατοπτρίζει την πολυφωνία της δραματουργίας: συνεργαζόμαστε με την Έλενα Αλωνεύτη στην κινηματογραφική σκηνοθεσία και video art, τον Αντώνη Αντωνίου στα ηχοτοπία, την Έλενα Κατσούρη στη σκηνογραφία, τον Ιάκωβο Χα-ραλάμπους στη διεύθυνση φωτογραφίας και την Καρολίνα Σπύρου στο σχεδιασμό φωτισμού. Συμμετέχουν οι ηθοποιοί (αλφαβητικά):

Βάρσια Αδάμου, Νέδη Αντωνιάδη, Διομήδης Κουφερέσης, Μάριος Κωνσταντίνου, Ντίβος Λύρας, Ελένη Μολέσκη, Έρικα Μπεγέτη.

Πληροφορίες

Πρεμιέρα: 10 Δεκεμβρίου στις 6:30 μ.μ.
Παραστάσεις: 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20 Δεκεμ-βρίου στις 6:30 μ.μ. και 14 Δεκεμβρίου στις 7 μ.μ.
Πότε/πού: Χώρος: DriveDrive, Σαπφούς 6, Πα-λιά Λευκωσία
Τηλέφωνο κρατήσεων: 99602428
Η θεατρική παράσταση «Πλημμύρα» αποτελεί μια συνεργασία ανάμεσα στο Φανταστικό Θέα-τρο και την πλατφόρμα ΣΕΖΟΝ Γυναίκες.

«Θαλάσσιο Τείχος» του Σάιμον Στίβενς στην Αιγαία, Σχολή Καλών Τεχνών

Η θεατρική Ομάδα Μαρίας Καρολίδου παρουσιάζει σε γαγκύπρια πρώτη το έργο του Βρετανού συγγραφέα Σάιμον Στίβενς «Θαλάσσιο Τείχος», σε σκηνοθεσία Μαρίας Ιόλνς Καρολίδου, επί σκηνής ο Πάνος Μακρής. Το έργο πρωτοανέβηκε το 2008 στο θέατρο Bush Theatre στο Λονδίνο, στο πλαίσιο της Σεζόν «Broken Space Season». Το κείμενο επιχειρεί μια ειλικρινή, αφοπλιστική και ανερυθρίαστη εξερεύνηση στο θέμα της απώλειας από την πλευρά ενός πατέρα και συζύγου. Η αφήγηση ακουμπάει με ιδιαίτερη ευαι-σθησία, χιούμορ και διεισδυτικότητα τις προκλήσεις και τη χαρά της πατρότητας, ενώ ταυτόχρονα ανα-δεικνύει τα μεγάλα θέματα της ύπαρξης όπως: τη γέννηση, τον θάνατο, την αγάπη, την απουσία, τον φόβο, τον πόνο, τον προβληματισμό για αυτό που ονομάζουμε Θείο και όλα όσα σχετίζονται με αυτό που αποκαλούμε «ανθρώπινη κατάσταση». Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι η εξιστόρηση γίνεται από έναν άντρα, ο οποίος, μέσα στα πλαίσια του βιο-λογικού και κοινωνικού του φύλου, επιχειρεί ένα ταξίδι στην ανθρώπινη αδυναμία και ευθραυστότητα. Ο συγγραφέας Σάιμον Στίβενς είναι από τους πιο γνωστούς και αγαπητούς συγγραφείς της σύγχρονης Αγγλικής δραματουργίας, που έγινε ιδιαίτερα δημο-φιλής μετά την πολύ επιτυχημένη θεατρική διασκευή που έκανε στο μυθιστόρημα του Μαρκ Χάντον «Ποιος σκότωσε το σκύλο τα μεσάνυχτα» (The Curious Incident of the Dog in the Night-Time).

Πληροφορίες:
Παραστάσεις: 5, 6, 7, 12, 13, 14, 19 Δεκεμβρίου στις 7:15 μ.μ.
Αιγαία Σχολή Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Α-γίων Ομολογητών 81, Λευκωσία.
Πληροφορίες/Κρατήσεις: 97715441
Το έργο είναι κατάλληλο για άτομα άνω των 12 ετών.

Ο Πάνος Μακρής μέσα από τον ρόλο του επιχειρεί ένα ταξίδι στην ανθρώπινη αδυναμία και ευθραυστότητα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
**«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»**

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Προετοιμάζονται για τα νέα ΜΕΔ οι τράπεζες

Η λήξη μορατόριουμ, η μη επαρκής οικονομική στήριξη του κράτους και τα κλεισίματα των επιχειρήσεων δυναμιτίζουν το περιβάλλον

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η πανδημική κρίση αναμένεται να επηρεάσει τις τράπεζες, φέρνοντας ένα νέο κύμα μη εξυπηρετούμενων δανείων. Όταν γραφόταν η παραπάνω πρόταση το καλοκαίρι φαινόταν ως μία κακή φήμη, ωστόσο η διάρκεια που έχει λάβει αυτή η πανδημία έχει προεξοφλήσει μια δύσκολη περίοδο στις τράπεζες με νέο κύμα μη εξυπηρετούμενων. Ενώ κατά τα προηγούμενα οικονομικά αποτελέσματά τους δεν μιλούσαν ανοικτά γι' αυτό τον κίνδυνο, πλέον οι δύο μεγάλες τράπεζες της Κύπρου διαλαλούν πως προετοιμάζονται καταλλύως. Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική Τράπεζα –και ορθώς- μιλούν για προετοιμασία με μέτρα τα οποία είναι διαθέσιμα για απορρόφηση πιθανών μελλοντικών ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν από την κρίση, ενώ κάνουν ιδιαίτερη αναφορά στα δάνεια τα οποία ε-

Βάσει των υπολογισμών της «Κ» που προκύπτουν από τα οικονομικά αποτελέσματα της κάθε τράπεζας, οι τράπεζες έχουν λάβει σε εννέα μήνες συνολικά €207,7 εκ. προβλέψεων.

χουν αιτηθεί οι δανειολήπτες τους για να μπουν σε μορατόριουμ δόσεων, στη γνωστή παύση καταβολής της δόσης τους στις τράπεζες. Πόσες προβλέψεις έχουν πάρει όμως οι δύο τράπεζες ώστε να «θωρακιστούν» όσο περισσότερο γίνεται για το νέο κύμα ΜΕΔ; Βάσει των υπολογισμών της «Κ» που προκύπτουν από τα οικονομικά αποτελέσματα της κάθε τράπεζας, έχουν λάβει σε εννέα μήνες συνολικά 207,7 εκατομμύρια ευρώ προβλέψεων, δηλαδή κερδών που «έκασαν» στα τρία προηγούμενα τρίμηνα. Αναλυτικότερα, τις περισσότερες προβλέψεις έχει λάβει η Τράπεζα Κύπρου, με τις προβλέψεις για δάνεια στο 9μηνιο να φτάνουν τα 118 εκατ. ευρώ. «Άλλες προβλέψεις» έχει λάβει στα 40 εκατ. ευρώ, κάνοντας ένα σύνολο προβλέψεων στα 158 εκατ. ευρώ. Η Ελληνική Τράπεζα, από την άλλη, έχει λάβει προβλέψεις 49,7 εκατ. ευρώ. Οι προβλέψεις της για δάνεια είναι στα 48, 9 εκατ. ευρώ, ενώ «άλλες προβλέψεις» στα 0,8 εκατ. ευρώ. Ειδικά

Η ΕΚΤ προειδοποίησε τις ευρωπαϊκές τράπεζες πως δεν πρόκειται να ανακάμψει η κερδοφορία τους πριν από το 2022. Ταυτόχρονα τις κάλεσε να προβλέψουν μεγαλύτερα κεφάλαια για την κάλυψη της ζημιάς από το νέο κύμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων που θα προκύψει.

στην περίπτωση της Ελληνικής, κατά τα αποτελέσματα της Τρίτης, διαφάνηκε πως δεν έλαβε αρκετές προβλέψεις στο τρίτο τρίμηνο και οι περισσότερες ληφθηκαν κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020. Εξάλλου, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ήταν ξεκάθαρη κατά την δημοσιοποίηση της έκθεσής της για την χρηματοπιστωτική σταθερότητα την προηγούμενη εβδομάδα. Προειδοποίησε από τη μία τις ευρωπαϊκές τράπεζες πως δεν

πρόκειται να ανακάμψει η κερδοφορία τους πριν από το 2022, ενώ από την άλλη τις κάλεσε να προβλέψουν μεγαλύτερα κεφάλαια για την κάλυψη της ζημιάς από το νέο κύμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων που θα προκύψει. Υπενθυμίζεται πως ο εποπτικός έλεγχος για όλες τις τράπεζες έχει χαλαρώσει και η κάθε τράπεζα πράττει όπως η ίδια θεωρεί καλύτερα. Οι τράπεζες της Κύπρου έχουν άτυπα δεσμευθεί πως θα συνεχίσουν περίπτωση

ανά περίπτωση (case by case) μορατόριουμ σε δανειολήπτες που πραγματικά θα έχουν ανάγκη.

Πόσα δάνεια σε μορατόριουμ

Η Τράπεζα Κύπρου, βάσει της αναλυτικής ενημέρωσης από τα οικονομικά αποτελέσματα της περασμένης Παρασκευής, είχε εγκρίνει την αναστολή της καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) για την περίοδο μέχρι το

Αυξημένη ζήτηση για δανεισμό

Ο νέος δανεισμός που δόθηκε από την Τράπεζα Κύπρου κατά το εννιάμηνο 2020 ανήλθε σε €977 εκατ., σε σύγκριση με €1,602 εκατ. το εννιάμηνο 2019 (μειωμένος κατά 39% σε ετήσια βάση) και επηρεάστηκε από την πανδημία. Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο κατά το γ' τρίμηνο 2020 ανήλθε σε €288 εκατ., σε σύγκριση με €238 εκατ. το β' τρίμηνο 2020 (αυξημένος κατά 21% σε τριμηνιαία βάση) και σε €491 εκατ. το γ' τρίμηνο 2019 (μειωμένος κατά 41% σε ετήσια βάση). Η τριμηνιαία αύξηση αντικατοπτρίζει την αυξημένη ζήτηση για νέο δανεισμό, κυρίως για στεγαστικά δάνεια, μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων. Το σύνολο των νέων χορηγήσεων που εγκρίθηκαν κατά τη εννιαμηνία του 2020 στην Ελληνική Τράπεζα ανήλθε σε €712,3 εκατ. (2019: €812,3 εκατ.). Η Τράπεζα συνέχισε την παροχή χορηγήσεων προς φερέγγυες επιχειρήσεις και νοικοκυριά, εξετάζοντας παράλληλα και άλλες ευκαιρίες ανάπτυξης. Οι μεικτές χορηγήσεις σε πελάτες στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 ανήλθαν σε €6.748 εκατ., μειωμένες κατά 7% σε σύγκριση με €7.244 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Το χαρτοφυλάκιο των εξυπηρετούμενων χορηγήσεων αυξήθηκε κατά 3%, ενώ το χαρτοφυλάκιο των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων μειώθηκε κατά 27% σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2019.

μη κύριες δραστηριότητες του εξωτερικού) της Τρ. Κύπρου. Η Τράπεζα εξακολουθεί να παρακολουθεί την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, που είναι υπό το καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων, ενώ το Μάιο 2020 ξεκίνησε εκστρατεία αξιολόγησης για καθαρά δάνεια ύψους 5,2 δισ. ευρώ. Περίπου το 80% έχει ήδη αξιολογηθεί χωρίς σημαντική μεταβολή στην κατηγορία «πιθανότητα αθέτησης πληρωμών». Παρόλα αυτά, όπως τονίζει η Τρ. Κύπρου, λόγω του αυξημένου αριθμού των νέων περιστατικών Covid τις τελευταίες εβδομάδες και των τοπικών περιοριστικών μέτρων που έχουν εφαρμοστεί για περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, η στενή παρακολούθηση της ποιότητας των δανειακού χαρτοφυλακίου υπό αναστολή καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων συνεχίζεται. Επιπλέον, δανειολήπτες που αντιπροσωπεύουν το 31% των δανείων σε ιδιώτες υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων, είχαν καταβάλει τουλάχιστον μία δόση έως τις 31 Οκτωβρίου 2020. «Οι πληρωμές δόσεων κατά το έτος 2020 λογίζονται ως προπληρωμές έναντι των δόσεων για το έτος 2021», καταλήγει.

Όσον αφορά στα τα της Ελληνικής Τράπεζας, αναφέρεται και από πλευράς της πως στο πλαίσιο της κρίσης του κορωνοϊού εφαρμόστηκε μορατόριουμ σε όλα τα επιλέξιμα άτομα ή νομικές οντότητες σε διάφορους τομείς (αναστολή δόσεων κεφαλαίου και τόκων για περίοδο εννιά μηνών). Το ποσό των μεικτών χορηγήσεων σε πελάτες που υπόκεινται σε μορατόριουμ για την αποπληρωμή δανείων ανήλθε στα τέλη Σεπτεμβρίου σε 2,8 δισ. ευρώ, ίδιο ποσό με το ποσό που είχε ζητηθεί να ανασταλεί και στο εξάμηνο του 2020 (εξάμηνα 2020: €2,8 δισ.). «Ευπάθειες της κυπριακής οικονομίας λόγω της προηγούμενης κρίσης όπως τα υψηλά επίπεδα δημόσιου και ιδιωτικού χρέους και το υψηλό επίπεδο μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, καθιστούν την οικονομία λιγότερο ανθεκτική σε νέα κρίση. Ως αποτέλεσμα, επιπρόσθετες δημοσιονομικές πιέσεις που ενδεχομένως να προκύψουν από την τρέχουσα κρίση, μια πιθανή αύξηση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων (ιδιαίτερα μετά τη λήξη του μορατόριουμ της αναβολής των δόσεων), καθώς και καθυστερήσεις στη διαδικασία των εκποιήσεων επίσης, αποτελούν κινδύνους για τις προοπτικές», σχολιάζει η Τράπεζα.

Κάτω 30-35% η επισκεψιμότητα στα mall το «Black τριήμερο»

Το «πρώτο ραντεβού» κάλυψης του χαμένου εδάφους της χρονιάς, δεδομένης της κατάστασης, χαρακτηρίζεται ικανοποιητικό

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Οι καταστηματαρχές εναπέθεσαν τις ελπίδες στους στο θεσμό του Black Friday ώστε να καλύψουν το μέχρι τώρα χαμένο έδαφος της χρονιάς. Ωστόσο, είχε πτώση σε επισκεψιμότητα και τζίρο στα δύο ανοικτά mall 30 με 35%. Το «πρώτο ραντεβού» κάλυψης χαμένου εδάφους ήταν το περασμένο τριήμερο, το λεγόμενο τριήμερο του Black Friday, αφού πλέον είναι παρωχημένο να μιλάμε για μία και μόνο ημέρα του θεσμού, έχοντας τον όλο χρονικά επεκτείνει. Στοιχεία για επισκεψιμότητα λοιπόν ανά το παγκύπριο δεν υπάρχουν και τα δύο mall, που ήταν ανοικτά φέτος στο τριήμερο ήταν μόνο τα δύο της Λευκωσίας.

Ιδιαίτερα, τα δεδομένα του 2020, αφού η Πάφος και η Λεμεσός ήταν πρακτικά

Οι περιορισμοί παντός τύπου έχουν επηρεάσει και την ψυχολογία του καταναλωτή, αλλά συγχρόνως και το πορτοφόλι του.

«κλειστές πόλεις». Από τη Δευτέρα ξεκλείδωσαν και οι πρώτες πληροφορίες θέλουν ότι άρchiσαν το δικό τους Black Friday. Τα μόνα δεδομένα που προκύπτουν για τα mall των δύο αυτών επαρχιών, είναι πως οι παραγγελίες που επιτρεπόντουσαν μόνο διαδικτυακά μπόρεσαν να αγγίζουν το 10% των πωλήσεων που είχαν πραγματοποιηθεί στην περίοδο του Black Friday του 2019.

Συνεχίζοντας τα της Λευκωσίας και των δύο της mall που ήταν ενεργά στο προηγούμενο τριήμερο, παρατηρήθηκε μεγάλη Online επισκεψιμότητα η οποία ήταν τριπλάσια και τετραπλάσια σε σχέση με άλλες χρονιές. Εντούτοις, οι online αγορές δεν ήταν στα ίδια επίπεδα, αφού οι επιδοхи αγοραστές των προϊόντων ενδεχομένως επέλεγαν να επισκεφτούν το εν λόγω κατάστημα διά της φυσικής τους παρουσίας. Επί της ουσίας, η «βολιδοσκοπήση» των προϊόντων ήταν μεγάλη και συνοδευόταν με μικρό αριθμό

Ο Δεκέμβριος παραδοσιακά είναι ο πιο σημαντικός, προσοδοφόρος και εμπορικός μήνας του λιανεμπορίου, με τα δεδομένα να δείχνουν πως αντιπροσωπεύει το 17 - 20% του ετήσιου τζίρου ενός καταστήματος.

διαδικτυακών συναλλαγών. Τα προϊόντα τεχνολογίας είχαν φέτος και πάλι την τιμητική τους, ενώ τα προϊόντα ένδυσης και αξεσουάρ βρέθηκαν σε «δευτερη μοίρα».

Συνοψίζοντας, ούτε οι πωλήσεις, ούτε η επισκεψιμότητα του Black Friday τριημέρου έπιασε τα ποσοστά του Black

Friday τριημέρου του 2019. Και ήταν λογικό, οι περιορισμοί παντός τύπου έχουν επηρεάσει και την ψυχολογία του καταναλωτή, αλλά συγχρόνως και το πορτοφόλι του. Δεν γίνεται να αφήνουμε στην άκρη πως το εισόδημα του καταναλωτή –εκτός αν βρίσκεται στο δημόσιο τομέα- έχει επηρεαστεί σημαντικά το 2020 σε

σχέση με το εισόδημα που είχε το 2019. Τα ανοιγο-κλεισίματα των επιχειρηματικών τομέων αυτό δείχνει, με τα δεδομένα να δείχνουν πίεση στο πορτοφόλι των νοικοκυριών. Οι προσφορές, όπως πληροφоруμαστε στα προϊόντα, ήταν αντίστοιχες με τις περσινές, δηλαδή από 20% - 60%, αναλόγως της πολιτικής της

κάθε επιχείρησης και του στοκ που υπήρχε φυσικά.

Σημαντικός ο Δεκέμβριος

Το «δεύτερο ραντεβού» κάλυψης χαμένου εδάφους του λιανικού εμπορίου θα δοθεί τον Δεκέμβριο και συγκεκριμένα στο δεύτερο 15νθήμερό του. Ο Δεκέμβριος παραδοσιακά είναι ο πιο σημαντικός, προσοδοφόρος και εμπορικός μήνας του λιανεμπορίου, με τα δεδομένα να δείχνουν πως αντιπροσωπεύει το 17 - 20% του ετήσιου τζίρου ενός καταστήματος. Δηλαδή το 1/5 του κέρδους ενός καταστήματος, τόσο σημαντικός.

Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του ΠΑΣΥΛΕ, Μάριος Αντωνίου, και ερωτημένος αν τον ανησυχούν οι δεύτερες σκέψεις επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα για καταβολή του 13ου μισθού και το πώς θα επηρεαστεί η αγορά, τόνισε πως «θα ήταν αρνητική μία τέτοια εξέλιξη». Όπως εξήγησε ο κ. Αντωνίου, «μεγάλο ρόλο στις αγορές του Δεκέμβρη που έχει και μεγάλη θετική επίδραση στα βιβλία όλων των επιχειρήσεων για το έτος που διανύουν, έχει ο 13ος μισθός». Συμπληρώσει πως «η μη καταβολή του θα επηρεάσει αρνητικά την ήδη επηρεασμένη αγορά του λιανεμπορίου, με τις ζημιές στους καταστηματαρχες να είναι πολλές». Όπως είπε, «μακάρι να καταβληθεί ο 13ος στον ιδιωτικό τομέα στις επιχειρήσεις που δινόταν, διότι αν δεν καταβληθεί, η πραγματική αγορά θα είναι ο δέκτης αυτού του γεγονότος».

Συνεχίζονται οι προσφορές

Η «Κ» έγραφε την προηγούμενη εβδομάδα πως αυτή τη χρονιά η περίοδος του Black Friday πολύ πιθανόν να γεφυρώσει το διάστημα μέχρι και τις προσφορές των Χριστουγέννων. Το πιθανότερο σενάριο είναι να γίνει με αυτόν τον τρόπο και άτυπα να συνδεθούν με την αγορά των Χριστουγέννων. Οι επιλογές των καταστηματαρχών πλέον είναι περιορισμένες, παρέμειναν για αρκετό καιρό κλειστά πολλά μαγαζιά και πρέπει να δώσουν το στοκ που είχαν κατά τους προηγούμενους μήνες. Η καταναλωτική συμπεριφορά έχει αναντίλεκτα αλλάξει, όπως επίσης υπάρχουν αλλαγές και στην πολιτική των καταστημάτων.

Αλλαγές στην Βρετανία αλλά όχι και στην Κύπρο

Την Τρίτη ανακοίνωσαν από κοινού δύο τεράστιες εταιρείες, Debenhams και Arcadia στη Βρετανία πως θα κλείσουν. Πολλές χιλιάδες θέσεις εργασίας κινδυνεύουν, ενώ ο Όμιλος Voici la Mode, αντιπρόσωπος του ομίλου Arcadia στην Κύπρο, ανακοινώνει πως πάρα τις εξελίξεις στο Ηνωμένο Βασίλειο, συνεχίζει κανονικά τις εργασίες του. Ο όμιλος Voici la Mode προχώρησε σε σχετική ανακοίνωση την Τρίτη, τονίζοντας πως συνεχίζει κανονικά τις εργασίες του με επιτυχία, και με νέες παραλαβές στα καταστήματα που λειτουργεί στην Κύπρο με τα brands Topshop, Topman, Dorothy Perkins, Wallis, Evans και Miss Selfridge. Ο Όμιλος Voici la mode, επιβεβαιώνει πως η λειτουργία του δεν επηρεάζεται από τις εξελίξεις του βρετανικού ομίλου ένδυσης Arcadia, που, όπως όλα δείχνουν, λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας, έχει μπει σε καθεστώς διαχείρισης. «Ο Όμιλος Voici la Mode εκφράζει τις ευχαριστίες του στο καταναλωτικό κοινό της Κύπρου για τη διαχρονική του στήριξη στα brands του Ομίλου Arcadia. Τα καταστήματα συνεχίζουν κανονικά την λειτουργία τους», κατέληξε ο κυπριακός όμιλος. Όσον αφορά τα Debenhams, από τον Απρίλη του 2019 είχε γνωστοποιηθεί πως η δημόσια εταιρεία Debenhams Plc, εγγεγραμμένη στο Ηνωμένο Βασίλειο, είχε περιέλθει κάτω από τη διαχείριση των πιστωτών της. Τότε, είχε τονίσει ο όμιλος Erms Department Stores Plc, μέλος του Ομίλου CTC, που λειτουργεί στην Κύπρο με συμφωνία δικαιόχρησης (franchise agreement) τα πολυκαταστήματα με την επωνυμία Debenhams, πως τα πολυκαταστήματα θα συνέχιζαν να λειτουργούν κανονικά, χωρίς κανένα πρόβλημα. Από τότε, υπάρχουν πολλές αλλαγές, αφού ο κύκλος του Debenhams έκλεισε για την Κύπρο και μετονομάστηκε σε ERA.

Αμφισβήτηση μέτρων και κίνδυνος για ευάλωτους

Δεν έγινε ο κατάλληλος σχεδιασμός για τους σίους ευγηρίας – Αντιφατικότητα και στον τομέα της εκπαίδευσης – Το πλήγμα στην εστίαση

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Για πολλοστή φορά κατά το δεύτερο κύμα της πανδημίας, το οποίο διερχόμαστε αυτή την περίοδο, τα μέτρα τα οποία έχει λάβει η Κυβέρνηση τυγχάνουν μεγάλης αμφισβήτησης από τους πολίτες. Ο λόγος είναι το ότι τα μέτρα που επιβάλλει η πολιτεία δυνάμει διαταγμάτων, σε πολλές περιπτώσεις, φαίνεται ότι πέφτουν σε αντιφάσεις. Η αντιφατικότητα των κυβερνητικών αποφάσεων οδηγεί στην δυσχέρεια επαγγελματιών από διάφορους χώρους, καθώς δημιουργείται η εντύπωση ότι δεν υπολογίζονται όλες οι παράμετροι, κάτι που φαίνεται, ωστόσο, ότι δεν είναι πάντοτε δυνατόν. Το μεγαλύτερο θέμα που έχει προκύψει το τελευταίο διάστημα, αφορά στην προστασία των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως είναι κυρίως τα άτομα της τρίτης ηλικίας τα οποία

Αντιφατικότητα στα μέτρα εντοπίζεται και στον τομέα της εκπαίδευσης, αλλά και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων των παιδιών, σε συνάρτηση με το ότι παραμένουν σε λειτουργία χώροι, όπως είναι τα εμπορικά κέντρα, όπου τις προηγούμενες μέρες παρατηρήθηκε κοσμοσυρροή.

διαβιών σε σίους ευγηρίας. Παράλληλα, το γεγονός ότι κάποιοι τομείς της οικονομικής δραστηριότητας έχουν πληγεί - οι πλείστοι ανεπανόρθωτα – την ώρα που διάφοροι άλλοι εξακολουθούν να βρίσκονται σε λειτουργία, αποτελώντας κίνδυνο για περαιτέρω διασπορά του ιού, ξενίζει.

Απροστάτευτοι σίοι ευγηρίας

Η βούληση, όπως είχε εκφραστεί πολλάκις στο πρόσφατο παρελθόν, για προστασία των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και κυρίως των ηλικιωμένων, φαίνεται ότι δεν έγινε πράξη στον βαθμό που έπρεπε. Πολλά ήταν τα παραδείγματα σίων ευγηρίας που πλήγχαν το τελευταίο διάστημα, όπως το «Τιμόθιο» στην Λευκωσία, το «Εκάλπ», το «Σωκράτειο» και το Μέλαθρον Αγωνιστών ΕΟΚΑ στην Λεμεσό. Το Υπουργείο Υγείας επένδυε στην δυναμική που θα έδιναν τα γρήγορα τεστ αντιγόνου, τα οποία, βάσει και των συστάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προορίζονται για πιο μαζικούς ελέγχους στον γενικό πληθυσμό και, κατ' επέκταση, πολύ πιο συχνούς ελέγχους στις δομές, όπως είναι οι σίοι ευγηρίας.

Ωστόσο, τα παραδείγματα των τελευταίων ημερών αποδεικνύουν ότι δεν έγινε ο καλύτερος δυνατός σχεδιασμός. Αυτό

Η χρήση της προστατευτικής μάσκας σε εξωτερικούς χώρους, εξακολουθεί να προκαλεί τριβές και διαφωνίες, ακόμα και εντός της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, ενώ έχει γίνει ανεπιτυχής προσπάθεια για αλλαγή της απόφασης.

που μας αναφέρθηκε από πηγές εντός της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής είναι το ότι αυτή την περίοδο εντοπίζονται διάφορες αδυναμίες. Αυτές εστιάζονται κυρίως στο ότι δεν έγινε σωστός προγραμματισμός για διενέργεια διαγνωστικών εξετάσεων PCR σε εβδομαδιαία βάση στους σίους ευγηρίας. Ωστόσο, όπως αναφέρουν οι ίδιες πηγές, τα τεστ PCR δεν προσφέρονται για μαζικότητα ελέγχων.

Ακόμα μια θέση που εκφράζονται πηγές στην «Κ» είναι το ότι θα έπρεπε σε επίπεδο Υπουργείων, να λαμβανόταν η απόφαση για δημιουργία ενός χώρου ο οποίος θα φιλοξενεί τους ένοικους σίων ευγηρίας, οι οποίοι θα διαγιγνώσκονται θετικοί στον κορωνοϊό, αλλά δεν θα χρήζουν νοσηλείας. Στον εν λόγω χώρο οι ηλικιωμένοι θα είχαν την ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα και παρακολούθηση που χρειάζονται και με αυτό τον τρόπο θα αποφεύγονταν φαινόμενα όπως της μεταφοράς ηλικιωμένων με ασθενοφόρο στα νοσοκομεία, κάτι που συνέβη στην περίπτωση του «Τιμόθιου» στην Λευκωσία. Μάλιστα, υποστηρίζουν οι ίδιες πηγές, ακόμα και σωστός προγραμματισμός να γινόταν για τακτικό έλεγχο των σίων ευγηρίας με PCR τεστ, χωρίς την συγκεκριμένη πρόνοια, πολύ πιθανόν να το

πρόβλημα να παρέμενε στα ίδια επίπεδα, αφού οι θετικοί στον ιό δεν θα απομακρύνονταν.

Θέμα επιπέδου

Θέμα ανομοιογένειας, τόσο των ίδιων των χώρων φιλοξενίας ηλικιωμένων, όσο

και των εργαζομένων, έθεσε στην «Κ» το μέλος της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, δρ Ζωή-Δωροθέα Πανά. Συγκεκριμένα, είπε η δρ Πανά, η αίσθηση που ίδια έχει αποκομίσει είναι το ότι υπάρχουν ιδρύματα διαφόρων επιπέδων. Όπως είπε, υπάρχουν τα μεγάλα ιδρύματα,

όπου παρατηρείται οργάνωση και επαγγελματισμός και, κατ' επέκταση συμμόρφωση αλλά και δυνατότητα τήρησης των πρωτοκόλλων υγιεινής. Ωστόσο, υπάρχουν και τα μικρότερα ιδρύματα, τα οποία δυσκολεύονται να τηρήσουν τα πρωτόκολλα.

Εξωσχολικές δραστηριότητες

Αντιφατικότητα στα μέτρα εντοπίζεται και στον τομέα της εκπαίδευσης, αλλά και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων των παιδιών, σε συνάρτηση με το ότι παραμένουν σε λειτουργία χώροι όπου τις προηγούμενες μέρες παρατηρήθηκε κοσμοσυρροή. Αρχικά, δεδομένων των πολλών αλυσίδων μεταδόσεως που παρατηρήθηκαν εντός των σχολικών μονάδων σε Λευκωσία και Λεμεσό και για να αποφευχθεί η περαιτέρω εξάπλωση του ιού, η Κυβέρνηση αποφάσισε να αναστείλει την λειτουργία των διαφόρων χώρων όπου τα παιδιά επιδίδονται σε διάφορες εξωσχολικές δραστηριότητες, δίνοντας την εξήγηση ότι στις εξωσχολικές αθλητικές, κοινωνικές και άλλες δραστηριότητες συγκεντρώνονται παιδιά από διαφορετικά σχολεία και η εμφάνιση κρούσματος από αυτούς τους χώρους μπορεί να διασπείρει τον ιό στους μαθητές άλλων σχολείων και κατ' επέκταση σε περισ-

σότερες σχολικές μονάδες, με κίνδυνο η μετάδοση να μην μπορεί να ελεγχθεί.

Ωστόσο, πολλά είναι τα παραδείγματα των σχολείων στα οποία το μεγαλύτερο μέρος του μαθητικού πληθυσμού τους χρειάστηκε να παρακολουθήσει τα μαθήματά του με την μέθοδο της τηλεκπαίδευσης το προηγούμενο διάστημα. Είναι χαρακτηριστικές οι μαρτυρίες καθηγητών σε σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης, οι οποίοι αναφέρουν ότι μέσα στις τάξεις υπάρχει κάποια οργάνωση, η οποία ξεκινάει όταν έρχεται η ώρα του διαλείμματος. Αυτό συμβαίνει κυρίως στα Λύκεια, όπου παρουσιάστηκε και το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Σε αυτό το σημείο τίθεται το ερώτημα γιατί απαγορεύονται πολλές εξωσχολικές δραστηριότητες, την στιγμή που εντός των σχολείων – πλην των τάξεων – δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των πρωτοκόλλων. Εξάλλου, ερώτημα που εκφράστηκε από παιδιά σε εκπαιδευτικό φόρουσε το γιατί αναστέλλονται τα μαθήματα θεάτρου, την ώρα που επιτρέπεται η λειτουργία των κλειστών εμπορικών κέντρων, όπου παρατηρείται υψηλός συγχρωτισμός.

● Προς έγκριση τρία εμβόλια από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων. Σελ. 13

Προς θέσπιση μιας εθνικής στρατηγικής για χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό

Κράτος, ιδιωτικός τομέας, θεσμοί και ακαδημαϊκός χώρος σχεδιάζουν στοχευμένη δράση

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Για να αντιμετωπισθεί το φαινόμενο του χρηματοοικονομικού αναλφαριθμητισμού, πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για τη χρηματοοικονομική επιμόρφωση των μαθητών στο λύκειο και των φοιτητών στο πανεπιστήμιο, μέσα από ένα μάθημα για να τους εφοδιάσει με χρηματοοικονομικές δεξιότητες. Το 2017 ο γράφων παρεβρέθηκε σε σεμινάριο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και έγραψε αποτελέσματα έρευνας του ΤΕΠΑΚ των Andreou & Philip που το 23,4% των φοιτητών που σπούδαζαν σε κλάδους που σχετίζονται με οικονομικές σπουδές, δεν γνώριζαν εάν η οικογένειά τους έχασε χρήματα που διατηρούσε σε καταθέσεις κατά την πρόσφατη τραπεζική κρίση. Μόνο το 17% ήξερε αν έχασε ο οικογένειά τους χρήματα από το κούρεμα, το 57,2% είχε αναφέρει πως δεν έχασαν και το 2,2% δεν ήθελε να απαντήσει στο συγκεκριμένο ερώτημα. Στο ερωτηματολόγιο που είχαν κληθεί να απαντήσουν 880 φοιτητές από 5 πανεπιστήμια της Κύπρου, ιδιωτικά και δημόσια, μόνο το 12,5% απάντησε σωστά σε ερωτήσεις που εμπειρείαν είναι αντίστοιχα απογοητευτικά και δεν υπάρχει ιδιαίτερη σημασία να αποτυπωθούν. Βρισκόμαστε στο 2020, εν

μέσω μιας δεύτερης μεγαλύτερης και παγκοσμίου κλίμακας κρίσης, και τα ευρήματα δύο πρόσφατων επιστημονικών μελετών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) καταδεικνύουν ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός (financial illiteracy) παραμένει και υφίσταται ως πρόβλημα στην Κύπρο. Η έρευνα (paper)

Πόσο διαφορετικός θα ήταν ο κόσμος και η παγκόσμια οικονομική ιστορία, εάν η πλειοψηφία των πολιτών, ήξεραν τι είναι το επιτόκιο, διάβάζαν τα μικρά γράμματα στα συμβόλαια, αναφέρει η κ. Ορφανίδου.

που δημοσιεύει ο Δρ. Παναγιώτης Ανδρέου, Αναπληρωτής Καθηγητής Χρηματοοικονομικών στο Τμήμα Εμπορίου, Χρηματοοικονομικών και Ναυτιλίας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου παρουσιάζει πως το πρόβλημα εντοπίζεται πιο έντονο στους νέους οι οποίοι φαίνεται ότι εισέρχονται στο πανεπιστήμιο (ή/και μετέπειτα στην αγορά εργασίας) χωρίς να έχουν προηγουμένως λάβει επαρκή χρηματοοικονομική μόρφωση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έρευνα του 2019, των Andreou & Anyfantaki (2019) πραγματοποιήθηκε σε 600 άτομα ηλικίας 25 και 65

ετών σε Παγκύπρια κλίση. Σημαντικό στοιχείο το οποίο προκύπτει από τη συγκεκριμένη έρευνα είναι το γεγονός ότι λιγότερο από το 6% των ερωτηθέντων ήταν σε θέση να απαντήσει σωστά σε όλες τις ερωτήσεις και ότι μόνο το 37% μπορεί να θεωρηθεί ως χρηματοοικονομικά γράμματα άτομα. Εκτενέστερη ανάλυση των στοιχείων βάσει του Paper του κ. Ανδρέου αναδεικνύει επίσης ότι το πρόβλημα είναι εντονότερο στις γυναίκες, καταγράφοντας ένα χάσμα περίπου της τάξης του 10% ανάμεσα στα δύο φύλα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, το 34% δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν το i-banking σπάνια (ή ποτέ). Ανάμεσα σε όσους δηλώνουν ότι είτε δεν έχουν λογαριασμό i-banking είτε τον χρησιμοποιούν πολύ σπάνια, μόνο το 25% είναι χρηματοοικονομικά γράμματοι. Δηλαδή, το 75% αυτών είναι χρηματοοικονομικά αναλφαριθμητικά άτομα.

Ωστόσο, ανάμεσα σε όσους δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν το i-banking σχεδόν καθημερινά, το χάσμα περιορίζεται σημαντικά εφόσον μόνο το 56% είναι χρηματοοικονομικά αναλφαριθμητικοί χρήστες. Συμπερασματικά, μέσα από οικονομική ανάλυση, διαφαίνεται ότι ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός αυξάνει κατά 64% τις πιθανότητες τα άτομα να χρησιμοποιούν το i-banking σε συχνή βάση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της έρευνας.

Μαθήματα στα σχολεία

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του κ. Ανδρέου στο paper, το πρόβλημα του

χρηματοοικονομικού αναλφαριθμητισμού, δεν είναι μια προβληματική κατάσταση που προέκυψε κατά το χρονικό διάστημα των σπουδών αυτών των ατόμων στο πανεπιστήμιο, αλλά όπως φαίνεται ανεπαρκούς επιμόρφωσης και ελλείψεως εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στη μέση εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, η μελέτη δείχνει ότι σε ποσοστό που αγγίζει το 60%, οι φοιτητές δηλώνουν ότι οι μαθητές θα πρέπει να διδάσκονται στα σχολεία χρηματοοικονομικά θέματα, όπως είναι για παράδειγμα οι συναλλαγές με τις τράπεζες και οι επενδύσεις στο χρηματιστήριο. Κατά συνέπεια, οι Κύπριοι φοιτητές όχι μόνο κατανοούν την έλλειψη μόρφωσης σχετικά με χρηματοοικονομικά θέματα, αλλά επίσης θεωρούν ότι η χρηματοοικονομική εκπαίδευση στα σχολεία είναι σημαντική και απαραίτητη.

Αντιμετώπιση ως πολιτεία

Η βουλευτής του ΔΗΣΥ, Σάβια Ορφανίδου, αντιλαμβάνομενη το πρόβλημα τονίζει πως πρέπει να θεσπιστεί Εθνική Στρατηγική για την αντιμετώπιση του χρηματοοικονομικού αναλφαριθμητισμού στην Κύπρο. Μιλώντας στην «Κ» αναφορικά με την εισήγηση της για σύσταση μιας Επιτροπής που θα εξετάσει το θέμα, αποτελούμενη από τα αρμόδια Υπουργεία Παιδείας και Οικονομικών, θεσμικούς όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου και η Ακαδημαϊκή Κοινότητα, με το συντονιστικό ρόλο να αναλαμβάνει, λόγω αρμοδιότητας, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, τόνισε πως «ήταν πρόταση που είχε επαναληφθεί το 2017,

Βρισκόμαστε στο 2020, εν μέσω μιας δεύτερης μεγαλύτερης και παγκοσμίου κλίμακας κρίσης, και τα ευρήματα δύο πρόσφατων επιστημονικών μελετών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) καταδεικνύουν ότι ο χρηματοοικονομικός αναλφαριθμητισμός (financial illiteracy) παραμένει και υφίσταται ως πρόβλημα στην Κύπρο.

ωστόσο αυτή τη φορά πρέπει να γίνει συντονισμένα». Η κ. Ορφανίδου σημείωσε ότι όπως και το 2013 και σε αυτή την κρίση υπάρχει κόσμος που δεν αντιλαμβάνεται βασικές δεξιότητες που πρέπει να έχει για να διαχειριστεί το ιδιωτικό του χρέος. «Για να αντιμετωπίσουμε στην ρίζα του τον χρηματοοικονομικό αναλφαριθμητισμό πρέπει να γίνει προεργασία από το σχολείο, δεν γίνεται πλέον να μην υπάρχει κατάλληλη μόρφωση σε χρηματοοικονομικά θέματα στους Κυπρίους. Πρέπει να εισαχθεί ένα μάθημα χρηματοοικονομικής παιδείας στο γυμνάσιο για να είναι ικανός να διαβάσει τα μικρά γράμματα όταν πάει να συνάψει ένα δάνειο», συμπλήρωσε η βου-

λευτής του ΔΗΣΥ. Υπάρχουν τρεις πυλώνες αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος, κατά τη γνώμη της κ. Ορφανίδου. Πρώτον, να εισαχθεί σχετικό μάθημα στα σχολεία. Δεύτερον, να βοηθηθούν συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού με συγκεκριμένες δράσεις. Και τρίτον, να δοθεί έμφαση – λύση και στον ψηφιακό χρηματοοικονομικό αναλφαριθμητισμό. «Σημαντικό είναι να λάβουμε υπόψη πόσο διαφορετικός θα ήταν ο κόσμος και η παγκόσμια οικονομική ιστορία, εάν η πλειοψηφία των πολιτών, ήξεραν τι είναι το επιτόκιο, διάβάζαν τα μικρά γράμματα στα συμβόλαια, ήξεραν να διαχειρίζονται το ιδιωτικό τους χρέος», κατέληξε.

Το δεύτερο κύμα απογείωσε τις τιμές των αεροπορικών

Τσουχτερά τα εισιτήρια και μείωση των πτήσεων για Ελλάδα και άλλους προορισμούς

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Το **άνοιγμα** των δυο αεροδρομίων της Κύπρου, αρχές του περασμένου Ιουνίου, καθώς και η πολιτική των εταιρειών που πετούν, προς και από τα δυο αεροδρόμια, υπό τις τότε περιστάσεις, προκάλεσε συγκρατημένη αισιοδοξία για σταδιακή επαναφορά της αεροπορικής κίνησης στα προ πανδημίας επίπεδα. Επτά μήνες μετά και ενώ η εικόνα στην αεροπορική συνδεσιμότητα βελτιωνόταν σταδιακά, το δεύτερο κύμα της πανδημίας φαίνεται να προκάλεσε πισωγύρισμα με αποτέλεσμα η όλη κατάσταση του σήμερα, εν πολλοίς, να παρουσιάζεται σε δυσμενέστερη θέση από την επανέναρξη της αεροπορικής δραστηριότητας, μετά το πρώτο κύμα. Με βάση τις προσφερόμενες θέσεις στο σύστημα κρατήσεων, κάποιες εκ των εταιρειών έχουν μειώσει στο ελάχιστο τις εβδομαδιαίες πτήσεις τους, ενώ κάποιες άλλες έχουν προχωρήσει σε αναστολή των πτήσεων έως και τον ερχόμενο Μάρτιο.

Η κατάσταση που έχει προκληθεί, εκ των πραγμάτων, μείωσε τις διαθέσιμες πτήσεις με αποτέλεσμα την κατακόρυφη αύξηση της τιμής των εισιτηρίων, τα οποία για δημοφιλείς προορισμούς, προς το τέλος καλοκαιριού, είχαν επιστρέψει σε

Με βάση το σύστημα αγοράς εισιτηρίων οι τιμές παρουσιάζουν μια άνοδο από τις αρχές του προηγούμενου μήνα, που σε συνάρτηση με το χρόνο αγοράς ξεπερνούν τα 200 ευρώ σε πτήσεις για την Αθήνα.

επίπεδα πριν από την πανδημία. Ως αιτία του φαινομένου που παρατηρείται στις εγχώριες αερομεταφορές εμφανίζονται τα μέτρα που λήφθηκαν συνολικά στον ευρωπαϊκό χώρο μετά το καλοκαίρι, με το αυστηρό υγειονομικό πλαίσιο εντός και εκτός αεροπλάνων. Παράγοντες του χώρου που μίλησαν στην «Κ» εκτιμούν πως η όλη κατάσταση θα ξεκινήσει να ανακάμπτει σταδιακά όταν θα χαλαρώσουν οι περιορισμοί, που έχουν τεθεί και το κυριότερο όταν θα αρχίσουν οι εμβολιασμοί του πληθυσμού.

Η Aegean

Για να γίνει ευδιάκριτη η εικόνα που επικρατεί στην αεροπορική συνδεσιμότητα της Κύπρου, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα δεδομένα που υπήρχαν μετά τη δίμηνη απουσία αεροπορικής δραστηριότητας, κατά το πρώτο κύμα. Το σύνολο των αεροπορικών εταιρειών, τότε, είχαν εξέλθει από ιδιότυπη αεροπορική καραντίνα έχοντας ως στόχο να αποκαταστήσουν, σε πρώτη φάση, το ήμισυ των δραστηριοτήτων τους, σε σχέση με την περίοδο πριν ξεσπάσει η πανδημία. Πολιτική, βήμα προς βήμα, που με βάση το σύστημα δεν επιβεβαίωσε τα αισιόδοξα, τότε, σενάρια. Από τέλη Σεπτεμβρίου και μετά, φάμικαν τα πρώτα σημάδια επιδείνωσης της αεροπορικής κίνησης σε δημοφιλείς αεροπορικούς προορισμούς, όπως η Ελλάδα. Κατά την προηγούμενη περίοδο, το σύνολο των εταιρειών, έστω και κάτω από αυστηρά υγειονομικά πρωτόκολλα εντός αεροσκαφών, με διάθεση μόνο του 60% των θέσεων, εισήλθαν φιλόδοξα στο νέο περιβάλλον που προκάλεσε η πανδημία. Η Aegean, μια εκ των βασικών εταιρειών που πετά από Κύπρο, ξεκίνησε στις 9 Ιουνίου, με δυο καθημερινές

πτήσεις από και προς την Αθήνα. Σταδιακά ο αριθμός των πτήσεων της εταιρείας αυξήθηκε στις τέσσερις, μια τάση που κινείτο προς την κατεύθυνση της ομαλοποίησης. Σήμερα η εταιρεία μείωσε τις πτήσεις της, σε μια την ημέρα (άφιξη, επιστροφή), με προοπτική αύξησης την εορταστική περίοδο.

Η WizzAir

Η συμφωνία κυβέρνησης και Hermes Airports με την ουγγρική Wizz Air, πολύ πριν αρθούν οι περιορισμοί που είχαν επιβληθεί στις αεροπορικές πτήσεις ένεκα κορωνοϊού, αποτέλεσε το αεροπορικό success story της χρονιάς. Η απόφαση της ουγγρικής εταιρείας να χρησιμοποιήσει το αεροδρόμιο της Λάρνακας ως βάση, ήλθε σε μια

Μια σχετική ομαλοποίηση στο πτητικό πρόγραμμα αεροπορικών εταιρειών σε δημοφιλείς προορισμούς αναμένεται από το δεύτερο μισό του μηνός Δεκεμβρίου και ένεκα της αναμενόμενης καθόδου φοιτητών για τις γιορτές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

περίοδο που η αβεβαιότητα της πανδημίας προκαλούσε και συνεχίζει να προκαλεί τριγμούς σε μεγάλες αεροπορικές εταιρείες. Η εταιρεία που πριν τη συμφωνία πετούσε προς Κύπρο από 11 προορισμούς και με τη συμφωνία έβαλε στο πρόγραμμά της, άλλους 9 νέους συν δυο προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ένεκα της εξάρσης της πανδημίας αναπροσάρμοσε το πτητικό της πρόγραμμα. Για την Αθήνα, ένα προορισμό στον οποίο είχε εισέλθει δυναμικά, η εταιρεία έχει μειώσει τις πτήσεις σε τρεις την εβδομάδα, με σταδιακή αύξηση κάθε μήνα και πλήρη επαναφορά σε καθημερινή βάση από τον ερχόμενο Απρίλιο.

BlueAir - Cyprus

Η ρουμάνικη αεροπορική εταιρεία που μετά το κλείσιμο του πάλαι ποτέ κρατικού αερομεταφορέα της Κύπρου πήρε ένα σημαντικό μερίδιο της αεροπορικής πίτας για Ελλάδα, βγήκε από την αεροπορική καραντίνα του πρώτου κύματος τα μέσα Ιουνίου. Με το ήμισυ των πτήσεων της, η εταιρεία επανήλθε και παρέμεινε σε δραστηριότητα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Από το φθινόπωρο και μετά και με την πανδημία να επιστρέφει, η εταιρεία εμφανίζεται σήμερα στο σύστημα κρατήσεων θέσεων σε «αγροανάπαυση» από την οποία θα εξέλθει αρχές της επόμενης άνοιξης. Με περικοπές στο πρόγραμμα πτήσεων αντιδρά και η Cyprus Airways, η οποία από τέλος καλοκαιριού και μετά προχωρούσε σε ακυρώσεις πτήσεων. Αυτή την περίοδο το σύστημα κρατήσεων εμφανίζει την εταιρεία να έχει μια πτήση την εβδομάδα προς Αθήνα, συχνότητα που αυξάνεται από την επόμενη εβδομάδα έως και το τέλος του χρόνου και σε άλλους προορισμούς που πετά η εταιρεία.

Οι φοιτητές

Το επόμενο διάστημα και μέχρι το πρώτο δεκαήμερο Ιανουαρίου, η αναμενόμενη καθόδος φοιτητών για την εορταστική περίοδο αναμένεται ότι θα βελτιώσει, ελαφρώς, την κατάσταση που επικρατεί στην αεροπορική δραστηριότητα. Η Aegean, από τις 20 Δεκεμβρίου, αυξάνει τις πτήσεις της, προς και από Αθήνα σε δυο την ημέρα, ενώ οι τιμές των εισιτηρίων, για την εορταστική περίοδο 20 μέρες πριν από την πτήση κινούνται σε λογικά επίπεδα. Η WizzAir, το μήνα Δεκέμβριο, από Ελλάδα έχει προγραμματισμένη την πραγματοποίηση τριών πτήσεων σε εβδομαδιαία βάση με τις τιμές να παρουσιάζονται ελαφρώς διαφοροποιημένες, προς τα πάνω ειδικά για τα πακέτα εκείνα με αποσκευές. Η Cyprus Airways εμφανίζεται να έχει διαφοροποιήσει το πρόγραμμά της για την περίοδο των γιορτών αυξάνοντας τα δρομολόγια σε Ελλάδα και Μεγάλη Βρετανία, προορισμοί με έντονο κυπριακό ενδιαφέρον.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Οικονομία των επιδημιολόγων ή πανδημία των οικονομολόγων

Μπορεί να υπάρχουν τόσες απόψεις για τα μέτρα περιορισμών λόγω της πανδημίας, όσοι και οι άνθρωποι που κατοικούν σε αυτόν τον τόπο, ίσως και περισσότερες, αν λάβουμε υπόψη ότι καθημερινά πολλοί τις αναθεωρούμε αναλόγως της εικόνας που βλέπουμε γύρω μας.

Σίγουρα κανένας από εμάς δεν μπορεί να εκφέρει αντικειμενική άποψη δεδομένου ότι δεν έχουμε όλοι ενώπιόν μας τα πλήρη στοιχεία για να κάνουμε τις δικές μας αναλύσεις. Ίσως και να μην απαιτείτο να εκφέρουμε άποψη αν τα μέτρα που υιοθετούνται είχαν μια συνοχή και μια λογική από πίσω τους.

Ως αποτέλεσμα της μάλλον αλλοπρόσωπης εφαρμογής περιοριστικών μέτρων, δίνονται δικαιώματα στον καθένα να αμφισβητήσει την κυβερνητική ρητορική του «... κάνουμε ό,τι μας υποδείξουν οι ειδικοί...», μέχρι βαθμού αμφισβήτησης των ίδιων των ειδικών, την ίδια στιγμή ερίζοντας και κλειδιάζοντας τα ίδια τα μέτρα και την αποτελεσματικότητά τους.

Σε ένα τέτοιο σκηνικό εκτεταμένης αμφισβήτησης, τα μέτρα από μόνα τους αποδυναμώνονται και κατανοούν ανεπαρκώς, το παιχνίδι εναντίον της πανδημίας χάνεται και η ανάγκη σφιγμένου των περιορισμών αυξάνεται. Ναι, αλλά πού πάμε με έναν τέτοιο – κατά τα φαινόμενα – φαύλο κύκλο

Είναι απόλυτα κατανοητό ότι το σύστημα υγείας είναι λίγο πριν τα όριά του, αλλά δίνουμε τη δέουσα σημασία στον μεγάλο ασθενή που είναι η οικονομία.

Η κλινική εικόνα της οικονομίας του σήμερα είναι σαφώς χειρότερη από την κλινική της εικόνα του περασμένου καλοκαιριού. Το ίδιο μπορεί να λεχθεί και για την κλινική εικόνα της χώρας στο σύνολο της. Τότε, τα δημόσια οικονομικά επέτρεπαν να δοθούν ανάσες σωτηρίας στην οικονομία με αποτέλεσμα οι «ειδικοί επιδημιολόγοι και λοιποί» να έχουν το γενικό πρόσταγμα του καραβοκύρη. Και το συνδυαστικό μοντέλο αντιμετώπισης της πανδημίας και της οικονομικής πρόκλησης έδειξε να πετυχαίνει.

Σήμερα, τα δημόσια οικονομικά δεν έχουν καμία ανάλογη δυνατότητα, οι «ειδικοί επιδημιολόγοι και λοιποί» εξακολουθούν να έχουν το γενικό πρόσταγμα, αλλά στο μεταξύ έχουμε μια πολύ άσχημη (μας λένε) επιδημιολογική εικόνα και η οικονομία είναι στην εντατική. Ελπίζω να υπάρχει μια καθολική κατανόηση πως η οικονομία βρίσκεται στην εντατική και πως αυτό δεν είναι αποκύημα της φαντασίας μου, επειδή διαφορετικά έχουμε ακόμη πιο σοβαρό πρόβλημα. Είναι κάποιος τομέας εγχώριας δραστηριότητας εκτός από τα εργαστήρια μοριακών και σχετικών εξετάσεων που να πηγαίνει

Η εστίαση είναι ένα τρανό παράδειγμα άδικου και αβέβαιου στιγματισμού και τιμωρίας που θα επιφέρει απροσδιόριστες αρνητικές οικονομικές συνέπειες.

έστω αρκούντως ικανοποιητικά. Αν εξαίρεσουμε κάποιες στιγμιαίες εξάρσεις δραστηριότητας κάποιων επιχειρήσεων, η απάντηση είναι καθολικά αρνητική. Γεγονός που μας φέρνει στο ερώτημα: μήπως θα πρέπει παράλληλα να αρχίσουμε να λαμβάνουμε στα σοβαρά και τους ειδικούς οικονομολόγους. Η μομφή είναι πως χάσαμε το μέτρο.

Δηλαδή για παράδειγμα, έκρινε μια επιδημιολογική ομάδα πως είναι εντάξει

να τρώμε σε εστιατόρια μέχρι τις 6:30μμ αλλά είναι επικίνδυνο να τρώμε μέχρι τις 11:00μμ. Είτε κολλάς σε χώρους εστίασης ή όχι. Και συνήθως το τι μεσολαβεί μεταξύ των δύο άκρων είναι αν αφενός τηρεί τα μέτρα υγειονομικής προστασίας μια επιχείρηση εστίασης και αφετέρου αν οι θαμώνες είναι προσεκτικοί. Δεν είναι λογικό να αναμένεται να υπάρχει άλλη συμπεριφορά τη μέρα και άλλη συμπεριφορά τη νύχτα. Παρόλα αυτά πρα-

Θέλουμε μια οικονομία των οικονομολόγων με λογικούς περιορισμούς που θέτουν οι επιδημιολόγοι. Και υπογραμμίζω τη λέξη «λογικούς».

κτικά έκλεισε η εστίαση.

Στέκομαι στην εστίαση για πολλούς λόγους. Πρώτον, είναι ένα κλασικό παράδειγμα που δείχνει πως κάποια μέτρα είναι αλλοπρόσαλλα. Δεύτερον, αυτή η αντιμετώπιση δίνει (ίσως λανθασμένα, ίσως και όχι) το δικαίωμα σε κάποιους να ισχυριστούν πως ομάδες συμπεριόντων διαμορφώνουν τα τελικά μέτρα που υιοθετούνται. Τρίτον, η εστίαση είναι μια από τις βασικές παραμέτρους οικονομικής δραστηριότητας: είναι εργοδότης σε πολλές χιλιάδες ανθρώπους, είναι ένοικος σε χιλιάδες υποστατικά, είναι βασικός αιμοδότης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας μας, είναι ουσιαστικός καταναλωτής βασικών υπηρεσιών όπως του ηλεκτρικού ρεύματος κ.λπ. Τέταρτον, όλες οι επιχειρήσεις αυτού του είδους έχουν προβεί σε επενδύσεις εκατοντάδων χι-

λιάδων ευρώ που αδικαιολόγητα τους επιβάλλεται όχι μόνο να μην είναι παραγωγικές, αλλά να είναι αδρανείς. Αλλά πριν και πάνω από όλα, η εστίαση είναι μια βασική κινητήρια δύναμη του να διατηρήσει ο κόσμος σώας τας ψφρένας του ενώπιε του τι του ζητείται να (μην) κάνει όλο αυτό το διάστημα.

Σίγουρα δεν ισχυρίζομαι πως πρέπει να αφεθούμε. Αλλά λέω ξεκάθαρα πως κάποια μέτρα δεν έχουν λογικό υπόβαθρο. Η εστίαση είναι ένα τρανό παράδειγμα άδικου και αβέβαιου στιγματισμού και τιμωρίας που θα επιφέρει απροσδιόριστες αρνητικές οικονομικές συνέπειες. Και καταλήγω λέγοντας ακόμη πιο ξεκάθαρα πως είναι ένας τομέας που θα πρέπει άμεσα να τύχει νέας και σωστής αξιολόγησης.

Δεν θέλουμε, ούτε ζητάμε, να έχουμε μια οικονομία των επιδημιολόγων ή μια πανδημία των οικονομολόγων. Σε αυτή τη φάση και για το αμέσως επόμενο διάστημα μέχρι να δούμε τι θα γίνει με τα εμβόλια, θέλουμε μια οικονομία των οικονομολόγων με λογικούς περιορισμούς που θέτουν οι επιδημιολόγοι. Και υπογραμμίζω τη λέξη «λογικούς».

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Συμφωνούν σε πενταμερή, με διαφορετική όμως ατζέντα

Διάσκεψη χωρίς υποσημειώσεις και όρους θέτει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Υπό τη σκιά της επιμονής του Τ/κ ηγέτη για λύση δύο κρατών, πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό η συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη με την ειδική απεσταλμένη των Ηνωμένων Εθνών Τζέιν Χολ Λουτ. Στη συνάντηση παρευρέθηκαν ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης, ο διαπραγματευτής Ανδρέας Μαυρογιάννης

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αν και συζητούσε εντόνως τη χαλαρή ομοσπονδία, δεν έθιξε καθόλου το ζήτημα αυτό στην Τζέιν Χολ Λουτ.

και ο Κυριάκος Κούρος. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ξεκαθάρισε πως είναι έτοιμος για μία άτυπη πενταμερή, χωρίς ωστόσο να θέτει όρους και προϋποθέσεις, είτε τον τερματισμό των προκλήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ, είτε τους σχεδιασμούς που προχωρούν στην περικλείσιμη πόλη της Αμμοχώστου. Καθόλου τυχαίες άλλωστε και οι δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου Κυριάκου Κούσου, μετά και τη συνάντηση με την κα Λουτ. «Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας», όπως

είπε, «ενημέρωσε την κα Λουτ για την ετοιμότητα και την αποφασιστικότητα της πλευράς μας να συμμετάσχουμε σε μια άτυπη Διάσκεψη που θα καλέσει ο γ.γ. των ΗΕ μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής του, όπως αυτοί καθορίζονται από το Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΕ. Επίσης, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επανέλαβε και επιβεβαίωσε τις θέσεις της πλευράς μας για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος και εξέφρασε την ετοιμότητα μας να συνεχίσουμε τις συνομιλίες από το σημείο που αυτές διακόπηκαν στο Κραν Μοντανά».

Η Λευκωσία, σύμφωνα με κυβερνητικούς κύκλους, εκτιμά πως τόσο το πλαίσιο Γκουτέρες όσο και το κοινό ανακοινωθέν των Βερολίνου τον προηγούμενο χρόνο, θα δεσμεύουν την τ/κ πλευρά, έστω κι αν ο Ερσίν Τατάρ μιλά πλέον για δύο κράτη.

Σε αυτό το πλαίσιο, δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός, ότι ενώ η Λευκωσία ανεπίσημα για χαλαρή και επισημώς για αποκεντρωμένη ομοσπονδία, κάτι τέτοιο φαίνεται να αγνοείται πλέον. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έθιξε άλλωστε καθόλου ένα τέτοιο ζήτημα στην κα Λουτ, σε μία προσπάθεια όπως σημειώνεται να δείξει την επιμονή του και τη συνέπεια να προς την διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, την ίδια ώρα που ο κος Τατάρ μιλά για άλλες ιδέες.

Πρόθεση του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με την Τζέιν Χολ Λουτ, είναι η σύγκληση μίας διάσκεψης η οποία δεν θα καταλήξει σε ναυάγιο.

Τι θέλει ο Γκουτέρες

Στόχος της Λευκωσίας ήταν να διαπιστώσουν ποιες είναι οι προθέσεις του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτέρες, αναφορικά με την σύγκληση της άτυπης πενταμερούς. Όπως διαμήνυσε η ειδική απεσταλμένη του και όπως η «Κ» έχει καταγράψει στο παρελθόν, ο Αντόνιο Γκουτέρες δεν θέλει μία διάσκεψη η οποία θα καταλήξει σε ναυάγιο. Δηλαδή,

δεν ευνοεί μία διάσκεψη όπου θα είναι όλες οι θέσεις στο τραπέζι και ενδεχομένως να οδηγήσει σε ναυάγιο. Καθόλου τυχαίο άλλωστε ότι πήρε αρκετό χρόνο για να προχωρήσει στην οποία συνάντηση των μερών, ούτως ώστε να αποφευχθούν οι έντονες διαφωνίες.

Η αποστολή Λουτ

Πάντως, η συνάντηση της κας Λουτ

έχει ως στόχο, πρώτα και κύρια να δει κατά πόσο υπάρχει η αποδοχή μίας άτυπης διάσκεψης από τα εμπλεκόμενα μέρη. Τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όσο και ο Ερσίν Τατάρ έχουν ξεκαθαρίσει, παρά τις διαφορετικές ατζέντες, πως είναι έτοιμοι για μια πενταμερή.

Η συζήτηση θα συνεχιστεί με την κα Λουτ να επισκέπτεται στη συνέχεια την Αθήνα. Ερώτημα είναι πότε θα επισκεφθεί

τελικώς την Άγκυρα. Αν και οι πρώτες πληροφορίες της «Κ» ήθελαν την επίσκεψη να κλείδώνει για την 14η Δεκεμβρίου, σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, δεν θεωρείται σίγουρη ακόμα. Όπως όλα δείχνουν, η Άγκυρα προσπαθεί να κερδίσει χρόνο, ενώπιε και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου όπου και θα συζητηθεί το ενδεχόμενο επιβολής μέτρων από την Ε.Ε. κατά της χώρας.

Το μοντέλο του Κοσόβου στο μικροσκοπιο του Τατάρ

Τα μηνύματα που μετέφερε στην Λουτ - Κλείνει το κεφάλαιο της ΔΔΟ και κάνει λόγο για κυριαρχική ισότητα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΓΙΑΤΑ

«Και οι δύο ηγέτες επιβεβαίωσαν τη δέσμευση και την αποφασιστικότητά τους να επιτύχουν μια διευθέτηση βασισμένη σε μία διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, όπως ορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένου του ψηφίσματος 716 (1991) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Ο Ελληνοκύπριος ηγέτης και ο Τουρκοκύπριος ηγέτης επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους στην Κοινή Δήλωση της 11ης Φεβρουαρίου 2014, στις προηγούμενες συζητήσεις και στο πλαίσιο των έξι σημείων που παρουσίασα στις 30 Ιουνίου 2017 με σκοπό την επίτευξη στρατηγικής συμφωνίας που θα προετοίμαζε το έδαφος για μια συνολική διευθέτηση».

Όταν ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ έδινε στην δημοσιότητα το παραπάνω ανακοινωθέν το ημερολόγιο έδειχνε τις 25 Νοεμβρίου 2019. Η πανδημία του κορωνοϊού δεν είχε πιάξει ακόμη ολόκληρη την Κύπρο και στο τιμόνι της τουρκοκυπριακής κοινότητας βρισκόταν ο Μουσταφά Ακιντζί, ο οποίος επέμενε στην σημασία της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας (ΔΔΟ). Περίπου ένα έτος μετά από την συμφωνία που επιτεύχθηκε στην συνάντηση των δυο ηγετών με τον Αντόνιο Γκουτέρες στο Βερολίνο, η στενή συνεργασία του ΓΓ του ΟΗΕ, η Τ. Χ. Λουτ επιστρέφει στην Κύπρο για να διαπιστώσει κατά πόσον ακόμη υφίστανται οι κατάλληλες συνθήκες για διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό.

Από την περίοδο της συμφωνίας που επιτεύχθηκε στο Βερολίνο στην Κύπρο και στο Κυπριακό έχουν αλλάξει πολλά. Η πανδημία έφερε μεγάλη κοινωνικοοικονομική αναστάτωση σε ολόκληρο το νησί. Στην περιοχή της Κύπρου η ένταση -στρατιωτική και διπλωματική- κορυφώθηκε με τις νέες κινήσεις της Άγκυρας. Και ο κ. Ακιντζί πητέθηκε στις πρόσφατες «προεδρικές εκλογές» από τον Ερσίν Τατάρ, τον ηγέτη της τ/κ Δεξιάς, ο οποίος προβάλλει την ιδέα της λύσης των δυο κρατών.

Το δύσκολο έργο της Λουτ

Η κ. Λουτ επέστρεψε σε μια Κύπρο, η οποία, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, άλλαξε από πολλές απόψεις. Στο Κυπριακό, η μεγαλύτερη αλλαγή ήρθε από την τουρκική πλευρά. Άγκυρα και νέα τ/κ ηγεσία, ύστερα από πολλά χρόνια, άλλαξαν γραμμή και επένευσαν στην γνωστή ρητορική της δικτοτομίας. Στην Τουρκία ορισμένοι αναλυτές προσεγγί-

«Πρέπει να ξεκινήσει μια νέα διαδικασία (στο Κυπριακό)», ήταν το μήνυμα του τ/κ ηγέτη προς την κ. Λουτ.

Ο Ερσίν Τατάρ ανέφερε στην κ. Λουτ ότι η λύση των δύο κρατών μπορεί να αποτελέσει βάση επίλυσης του Κυπριακού και αναφέρθηκε σε μια διαδικασία «win-win».

ζουν αυτή την εξέλιξη ως ευθυγράμμιση της κυβέρνησης του Ερντογάν με την γραμμή του Ραούφ Ντενκτάς, με τον οποίο η συντηρητική κυβέρνηση της Τουρκίας αναμετρήθηκε τόσο στην Κύπρο όσο και στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο της γειτονικής χώρας κατά τα πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης Ερντογάν.

Λίγα εικοσιτετράωρα πριν από την άφιξη της κ. Λουτ στην Κύπρο, ο Τατάρ

επιβεβαίωσε την επιστροφή της τουρκικής πλευράς στην γνωστή ρητορική του βελούδινου διαζυγίου στο Κυπριακό, με μια συνέντευξη που παραχώρησε στην κυριακάτικη έκδοση της «Κ». Επέμεινε στη σημασία της λύσης των δυο κρατών και προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα αναφέρθηκε στο ενδεχόμενο της «αναπροσαρμογής των συνόρων». Την ίδια στιγμή ο Τατάρ επεσήμανε ότι το σχέδιο του ανοίγματος της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου θα προχωρήσει ανεξάρτητα από τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Σε γενικές επιχείρησε να περάσει το μήνυμα ότι «ο τ/κ λαός επιθυμεί ξεχωριστό τ/κ κράτος, κυριαρχική ισότητα και υποστηρίζει το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι».

Τούρκοι και τ/κ αναλυτές, εκτιμούν ότι από την οπτική γωνία της Άγκυρας, στην νέα περίοδο, ο ΟΗΕ βρίσκεται αντιμέτωπος με ένα δύσκολο έργο. Ο ΓΓ του ΟΗΕ και οι συνεργάτες του καλούνται

να εστιασουν στις πραγματικότητες και ισορροπίες που άλλαξαν το τελευταίο διάστημα στο Κυπριακό.

Με άλλα λόγια, Άγκυρα και τ/κ ηγεσία ζητούν από τον κ. Γκουτέρες και τους συνεργάτες του να κατανοήσουν ότι στο Κυπριακό δεν υπάρχουν περιθώρια συνεννόησης με βάση την ΔΔΟ, έτσι όπως αυτή είχε τεθεί υπό διαπραγμάτευση μέχρι την δραματική νύχτα της 7ης Ιουλίου 2017.

Καλά ενημερωμένες πηγές στην Άγκυρα προσθέτουν ότι η Τουρκία αναμένει το αποτέλεσμα των έντονων διπλωματικών διεργασιών του Δεκεμβρίου, κυρίως τα νέα βήματα της ΕΕ στις σχέσεις της με την Τουρκία. «Ενδεχομένως η Τουρκία θα ανοίξει τα χαρτιά της μετά την κρίσιμη διάσκεψη της ΕΕ», προειδοποιούν οι ίδιες πηγές.

Το παράδειγμα του Κοσόβου

Στα πλαίσια της προαναφερθείσας

οπτικής γωνίας, την Τρίτη, ο Τατάρ και οι στενοί συνεργάτες του καλωσόρισαν στο «προεδρικό» την κ. Λουτ. Την υποδέχθηκε στην αυλή του «προεδρικού», ο Εργακούν Ολγκούν, ο οποίος αναμένεται να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στην νέα τ/κ διαπραγματευτική ομάδα.

Λίγο πριν από την άφιξη της κ. Λουτ στα κατεχόμενα, ο «βουλευτής» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ), Ογούζχαν Χασίπογλου, ο οποίος επίσης αναμένεται να διαδραματίσει ρόλο στο Κυπριακό, δήλωσε ότι η λύση των δυο κρατών έχει πλέον έρθει στο προσκήνιο επειδή εξαντλήθηκαν όλα τα περιθώρια για την επίτευξη μιας συμφωνίας στην βάση της ΔΔΟ. Σύμφωνα με τον τ/κ νομικό «ο ΟΗΕ θα πρέπει να αποδεχθεί την νέα πραγματικότητα στο Κυπριακό όπως έπραξε στην περίπτωση του Κοσόβου».

Την άποψη του κ. Χασίπογλου υποστήριξε και ο υπηρεσιακός ηγέτης του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ), Ερσάν Σανέρ, σύμφωνα με τον οποίο στο Κυπριακό δεν πρόκειται να επιτευχθεί δικαιο και βιώσιμη λύση με βάση την ΔΔΟ. Ο Σανέρ αναφέρθηκε επίσης στην σημασία της διαίωξης των τουρκικών εγγυήσεων.

Από την πλευρά του, αμέσως μετά το τέλος της πρώτης συνάντησής του με την κ. Λουτ, ο τ/κ ηγέτης δήλωσε στους τ/κ δημοσιογράφους ότι η τ/κ πλευρά ζητάει από την κ. Λουτ την πραγματοποίηση της άτυπης 5+1 διάσκεψης για το Κυπριακό. «Πρέπει να ξεκινήσει μια νέα διαδικασία (στο Κυπριακό)», ήταν το μήνυμά του τ/κ ηγέτη προς την κ. Λουτ.

Ο Τατάρ επεσήμανε ότι η νέα διαδικασία στο Κυπριακό θα πρέπει να ξεκινήσει σε διαφορετική βάση. Πρόσθεσε ότι στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή έχουν αλλάξει πολλά, μια εξέλιξη που, σύμφωνα με τον τ/κ ηγέτη, κατανοεί και η κ. Λουτ.

Ο Ερσίν Τατάρ αναφέρθηκε και στην ιδέα των δυο κρατών και επίσης στον όρο «κυριαρχική ισότητα». Ανέφερε στην κ. Λουτ ότι το συγκεκριμένο πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει βάση επίλυσης του Κυπριακού Προβλήματος. Αναφέρθηκε χαρακτηριστικά σε μια διαδικασία «win-win».

«Όλα τα τελευταία μηνύματα της τ/κ ηγεσίας, τα βρίσκονται στο ίδιο μήκος κύματος με την Άγκυρα, δείχνουν ότι η συμφωνία που επιτεύχθηκε πριν από έναν χρόνο στο Βερολίνο πρέπει να αναθεωρηθεί. Η τουρκική πλευρά πλέον δεν εστιάζει στην πολιτική ισότητα, αλλά στην κυριαρχική ισότητα», υπήρξε το πρώτο σχόλιο τουρκικών και τ/κ πηγών.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Ενιαίο ερευνητικό δόγμα

Η Ελλάδα είναι μόλις μία ώρα και είκοσι λεπτά μακριά από την Κύπρο και το αντίστροφο. Με μια κοινή ιστορία, κοινή θρησκεία κοινό πολιτισμό και δεσμούς αίματος, θα έπρεπε να υπάρχει συνεργασία σε περισσότερους τομείς εκτός από αυτόν της εξωτερικής πολιτικής, που μας οδηγεί έτσι κι αλλιώς στο κοινό μας μέλλον λόγω συμπεριφορών. Σίγουρα σε πολλά πράγματα οι δυο χώρες είναι ανταγωνιστικές, αφού πρέπει να προνοήσουν για την ευημερία των πολιτών τους η καθημέρα ξεχωριστά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν μπορούν να υπάρξουν συνεργίες που θα αναδείξουν και θα αναβαθμίσουν Ελλάδα και Κύπρο μαζί. Έχουν αναλυθεί και αναλωθεί πολλά που αφορούν τον τομέα των επενδύσεων. Επενδύσεις σε Ελλάδα και Κύπρο που μας κάνουν να βλέπουμε ανταγωνιστικά ο ένας τον άλλο. Ακόμα και στον τομέα της εκπαίδευσης στις δυο χώρες το μίλο της έριδος είναι οι φοιτητές, με κύριο στόχο το πώς θα μπορέσει κάθε χώρα να προσελκύσει περισσότερους στο έδαφός της ή να μην τους αφήσει να φύγουν. Ο τομέας της έρευνας όμως έχει μείνει εκτός δημόσιας συζήτησης. Οι μόνοι που μιλάνε για συνεργίες είναι όσοι λαμβάνουν μέρος σε ερευνητικά προγράμματα, που η Ευρωπαϊκή Ένωση τους αφορώνει ώστε να συνεργαστούν με οντότητες σε άλλες χώρες. Θα μπορούσαμε εδώ να δώσουμε έμφαση αλλά και κίνητρα στον ερευνητικό τομέα σε Ελλάδα και Κύπρο για συνεργίες από κοινού με σκοπό τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Με τη σειρά τους αυτές οι νέες ανακαλύψεις θα αναζωογονήσουν το επενδυτικό ενδιαφέρον μεγάλων εταιρειών που αυτή τη στιγμή μπορεί να μην έχουν στο πλάνο τους την επέκτασή σε Ελλάδα ή Κύπρο. Μαζί σίγουρα μπορούμε να πετύχουμε περισσότερα αφού και στις δυο χώρες υπάρχουν εξαιρετικοί επιστήμονες, ερευνητικά κέντρα αλλά και πανεπιστήμια. Κίνητρα φορολογικά αλλά και με τη στήριξη Υπουργείων και φορέων στις δυο χώρες, μπορούν να δώσουν ώθηση σε ένα τομέα που μόνο η Ευρωπαϊκή Ένωση σαν σύνολο αλλά και μεγάλες χώρες εκμεταλλεύονται αυτή τη στιγμή. Με αυτό τον τρόπο νέοι επιστήμονες θα παραμείνουν στην Ελληνική και την Κυπριακή επικράτεια, εκμεταλλυόμενοι όλα τα καλά που έχουν να προσφέρουν και οι δύο σταματώντας επιτέλους το brain drain.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ειδησεογραφική εφαρμογή στην Κύπρο

Live

Ειδήσεις μου

Live Scores

Φαρμακεία

Έξοδος

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google Play

Ψώνια από απόσταση στη φετινή Black Friday σε Ευρώπη και ΗΠΑ

Οι ηλεκτρονικές παραγγελίες εκτιμάται ότι αυξήθηκαν 40% σε σύγκριση με πέρυσι

Η αγοραστική μανία που υπό τη μορφή αμερικανικού εθίμου κατέκλυσε την Ευρώπη, γνωστή ως Black Friday, φημίζεται για τον υπερβολικό συνωπισμό καταναλωτών στα καταστήματα. Προτού, όμως, ακόμη πηλξει η πανδημία την αγορά, η προσέλευση των καταναλωτών στα καταστήματα διά της φυσικής παρουσίας είχε ήδη μειωθεί καθώς τα τελευταία χρόνια αυξάνεται διαρκώς το ποσοστό αυτών που κάνουν τις αγορές τους μέσω Ιντερνετ.

Η φετινή χρονιά σίγουρα είναι διαφορετική, αφού πολύ λιγότεροι εμφανίστηκαν στα καταστήματα. Όπως, όμως, επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, αυτό δεν σημαίνει πως οι αγορές θα είναι περιορισμένες καθώς όλα δείχνουν πως θα σημειωθεί ρεκόρ online πωλήσεων ενόψει των φετινών εορτών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Adobe Analytics, φέτος οι πωλήσεις που θα γίνουν ηλεκτρονικά θα είναι αυξημένες κατά 40% σε σύγκριση με τα επίπεδα της Black Friday του 2019 και θα υπερβούν τα 10 δισ. δολάρια.

Όπως τονίζει το Bloomberg, οι χαμένοι της φετινής χρονιάς θα είναι κάποιες μικρές επιχειρήσεις με περιορισμένη παρουσία online. Ενδέχεται, πάντως, να τύχουν ιδιαίτερης στήριξης από την τάση που αναπτύσσεται φέτος σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες να γίνουν τα γιορτινά ψώνια από τηνγχώρια αγορά. Διπλή πίεση αντιμετωπίζουν, άλλωστε, πολλά καταστήματα ευρωπαϊκών χωρών που μένουν αναγκαστικά κλειστά εξαιτίας της πανδημίας.

Θα κληθούν τώρα σε μικρό χρονικό διά-

Το 9% των online αγορών έγινε από καταναλωτές που για πρώτη φορά ψωνίζουν μέσω Ιντερνετ.

στημα αφενός να ανταποκριθούν στις online παραγγελίες και παράλληλα να προετοιμαστούν για να ανοίξουν, αφού όλα δείχνουν πως οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα αποφασίσουν τέτοιου είδους χαλάρωση των περιορισμών για τις λίγες ημέρες των εορτών.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, όμως, γι' αυτές που έχουν καλά οργανωθεί online και είναι εξοικειωμένες με τη διαχείριση των παραγγελιών, θα είναι πραγματικά πολύ καλά τα φετινά Χριστούγεννα.

Προβλέποντας τη στροφή όλο και περισσότερων καταναλωτών στο online ε-

Στη Γαλλία, οι ιδιοκτήτες μικρών καταστημάτων διαμαρτυρήθηκαν πως η εντολή της κυβέρνησης να παραμείνουν κλειστά κάνει ένα μεγάλο δώρο στην Amazon. Το αποτέλεσμα ήταν να αποφασίσει η Amazon να αναβάλει την Black Friday μέχρι τον επόμενο μήνα.

μπορίο, πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις λιανικής διαφημίζουν τις εκπωλικές προσφορές από την αρχή και για το σύνολο του Νοεμβρίου και όχι μόνο για την τελευταία Παρασκευή του μηνός. Στόχος τους ήταν, άλλωστε, να διανείμουν τη ζήτηση σε όλη τη διάρκεια του Νοεμβρίου ώστε να μπορέσουν να τη διαχειριστούν καλύτερα. Κάποιες άλλες και μάλιστα ιδιαίτερα γνωστές αλυσίδες, όπως οι Marks & Spencer Group και Next Plc, δεν συμμετέχουν φέτος στην Black Friday με το επείρημα ότι έτσι κι αλλιώς προσφέρουν χαμηλές τιμές όλο τον χρόνο. Στη Γαλλία ειδικότερα, η Black Friday προσέλαβε πολιτική χροιά

καθώς οι ιδιοκτήτες μικρών καταστημάτων διαμαρτυρήθηκαν πως η εντολή της κυβέρνησης να παραμείνουν κλειστά τα καταστήματα κάνει ένα μεγάλο δώρο στην Amazon. Το αποτέλεσμα ήταν να αποφασίσει η Amazon, και να την ακολουθήσουν κάποιες άλλες λιγότερο γνωστές πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου, να αναβάλει την Black Friday μέχρι τον επόμενο μήνα. Εν ολίγοις, να περιμένουν μέχρις ότου ανοίξουν όλα τα καταστήματα, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων εμπορικών κέντρων.

Την ίδια στιγμή, στα μεγάλα καταστήματα των ΗΠΑ ο κόσμος ήταν λίγος, όπως ήταν, άλλωστε, αναμενόμενο λόγω της

πανδημίας. Εκατομμύρια Αμερικανοί που δεν μπορούν ή φοβούνται να πλησιάσουν τα εμπορικά κέντρα έχουν δαπανήσει κυριολεκτικά δισεκατομμύρια δολάρια στέλνοντας παραγγελίες από τα κινητά τους τηλέφωνα ή τους φορητούς υπολογιστές. Οι κερδισμένοι της φετινής χρονιάς είναι σαφώς οι Amazon, Walmart και Target, καθώς θα απορροφήσουν το μεγαλύτερο μέρος των αγορών που θα γίνουν ψηφιακά φέτος. Και σύμφωνα με τα έως τώρα στοιχεία, φέτος το 9% των online αγορών είναι από καταναλωτές που αποφάσισαν για πρώτη φορά στη ζωή τους να ψωνίσουν μέσω Ιντερνετ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η αναγκαιότητα «βαθιάς» μεταρρύθμισης της αγοράς

Η αλήθεια είναι ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα «ευνοήθηκε» από τη συγκυρία της πανδημίας, καθώς «κερδίζει» χρόνο προκειμένου να εξυγιασθεί πλήρως.

Οι καταθέσεις έφθασαν (Οκτ. 2020) τα 166 δισ. ευρώ, δηλαδή 3,4 δισ. περισσότερα από τον Αύγουστο. Αυτές του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκαν κατά 2,5 δισ., ενώ ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής αυξήθηκε στο 11,6% από 10,3%. Οι καταθέσεις από επιχειρήσεις αυξήθηκαν (τον Οκτώβριο) 968 εκατ. ευρώ, οι καταθέσεις νοικοκυριών αυξήθηκαν 1,5 δισ. ευρώ, ενώ ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής βελτιώθηκε σε 6,3% από 5,4% τον προηγούμενο μήνα.

Εκτός όμως από τη ρευστότητα που προσφέρει η αύξηση καταθέσεων, οι τράπεζες αξιοποιούν και

σεων δάνεια ύψους 20,6 δισ. ευρώ. Από αυτά τα 8,6 δισ. είναι στεγαστικά, 9,1 δισ. ευρώ δάνεια σε επιχειρήσεις, 1,7 δισ. ευρώ καταναλωτικά, 1,3 δισ. δάνεια σε ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες και ατομικές επιχειρήσεις.

Οι τράπεζες έκαναν το καθήκον τους προστρέχοντας σε όσους πλιττονται περισσότερο από την κρίση. Ο τομέας με τη μεγαλύτερη αύξηση δανείων είναι αυτός που έχει υποστεί τη μεγαλύτερη καταστροφή. Τα δάνεια προς τουριστικές επιχειρήσεις αυξήθηκαν 13% από πέρυσι.

Όλα αυτά όμως περιγράφουν μία ακόμη ανομολόγητη αλήθεια. Το τραπεζικό σύστημα δεν έχει τη δυνατότητα να στηρίξει τη γρήγορη ανάπτυξη που χρειάζεται η χώρα.

Γι' αυτό είναι κρίσιμης σημασίας να οριστικοποιηθεί και να υλοποιηθεί η σημαντικότερη μεταρρύθμιση που έχει επιχειρηθεί ποτέ: η αναμόρφωση της κεφαλαιαγοράς. Τα μέτρα που θα ενισχύσουν τόσο την προσφορά τίτλων στους επενδυτές όσο και θα διευκολύνουν την προσέλκυση κεφαλαίων σε μια νέα δυναμική αγορά που θα είναι απαλλαγμένη από στρεβλώσεις του παρελθόντος. Αυτή είναι και η ευκαιρία των τραπεζών για ουσιαστική εξυγίανση ώστε να αποκτήσουν αναπτυξιακή προοπτική.

Οι νέες ρυθμίσεις αναμένεται και πρέπει να διευκολύνουν με γρήγορες διαδικασίες την εισαγωγή μεγάλων εταιρειών που θα συγκεντρώνουν κεφάλαια χωρίς να δανείζονται. Πρέπει ακόμη να διευκολύνουν την εισαγωγή μικρών εταιρειών ώστε να έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια μεμονωμένων επενδυτών ή συλλογικών επενδυτικών φορέων. Η νέα νομοθεσία να διευκολύνει κάθε σχετιζόμενη αποκρατικοποίηση καθώς δεν υπάρχει περισσότερο διαφανής διαδικασία πώλησης περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου.

Οι πραγματικές διαστάσεις της μεταρρύθμισης αυτής δεν έχουν ακόμη γίνει αντιληπτές, αλλά μπορούν να φέρουν απίστευτη μεταβολή στις παγιωμένες οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις. Δρομολογούν εκτεταμένο άνοιγμα για το κλειστό σύστημα που είχε μάθει να μεγαλουργεί με τα κεφάλαια των τραπεζών ή του κράτους χωρίς να λογοδοτεί. Μια μοναδική ευκαιρία για ένα αξιοπρεπές άνοιγμα διαφάνειας, αξιοπιστίας και δημιουργικότητας.

Οι αστρονομικές αποδοχές των CEO μεγάλων ομίλων

	Κέρδη του CEO σε 5 λεπτά	Χρόνος που πρέπει να δουλέψει ο Έλληνας εργαζόμενος
• Ελον Μασκ Tesla Inc.	€ 12.854	48 εβδομάδες, 3 μέρες και 4 ώρες
• Τιμ Κουκ Apple Inc.	€ 2.888	10 εβδομάδες, 4 μέρες και 6 ώρες
• Τομ Ράτλετζ Charter Communications Inc.	€ 2.526	9 εβδομάδες, 2 μέρες και 7 ώρες
• Τζόζεφ Ιανέλο Viacom CBS Inc.	€ 2.517	9 εβδομάδες, 2 μέρες και 5 ώρες
• Σούμιτ Σινγκ Chewy Inc.	€ 2.336	8 εβδομάδες, 4 μέρες και 2 ώρες
• Τζόνθαν Γκρέι Blackstone Group Inc.	€ 2.324	8 εβδομάδες και 4 μέρες
• Ρόμπερτ Σουάν Intel Corp.	€ 2.138	8 εβδομάδες και 4 ώρες
• Σουντάρ Πιτσάι Alphabet Inc.	€ 1.861	7 εβδομάδες και 2 ώρες
• Σάτια Ναντέλα Microsoft Corp.	€ 1.669	6 εβδομάδες, 1 μέρα και 5 ώρες
• Ντάγκλας Ινγκραμ Sarepta Therapeutics Inc.	€ 1.516	5 εβδομάδες, 3 μέρες και 6 ώρες

► Ο Ελον Μασκ, CEO της Tesla, με όσα κερδίζει σε πέντε λεπτά μπορεί να αγοράσει 289 εισιτήρια πτήσεων μετ' επιστροφής για Αθήνα προς Λονδίνο.

Ενας CEO κερδίζει σε 5 λεπτά όσα ένας Έλληνας εργαζόμενος σε 1 χρόνο

Αποδοχές στελεχών διεθνώς σε σχέση με τους μισθούς στην Ελλάδα

Ο μέσος εργαζόμενος στην Ελλάδα πρέπει να δουλέψει έως και 48 εβδομάδες, κάτι λιγότερο δηλαδή από έναν ολόκληρο χρόνο, για να βγάλει τα χρήματα που κερδίζουν μέσα σε μόλις... 5 λεπτά οι κορυφαίοι διευθύνοντες σύμβουλοι που βρίσκονται στο τιμόνι των μεγαλύτερων εταιρειών στον κόσμο.

Αυτό είναι το συμπέρασμα έρευνας που διεξήγαγε η Gigacalculator.com. Εξετάζοντας τα κέρδη των CEO διεθνώς, εντόπισε τους 10 υψηλότερα αμειβόμενους CEO στον κόσμο και στη συνέχεια υπολόγισε τον ωριαίο μισθό τους για να καταλήξει στο πόσο καιρό θα έπαιρνε στον μέσο Έλληνα εργαζόμενο να βγάλει όσα βγάζουν οι «ηγέτες» του επιχειρηματικού κόσμου σε πέντε λεπτά.

Παράλληλα, η έρευνα, η οποία έγινε στο περιβάλλον 1.494 Ελλήνων εργαζομένων πλήρους απασχόλησης με μέσες μεικτές ετήσιες αποδοχές ύψους 13.392 ευρώ, εξέτασε και τη στάση των εργαζομένων στη χώρας μας απέναντι στους διευθύνοντες συμβούλους.

Οι ισχυροί CEO παγκοσμίως κερδίζουν αστρονομικά χρηματικά ποσά κάθε χρόνο και, όπως αναφέρει η έρευνα, ο κόσμος συχνά αμφισβητεί εάν αξίζουν τις αποδοχές που λαμβάνουν. Αυτό αποτυπώθηκε και στην έρευνα στους Έλληνες εργαζομένους, οι περισσότεροι από τους οποίους θεωρούν πως δεν δικαιολογούνται αυτά τα μεγάλα ποσά, γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν αντιλαμβάνονται ακριβώς το τι σημαίνει κάποιος να «οδηγεί» μια επιχείρηση που τις ανάγκες της, ειδικά σε μια περίοδο που οι προκλήσεις λόγω και της πανδημίας είναι τεράστιες. Από την άλλη, ωστόσο, σίγουρα τα ποσά που παίζονται στο... χρηματιστήριο των CEO έχουν και το στοιχείο της υπερβολής,

κάτι που έχει αναδειχθεί και από διεθνείς οργανισμούς. Έτσι, σύμφωνα και με τα ευρήματα της έρευνας, υπάρχουν ορισμένοι που πιστεύουν ότι οι CEO αξίζουν αυτά τα ποσά, δεδομένης της τεράστιας ευθύνης που έχουν στους όμιλους τους, ενώ άλλοι απλώς τους θεωρούν «άπληστους κροίσους».

Πιο αναλυτικά, σε ό,τι αφορά τις ώρες εργασίας, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν πως οι Έλληνες εργαζόμενοι πρέπει να εργαστούν το εντυπωσιακό διάστημα των 48 εβδομάδων, 3 ημερών και 4 ωρών για να βγάλουν τα χρήματα που βγάζει ο Ελον Μασκ, CEO της Tesla, σε πέντε λεπτά (12.854 ευρώ). Μάλιστα, όπως υπολογίζεται, ο δισεκατομμυριούχος ηγέτης της Tesla

Το 87% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι είναι «αδικαιολόγητο» το ύψος των αμοιβών των διευθυνόντων συμβούλων.

σε πέντε λεπτά μπορεί να αγοράσει 289 εισιτήρια πτήσεων μετ' επιστροφής για Αθήνα προς Λονδίνο. Σημειώνεται πως η μετοχή της Tesla έχει εκτοξευθεί κατά περισσότερο από 400% φέτος.

Στη δεύτερη θέση είναι ο Τιμ Κουκ, καθώς οι Έλληνες εργαζόμενοι θα χρειάζονταν 10 εβδομάδες, 4 ημέρες και 6 ώρες για να κερδίσουν το ίδιο ποσό που βγάζει ο διευθύνων σύμβουλος της Apple σε πέντε λεπτά (2.888 ευρώ) ή για να αγοράσουν τρία iPhone 12, κάτι που μπορεί να κάνει ο Κουκ μέσα σε 300 δευτερόλεπτα χωρίς καν να... ιδρώσει. Ο Τομ Ράτλετζ της

Charter Communications είναι στην τρίτη θέση. Για να κερδίσουν τις 2.526 ευρώ που βγάζει ο Αμερικανός μεγαστάνας των τηλεπικοινωνιών κάθε πέντε λεπτά, οι Έλληνες εργαζόμενοι θα πρέπει να εργαστούν για 9 εβδομάδες, 2 ημέρες και 7 ώρες.

Επίσης, για να ισοφαρίσουν τους μισθούς πενταλέπτου των CEO των Viacom, Blackstone Group και Intel, θα χρειαστεί να δουλεύουν περίπου 8 με 9 εβδομάδες, ενώ θα πρέπει να εργαστούν 7 εβδομάδες για να βγάλουν τα 1.861 ευρώ που βγάζει σε πέντε λεπτά ο CEO της Alphabet, Σουντάρ Πιτσάι, και περίπου 6 εβδομάδες για τα 1.669 ευρώ που κερδίζει ο Σάτια Ναντέλα που βρίσκεται στο τιμόνι της Microsoft.

Σε ό,τι αφορά τη στάση του μέσου εργαζομένου στην Ελλάδα απέναντι στους μεγάλους διευθύνοντες συμβούλους, η έρευνα διαπίστωσε ότι:

- Το 87% των Ελλήνων εργαζομένων πιστεύει ότι είναι «αδικαιολόγητο» για τους μεγάλους διευθύνοντες συμβούλους να πληρώνονται εκατομμύρια κάθε χρόνο, ενώ το 13% πιστεύει ότι είναι «δικαιολογημένο».
- Το 81% των Ελλήνων εργαζομένων δεν κατανοεί τι ακριβώς κάνουν οι μεγάλοι CEO σε καθημερινή βάση για να αξίζει να πληρώνονται εκατομμύρια κάθε χρόνο.
- Το 74% θα ήθελε οι μεγαλύτεροι CEO να είναι πιο διαφανείς σχετικά με το τι κάνουν σε καθημερινή βάση και τις θετικές δράσεις που λαμβάνουν για την ανάπτυξη/βελτίωση των αντίστοιχων οργανισμών των οποίων ηγούνται.
- Η συντριπτική πλειονότητα, το 92%, πιστεύει ότι η τρέχουσα διαφορά εισοδήματος μεταξύ CEO και μέσων εργαζομένων είναι «πολύ μεγάλη» και πρέπει να «συρρικνωθεί» δραστικά τα επόμενα πέντε χρόνια.

Δημιουργούν κοινό μέτωπο απέναντι στην Κίνα

Σε κείμενο 11 σελίδων περιγράφεται μια νέα, ισχυρότερη διατλαντική συμμαχία

Εν αναμονή της ανάλυψης της εξουσίας από την κυβέρνηση Μπάιντεν, οι Βρυξέλλες προτείνουν στην Ουάσιγκτον μια νέα διατλαντική συμμαχία προκειμένου να θάψουν τις εντάσεις της εποχής Ντόναλντ Τραμπ και να σχηματίσουν κοινό μέτωπο απέναντι στη «στρατηγική πρόκληση» της Κίνας. Στην πρόταση των Βρυξελλών αναφέρεται σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, επικαλούμενο σχέδιό της που διέρρησε στη βρετανική εφημερίδα και έχει θέμα «μια νέα ατζέντα Ε.Ε. - ΗΠΑ για την παγκόσμια αλλαγή». Πρόκειται για κείμενο 11 σελίδων, μία πρόταση ολοκληρωμένης συνεργασίας σε όλο το φάσμα των στρατηγικής σημασίας τομέων από το εμπόριο ως την τεχνολογία, από τη ρύθμιση της ψηφιακής τεχνολογίας και την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού μέχρι την καταπολέμηση της αποψίλωσης των δασών.

Την εν λόγω πρόταση έχει εκπονήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή που τονίζει την ανάγκη «να ανανεωθεί αλλά και να συντηρηθεί» η συμμαχία Ε.Ε. - ΗΠΑ προκειμένου να περιχαρακώσει ο δημοκρατικός κόσμος τα συμφέροντά του έναντι των «αυταρχικών δυνάμεων» και των «κλειστών οικονομιών που εκμεταλλεύονται την ελευθερία από την οποία εξαρτώνται οι κοινωνίες μας».

Οι προτάσεις της Κομισιόν περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μια έκκληση τόσο προς την Ουάσιγκτον όσο και προς την ίδια την Ε.Ε. να θάψουν τις εντάσεις ανάμεσα στις δύο πλευρές του Ατλαντικού και να αντιμετωπίσουν ως σύμμαχοι θέματα όπως η πρόθεση της Ε.Ε. να επιβάλει μεγαλύτερη φορολογία στους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς. Όπως τονίζεται, η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ είναι ανοικτές δημοκρατίες και οικονομίες της αγοράς

και συμφωνούν ως προς τη στρατηγική πρόκληση που αποτελεί η Κίνα και η διαρκώς αυξανόμενη αυτοπεποίθησή της ως προς τον διεθνή της ρόλο έστω κι αν δεν συμφωνούν πάντα ως προς το ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσουν αυτήν την πρόκληση.

Οι Βρυξέλλες προτείνουν, έτσι, στις ΗΠΑ να υποπεριώσουν τις δυνάμεις τους ώστε να διαμορφώσουν από κοινού το ρυθμιστικό πλαίσιο για την ψηφιακή τεχνολογία, να υιοθετήσουν κοινή προσέγγιση σε ζητήματα μονοπωλιακής συμπεριφοράς και την πάταξη της αλά και

Οι Βρυξέλλες διαβλέπουν πως η ήττα Τραμπ δημιουργεί συνθήκες για στενότερη συνεργασία.

στο πρόβλημα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Το σημαντικότερο όλων είναι, όμως, ότι προτείνουν συνεργασία στον έλεγχο των ξένων επενδύσεων σε ευαίσθητους τομείς και κοινή αντιμετώπιση απειλών όπως οι παραβιάσεις στον κυβερνοχώρο και οι χάκερ.

Διαβλέπουν, άλλωστε, δυνατότητες συνεργασίας και από κοινού αντιμετώπισης προκλήσεων όπως οι επενδύσεις της Κίνας σε καινοτόμες βιομηχανίες της Ε.Ε. και των ΗΠΑ καθώς και στην απειλή που μπορεί να αποτελέσει το προβάδισμα του ασιατικού οικονομικού γίγαντα στις τεχνολογίες 5G. Τονίζουν στο εν λόγω έγγραφο πως «αν χρησιμοποιήσουμε την επιρροή που έχουμε και οι δύο, θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε έναν διατλαντικό τεχνολογικό χώρο που θα αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο ενός ευ-

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει δυνατότητες από κοινού αντιμετώπισης προκλήσεων όπως οι επενδύσεις της Κίνας σε καινοτόμους βιομηχανίες της Ε.Ε. και των ΗΠΑ, αλλά και η απειλή που μπορεί να αποτελέσει το προβάδισμα του ασιατικού οικονομικού γίγαντα στις τεχνολογίες 5G.

ρύτερο συνασπισμού δημοκρατιών».

Στο ίδιο έγγραφο εργασίας προτείνεται, παράλληλα, συνεργασία για την ανάπτυξη και διανομή των εμβολίων κατά του κορωνοϊού και κοινή προσπάθεια για την αναμόρφωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Όπως τονίζει η βρετανική εφημερίδα, αυτή η τελευταία πρόταση όπως και κάποιες άλλες προϋποθέτουν σαφή στροφή της πολιτικής των ΗΠΑ. Από το περιεχόμενο του σχεδίου πρότασης αναδύεται η αισιοδοξία των Βρυξελλών ενόψει της νέας διοίκησης των ΗΠΑ και της προσπάθειας για συνεργασία μαζί της. Παράλληλα, όμως, είναι ανάγλυφη και η αγωνία της Ε.Ε. πως οι τριβές που αναπτύχθηκαν στη διάρκεια της θητείας Τραμπ άφησαν τη γεωπολιτική πρωτοβουλία στο Πεκίνο. Στο σχέδιο της πρότασης διατυπώνεται

σαφής στήριξη στην ιδέα του νεοεκλεγέντος προέδρου των ΗΠΑ για μια σύνοδο κορυφής των δημοκρατικών χωρών με τη νέα διατλαντική ατζέντα να αποτελέει «τον καιριο άξονα μιας νέας παγκόσμιας συμμαχίας εταιρών με παρμερηγή πολιτική φιλοσοφία». Η εν λόγω πρόταση, στη σύνταξη της οποίας έχουν συνεργαστεί η Κομισιόν και ο ύπατος εκπρόσωπος Εξωτερικής Πολιτικής της Ε.Ε., αναμένεται να τεθεί υπό την κρίση των εθνικών κυβερνήσεων στη Σύνοδο Κορυφής στις 10 και 11 Δεκεμβρίου. Προτείνεται μάλιστα να συγκληθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του νέου έτους Σύνοδος Κορυφής Ε.Ε. - ΗΠΑ που θα είναι και η καλύτερη χρονική στιγμή για να εγκαινιαστεί αυτή η νέα διατλαντική συμμαχία και να τεθεί σε εφαρμογή η κοινή ατζέντα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Των **ΤΩΝ** **ANDREW ATKINSON** και **LUCY MEAKIN / BLOOMBERG**

Οδυνηρό το Brexit χωρίς εμπορική συμφωνία

Διαπιστώνοντας ότι η οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου έχει δριμύτερα πληγεί από τα περισσότερα προηγμένα κράτη από την πανδημία του κορωνοϊού, η συζήτηση δεν θα μπορούσε να είναι εντονότερη από σήμερα, δεδομένης και της τελικής φάσης των διαπραγματεύσεων του Brexit. Το ΑΕΠ της χώρας ίσως και να αποδειχθεί μικρότερο από όσο δυνητικά θα ήταν, εάν η χώρα παρέμενε στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανεξαρτήτως της έκβασης των συνομιλιών.

Εντούτοις, το να καταστεί εφικτό να συναφθεί μία εμπορική συμφωνία τώρα, θα διευκολύνει το να αποφευχθούν σοβαρά εμπόδια στις διμερείς συναλλαγές από την 1η Ιανουαρίου. Το να αποχωρήσει χωρίς συμφωνία, εν τω μεταξύ, θα σήμαινε ότι η έξοδος της Βρετανίας

φωνία, όπερ σημαίνει πως θα υπόκεινται οι εμπορικές σχέσεις των δύο πλευρών στο κανονιστικό πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, αυτό θα μεταφραστεί σε μία απώλεια 1,5% επιπλέον από το ΑΕΠ. Κατά τον οικονομολόγο του Bloomberg Economics, Νταν Χάνσον, το τμήμα συνολικά θα είναι πολύ υψηλότερο στο 7% του ΑΕΠ.

Καίριο χτύπημα θα δεχθεί και η απασχόληση. Η ανεργία το 2021 αναμένεται να εκτιναχθεί στο 7,5%, ήτοι θα βρεθούν εκτός παραγωγικής διαδικασίας 2,6 εκατ. άνθρωποι, υπό την προϋπόθεση πως θα επιτευχθεί εμπορική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε αντίθετη περίπτωση, ο δείκτης της ανεργίας θα φθάσει το 8,3%. Ο κλάδος της παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και η μεταποίηση, η οποία έχει σαφή εξωστρεφή προσανατολισμό, θα δεχθούν από τα βαρύτερα πλήγματα χωρίς συμφωνία – μιλώντας για μεταποίηση, εννοούμε μεταξύ άλλων τον κλάδο του αυτοκινήτου, της ένδυσης και των τροφίμων.

Εκφράζονται ανησυχίες μήπως τα χρήματα και ο χρόνος που δαπανήθηκαν για να αντιμετωπιστεί η πανδημία, άφηναν τις εταιρείες απαρασκευάσες για να αντιμετωπίσουν σε πιθανές ζημιές και να διαχειριστούν τυχόν προβλήματα στο μέλλον. Βάσει έρευνας της Τραπεζής της Αγγλίας, στην οποία συμμετείχαν διευθύνοντες σύμβουλοι επιχειρήσεων της χώρας, ποσοστό μικρότερο του 4% δήλωσε πως είναι σε πλήρη ετοιμότητα για την εκπόνη των μεταβατικών περιόδου την 31η Δεκεμβρίου.

Προτού ξεσπάσει η πανδημία, οι εταιρείες στο Ηνωμένο Βασίλειο έδειχναν αυτοσυγκράτηση στις δαπάνες τους, διότι περίμεναν μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με το πλαίσιο, που θα καθόριζε τις διμερείς συναλλαγές μετά το διαζύγιο. Η πανδημία προσέθεσε ένα επιπλέον βάρος, αποδεκατίζοντας τις επενδύσεις για το τρέχον έτος και θέτοντας εν κινδύνω τη δυνατότητα των επιχειρήσεων να τις υλοποιήσουν στο μέλλον. Τέλος, ασκώτας της έκβασης των διαπραγματεύσεων, η περίοδος προσαρμογής θα τις δυσκόλεψε ακόμα περισσότερο στο να αντιληφθούν πού θα επενδύσουν αποδοτικά στο μέλλον. Η δε υπαγωγή στο πλαίσιο του ΠΟΕ θα επιδεινώσει την κατάσταση για μεγαλύτερο διάστημα, πλήττοντας την ήδη εξασθενημένη παραγωγικότητα.

Πράσινο φως από το Eurogroup για την ενίσχυση του ESM

Η συμφωνία θα επιτρέψει την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης

Τον ανταποκριτή μας στις **ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ** **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

Συμφωνία για την τροποποιημένη συνθήκη του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) επιτεύχθη σε πρόσφατη συνεδρίαση του Eurogroup – ένα σημαντικό βήμα για την ολοκλήρωση της ONE, το οποίο είχε «κολλήσει» για ένα χρόνο. Η νέα συνθήκη ενισχύει τον ρόλο του ESM στον σχεδιασμό, στη διαπραγμάτευση και στην παρακολούθηση προγραμμάτων χρηματοοικονομικής βοήθειας προς κράτη-μέλη. Παράλληλα, το Eurogroup αποφάσισε την πρώτη ενεργοποίηση του κοινού ταμείου ασφαλείας (common backstop) μέσω του ESM.

Στη συνέντευξη Τύπου μετά το πέρας της τηλεδιάσκεψης, οι ομιλητές χαιρέτισαν τον ρόλο του προέδρου του Eurogroup Πάσκαλ Ντόνοχιου στην υπέρβαση των ενστάσεων που εξακολουθούσαν να υπάρχουν. Ο επίτροπος Οικονομίας της Ε.Ε. Πάολο Τζεντιλόνι τόνισε τον ρόλο που έπαιξε στην επίτευξη συμφωνίας η μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα, καθώς και η σημαντική ενίσχυση του σε σχέση με πριν από δέκα χρόνια. Τη χαρά του εξέφρασε ο διευθύνων σύμβουλος του ESM Κλάους Ρέγκλινγκ, λέγοντας ότι η μεταρρύθμιση του μηχανισμού «θα επιτρέψει την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης», ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των αγορών και των καταθετών στην Ευρώζων. Η πρώτη εισαγωγή του common backstop, είπε ο κ. Ρέγκλινγκ, έχει μεγάλη σημασία σε μια εποχή που όλα τα μέλη της Ευρώζωνς πλίστονται από την κρίση του κορωνοϊού, καθώς θα περιορίσει τη μέθοδο της αστάθειας σε περίπτωση πτωχεύσεων τραπεζών. Η συνθήκη του ESM τροποποιήθηκε στον απόλο της ευρω-κρίσης ώστε να αποκτήσει ο μηχανισμός τη νομική βάση για τις διευρυνόμενες αρμοδιότητες που θα αναλάμβανε στο πλαίσιο ενίσχυσης της ONE και της τραπεζικής ένωσης. Το Eurogroup κατέληξε σε προσωρινή συμφωνία επί της τροποποιημένης συνθήκης τον Ιούνιο του 2019. Ωστόσο στη Σύνοδο Κορυφής

Οι ομιλητές χαιρέτισαν τον ρόλο του προέδρου του Eurogroup Πάσκαλ Ντόνοχιου στην υπέρβαση των ενστάσεων που εξακολουθούσαν να υπάρχουν.

Ενισχύεται ο ρόλος του στον σχεδιασμό, στη διαπραγμάτευση και στην παρακολούθηση προγραμμάτων χρηματοοικονομικής βοήθειας προς κράτη-μέλη.

του περασμένου Δεκεμβρίου, ο Ιταλός πρωθυπουργός Τζουζέπε Κόντε απέσπασε διατύπωση στα συμπεράσματα περί της ανάγκης «συνέχισης των τεχνικών εργασιών» για τη μεταρρύθμιση του μηχανισμού. Η Ρώμη επέμενε ότι πρέπει η θεσμική ενίσχυση του ESM να προχωρήσει παράλληλα με την εμβάθυνση της τραπεζικής ένωσης – και ειδικά της παανερωπαϊκής εγγύησης καταθέσεων (EDIS). Πιο ακραίες φωνές, όπως αυτή του Ματέο Σαλβίνι, κραύγαζαν ότι οι αλλαγές στη συνθήκη άνοιγαν τον δρόμο για την επιβολή μνημονίων και την αναδιάρθρωση του ιταλικού χρέους (με

ολέθριες συνέπειες για τους απλούς Ιταλούς ομολογιούχους).

Η διαδικασία έγκρισης της αναθεωρημένης συνθήκης είχε έκτοτε «παγώσει». Στο πρώτο Eurogroup της φετινής χρονιάς, ο στόχος που είχε θέσει ο διευθύνων σύμβουλος του ESM ήταν η πολιτική συμφωνία για τη νέα συνθήκη να εκκλινε τον Μάρτιο. Το ξέσπασμα της πανδημίας έφερε νέες καθυστερήσεις.

Με τη χθεσινή συμφωνία, ανοίγει ο δρόμος για να υπογραφεί η νέα συνθήκη τον Ιανουάριο και να ξεκινήσει η διαδικασία κύρωσης σε εθνικό επίπεδο. Αν, όπως αναμένεται, οι εθνικές διαδικασίες ολοκληρωθούν πριν από το τέλος του 2021, το διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας θα μπορέσει να θέσει σε λειτουργία την 1η.1.2022 το common backstop, το οποίο θα βοηθάει να καλυφθούν οι ανάγκες εξυγίανσης ευρωπαϊκών τραπεζών έως ότου ολοκληρωθεί η οκταετής περίοδος ενεργοποίησης του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (Single Resolution Fund). Ο αρχικός σχεδιασμός ήταν το common backstop να ενεργοποιηθεί το 2024.

Εύσημα ΔΝΤ για το πακέτο μέτρων της ΕΚΤ

Η τηλεδιάσκεψη του Eurogroup ήταν η πρώτη στην οποία συμμετείχε η Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα ως εκτελεστική διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Η κ. Γκεοργκίεβα συζήτησε με τους υπουργούς Οικονομικών της Ευρώζωνς τα συμπεράσματα του Ταμείου για την οικονομία του κοινού νομισματός, στο πλαίσιο της αποστολής του υπό το άθρο 4 του καταστατικού του.

«Η σθεναρή αντίδραση της ΕΚΤ» στη νομισματική πολιτική, «ένα πακέτο δημοσιονομικής τόνωσης άνευ προηγουμένου» και άλλα μέτρα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο «συνέβαλαν στην άμβλυνση του αντίκτυπου της κρίσης και στήριξαν μια ισχυρή ανάκαμψη στο γ' τρίμηνο». Παράλληλα, «η ανεργία δεν έχει αυξηθεί πολύ, χάρη στην ευρεία εφαρμογή προγραμμάτων διατήρησης θέσεων εργασίας». Ωστόσο, όπως σημειώνεται, «το δεύτερο κύμα της πανδημίας συνιστά έναν μειζονα

Τη συνέχιση των επεκτατικών πολιτικών στήριξης των οικονομιών της Ευρώζωνς συνιστά το Ταμείο.

κίνδυνο». Η αύξηση των κρουσμάτων και η εκ νέου επιβολή περιοριστικών μέτρων «έχουν πλύνει την εμπιστοσύνη και έχουν μειώσει την κινητικότητα», με αποτέλεσμα τα καλύτερα του αναμενόμενου αποτελέσματα του γ' τριμήνου να τα διαδεχθούν χειρότερα του αναμενόμενου αποτελέσματα για το δ' τρίμηνο. Η μεγέθυνση του ΑΕΠ της Ευρώζωνς θα είναι επίσης πιο αδύναμη από τις προβλέψεις του World Economic Outlook του Ταμείου τον περασμένο Οκτώβριο, «εκτός αν η δυναμική της πανδημίας αλλάξει σημαντικά στους επόμενους μήνες». Στα συμπεράσματα

του Ταμείου αναφέρεται ότι «η ταχεία και ευρεία προμήθεια ασφαλών και αποτελεσματικών εμβολίων πιθανώς να προκαλούσε μια γρήγορη ανάκαμψη» μέσα στο 2021. Τονίζεται ότι δεν πρέπει να υπάρξουν περαιτέρω καθυστερήσεις στη θερμοθέτηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης των 750 δισ. ευρώ, καθώς κάτι τέτοιο «θα έβλαπτε τις προσπάθειες ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας».

Το ΔΝΤ αναδεικνύει επίσης τη σημασία της χρηματοδότησης του Next Generation EU (η επίσημη ονομασία του Ταμείου Ανάκαμψης) να συνδεθεί με την εφαρμογή των συστάσεων της Κομισιόν, ώστε οι πόροι του να «αποτελέσουν καταλύτη και όχι υποκατάστατο μεταρρυθμίσεων». Τέλος, το ΔΝΤ τονίζει ότι εξαιτίας της δεύτερου κύματος οι εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές των κρατών-μελών θα πρέπει να παραμείνουν επεκτατικές «για περισσότερο χρόνο από όσο αρχικά αναμενόταν».

KENES ΘΕΣΕΙΣ

Ο όμιλος SPPMEDIA αναζητά άτομα για στελέχωση του Εμπορικού Τμήματος.

Απαραίτητα προσόντα:

- Πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων, μάρκετινγκ, επικοινωνίας ή συναφούς κλάδου.
- Ευχάριστη και δυναμική προσωπικότητα και ομαδικό πνεύμα.
- Οργανωτικές, επικοινωνιακές και διαπραγματευτικές ικανότητες.
- Προσανατολισμός στην επίτευξη στόχων.
- Γνώση χρήσης Η/Υ.
- Εμπειρία στις πωλήσεις θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Παρακαλώ όπως αποστέλλονται τα βιογραφικά σημειώματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: drousiotoute@sppmedia.com (κα Ελένη Δρουσιώτου, τηλ. 22472401)

Δεύτερο κύμα πτωχεύσεων επιχειρήσεων αναμένει η ΕΚΤ

Κατά κύριο λόγο στο λιανικό λόγω lockdowns

Εντονη ανησυχία επικρατεί στους κόλπους της ΕΚΤ πως το δεύτερο κύμα της πανδημίας και η επαναφορά των περιοριστικών μέτρων ενδέχεται να προκαλέσουν και δεύτερο κύμα πτωχεύσεων επιχειρήσεων. Η εικόνα προκύπτει από τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίασης της Τράπεζας που σκιαγραφούν μια μάλλον δυσόιωνη εικόνα της Ευρωζώνης, με την οικονομία της «πιο ασταθή από όσο είχε προβλεφθεί», εξαιτίας βέβαια των νέων περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας.

Τα στελέχη της ΕΚΤ προεξοφλούν πως τα περιοριστικά μέτρα θα συνεχιστούν σε μεγάλο βαθμό και το επόμενο έτος και τονίζουν πως «δεν μπορεί να αποκλειστεί πως η Ευρωζώνη ή τουλάχιστον ορισμένες χώρες θα γνωρίσουν διπλή ύφεση». Όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδρίασης, συζητήσαν το ενδεχόμενο να προκύψουν «μαζικές πτωχεύσεις επιχειρήσεων σε πολλούς τομείς όπως, για παράδειγμα, στο λιανικό εμπόριο».

Εκδηλώνεται παράλληλα η πρόθεση της Τράπεζας να χορηγήσει νέα στήριξη στην οικονομία της Ευρωζώνης όπως, άλλωστε, έχει αφήσει να εννοηθεί σε συνεντεύξεις της η πρόεδρος, Κριστίν Λαγκάρντ.

Λίγο νωρίτερα ο κορυφαίος οικονομολόγος της ΕΚΤ, Φίλιπ Λέιν, είχε προειδοποιήσει πως το τοπίο επιδεινώνεται για

τις επιχειρήσεις της Ευρωζώνης, καθώς μειώνεται τόσο η ζήτηση για δάνεια όσο και η προσφορά πιστώσεων. Μιλώντας στο Trinity College στο Δουβλίνο, ο κ. Λέιν δήλωσε ανήσυχος για το ενδεχόμενο να ερμηνεύσουν οι τράπεζες τη μείωση της ζήτησης για δάνεια ως ένδειξη επιδείνωσης της οικονομίας και με τη σειρά τους οι επιχειρήσεις να καταλήξουν στο ίδιο συμπέρασμα βλέποντας πως οι τράπεζες επιβάλλουν αυστηρότερους όρους. Προσέθεσε επίσης πως αν οι κυβερνήσεις δεν προσφέρουν την απαιτούμενη στήριξη στις χειμαζόμενες από την πανδημία οικονομίες, μπορεί να επιδεινωθούν αισθητά οι όροι για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων.

Μετά τη συνεδρίαση στην οποία ρίχνουν φως τα εν λόγω πρακτικά, η ΕΚΤ εξέφρασε την πρόθεση να επανεξετάσει όλο το οπλοστάσιο που έχει στη φαρέτρα της για να προσφέρει την κατάλληλη στήριξη στην Ευρωζώνη. Κατέστη μάλιστα σαφές πως θα ανακοινώσει τα συμπεράσματά της επί του θέματος στην επόμενη συνεδρίασή της στις 10 Δεκεμβρίου.

Αναλυτές και οικονομολόγοι εκτιμούν πως τότε θα ανακοινώσει επέκταση του προγράμματος αγοράς ομολόγων καθώς και του προγράμματος φηπνών δανείων που χορηγεί στις τράπεζες της Ευρωζώνης.

Από τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίασης της ΕΚΤ προκύπτει μια μάλλον δυσόιωνη εικόνα της Ευρωζώνης, με την οικονομία της «πιο ασταθή από όσο είχε προβλεφθεί», εξαιτίας βέβαια των νέων περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας.

Η Τράπεζα εκτιμά πως η Ευρωζώνη ή τουλάχιστον ορισμένες χώρες θα γνωρίσουν διπλή ύφεση.

Στην πλειονότητά τους, άλλωστε, οι επενδυτές έχουν ερμηνεύσει τις εξαγγελίες της Τράπεζας ως ένδειξη πως πρόκειται να προχωρήσει σε μία ακόμη πιο αποφασιστική χρήση των εργαλείων της νομισματικής πολιτικής προκειμένου να τονώσει την οικονομία.

Η άκρως αναπτυξιακή της πολιτική έχει, πάντως, αποφέρει καρπούς προ πολλού, καθώς έχει συμπίπτει σημαντικά το κόστος δανεισμού πολλών χωρών-μελών της Ευρωζώνης. Οι αποδόσεις των δεκα-

ετών ομολόγων της Γερμανίας, των γνωστών ως bund, έχουν υποχωρήσει κατά δύο μονάδες βάσεις στο -0,59%, ενώ για πρώτη φορά έχουν διολισθηθεί σε αρνητικό έδαφος και οι αποδόσεις των δεκαετών της Πορτογαλίας.

Τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίασης, όμως, προδίδουν πως δεν επικρατεί ομοφωνία ως προς το ποια είναι η ενδεχόμενη πολιτική εφεξής. Ορισμένα μέλη του Δ.Σ. εξέφρασαν εντεινόμενη ανησυχία για την περίπτωση που η Τράπεζα αποφασίσει να προσφέρει περαιτέρω στήριξη μέσω της νομισματικής της πολιτικής. Επικαλέστηκαν τον κίνδυνο παρενεργειών, ελαχιστοποίησης των κερδών και «δυσανάλογα ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης».

Όπως τονίζεται στα πρακτικά, από τη στιγμή που σταθεροποιήθηκαν οι αγορές

τον Μάρτιο όταν ελήφθησαν τα πρώτα μέτρα στήριξης, επισημάνθηκε πως οι πρόσθετες αγορές ομολόγων ενδέχεται να μην έχουν εξίσου ισχυρό αντίκτυπο στους όρους χρηματοδότησης και στην οικονομική δραστηριότητα όσο είχαν στην αρχική πρώτη φάση της πανδημίας.

Ορισμένα στελέχη της Τράπεζας εξέφρασαν, άλλωστε, ανησυχία ότι η υπερβολικά χαλαρή νομισματική πολιτική ενδέχεται να ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις «να αναλάβουν δεσμεύσεις που θα δυσκολευτούν να ανακαλέσουν και επομένως να αυξήσουν τελικά τις δαπάνες περισσότερο από όσο ήταν αναγκαίο για να αντιμετωπίσουν την πανδημία».

Επικαλούμενοι, πάντως, τα αισιόδοξα μηνύματα από το μέτωπο των εμβολίων, ορισμένοι από τους αξιωματούχους της ΕΚΤ θέτουν υπό αμφισβήτηση το πόση

στήριξη χρειάζεται πραγματικά η οικονομία. Ενδεικτική η δήλωση του Γκαμπριέλ Μακλούφ, επικεφαλής της Τράπεζας της Ιρλανδίας και μέλους της ΕΚΤ, που τόνισε πως λίγες εβδομάδες πριν θα έβλεπε τα πράγματα κάπως χειρότερα σε σύγκριση με την εικόνα του Σεπτεμβρίου, αλλά «πρέπει να αποτιμήσουμε τώρα την εμφάνιση των εμβολίων και τι μπορεί να συνεπείγονται για την οικονομική δραστηριότητα και την ανάκαμψη».

Από την πλευρά του, πάντως, ο κ. Λέιν αναγνώρισε πως τα εμβόλια αποτελούν «πολύ ευχάριστες ειδήσεις και περιορίζουν την πιθανότητα χειρότερων εξελίξεων», αλλά επέμεινε πως «το νέο κύμα κρουσμάτων και η επαναφορά των περιοριστικών μέτρων αποτελούν προειδοποίηση ότι η ανάκαμψη βρίσκεται ακόμη μακριά και απειλείται από πολλούς κινδύνους».

Επιδημία χρεοκοπιών πλήττει τους τελευταίους μήνες την Κίνα

Κύμα πτωχεύσεων επιχειρήσεων σημειώνεται τους τελευταίους μήνες στην Κίνα και πρόκειται για επιχειρήσεις κρατικά ελεγχόμενες και με την ανώτερη βαθμολογία πιστοληπτικής αξιολόγησης των τριών Α από κινεζικό οίκο. Το γεγονός ότι το Πεκίνο έχει παραμείνει ως τώρα απαθές και δεν έχει επιχειρήσει να αποτρέψει αυτές τις πτωχεύσεις, έχει αιφνιδιάσει τους επενδυτές που θεωρούσαν ως τώρα δεδομένη τη σωτηρία των κρατικών κινεζικών επιχειρήσεων.

Είναι γεγονός ότι μεταξύ επενδυτών επικρατούσε η πεποίθηση πως υπάρχει «μία άρρητη εγγύηση ότι οι κινεζικές αρχές θα παρέμβουν για να σώσουν όσες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα». Στην πράξη αυτό σημαίνει πως πολλοί επενδυτές στρέφονταν στις κρατικές επιχειρήσεις της Κίνας, θεωρώντας τις ένα είδος ασφαλούς καταφυγίου, βασισμένοι ακριβώς σε αυτήν την «άρρητη εγγύηση» του Πεκίνου.

Σύμφωνα, πάντως, με τον Χάο Χονγκ, στέλεχος της Τράπεζας Διεθνών Επικοινωνιών, είναι πιθανή μια παρέμβαση του κινεζικού κράτους προκειμένου να ελεγχθεί η κατάσταση. Μιλώντας στο αμερικανικό

Σε πτώχευση οδηγούνται κρατικά ελεγχόμενες επιχειρήσεις με αξιολόγηση τριών Α.

δίκτυο CNBC, ο εν λόγω αναλυτής τόνισε πως είναι «προς το συμφέρον» της Λαϊκής Τράπεζας της Κίνας να παρέμβει και να διασφαλίσει επάρκεια ρευστότητας ώστε να απομακρύνει «τους συστηματικούς κινδύνους».

Ανάμεσα στις πιο εντυπωσιακές πτωχεύσεις των τελευταίων μηνών συγκαταλέγεται η επιχείρηση ορυχείων άνθρακα Yongcheng Coal and Electricity που αφενδιάσε τους επενδυτές στις αρχές Νοεμβρίου, όταν δήλωσε αδυναμία να αποπληρώσει ομολόγο ύψους περίπου 152,01 εκατ. δολαρίων. Ήταν μία εκ των επιχειρήσεων με τριπλό Α, όπως άλλωστε και οι δύο άλλες που πτώχευσαν στη συνέχεια. Ακολούθησε η επίσης κρατική βιομηχανία μικροεπεργαστών Tsinghua Unigroup που επίσης είχε την ανώτερη βαθμολογία πιστοληπτικής ικανότητας. Και στη συνέχεια η

Στις πρόσφατες πτωχεύσεις συγκαταλέγονται η αυτοκινητοβιομηχανία Huachen Automotive Group, η επιχείρηση ορυχείων άνθρακα Yongcheng Coal and Electricity και η βιομηχανία μικροεπεργαστών Tsinghua Unigroup.

αυτοκινητοβιομηχανία Huachen Automotive Group.

Στην πρόσφατη έκθεσή της για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα, η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας επισημαίνει πως εγκυμονούν κινδύνους για το σύνολο της οικονομίας παράγοντες όπως η υπερβολική εξάρτηση των κινεζικών επιχειρήσεων από τον δανεισμό για την αποπληρωμή των χρεών τους. Όπως τόνισε ο Χάο Χονγκ, «τελευταία αυτές οι πτωχεύσεις εταιρειών έχουν τραβήξει την προσοχή πολλών». Προσέθεσε, μάλιστα, πως η κατάσταση είναι ανησυχητική ακριβώς επειδή αυτό το κύμα πτωχεύσεων αφορά κρατικές επιχειρήσεις, «αν και σε τελική ανάλυση πρόκειται για ένα σχετικά περιορισμένο τμήμα μιας πολύ μεγάλης αγοράς».

Ο Χονγκ συνέκρινε μάλιστα την τρέχουσα κατάσταση με την «άνευ προηγούμενου κρίση ρευστότητας» που γνώρισε η Κίνα μόλις πριν από επτά χρόνια, όταν εκτινάχθηκαν στα ύψη τα επιτόκια της αγοράς και βρέθηκαν και σε ασυνήθιστα υψηλά επίπεδα και τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια. Όπως τόνισε αναφερόμενος στην ίδια περίοδο, εκείνη την εποχή το overnight επιτόκιο δανεισμού πηλίσασε σχεδόν το

50%, «ένα επίπεδο επιτοκίου που δεν είχαμε δει για πολλά χρόνια ούτε και έχουμε ξαναδεί έκτοτε».

Δεν συμμερίζονται όλοι οι αναλυτές την προσέγγιση του Χονγκ στο θέμα. Στελέχη της εταιρείας ερευνών CreditSights υπογραμμίζουν κάπως σκαοπτικά πως «οι παράγοντες της αγοράς διαπίστωσαν για μία ακόμη φορά ότι δεν έχουν γεννηθεί ίσες όλες οι κρατικές επιχειρήσεις, γιατί κάποιες είναι πιο ίσες από τις άλλες».

Στο μεταξύ, άλλοι αναλυτές επισημαίνουν πως οι πτωχεύσεις κρατικών επιχειρήσεων υπονομεύουν την εμπιστοσύνη της αγοράς βραχυπρόθεσμα, αλλά όταν αφήνονται να πτωχεύσουν οι «νεκροζώοντες» επιχειρήσεις, ωφελούνται μακροπρόθεσμα τόσο οι τράπεζες όσο και οι επενδυτές. Όπως τόνισαν αναλυτές της CreditSights, «συνολικά ορισμένες πτωχεύσεις αποτελούν τμήμα μιας υγιούς και λειτουργικής αγοράς». Κάποιοι εξ αυτών τόνισαν στο CNBC πως όταν αφήνεται να πτωχεύσει μια «εταιρεία που δεν είναι βιώσιμη», το αποτέλεσμα είναι να απελευθερώνονται πρώτες ύλες και να προωθούνται η ανανέωση και ο «μεγαλύτερος οικονομικός δυναμισμός» για την Κίνα.

Η Γερμανία θα δανειστεί 180 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021

Αντιμέτωπη με το δεύτερο κύμα της πανδημίας, η Γερμανία προχωράει σε μία ακόμη υπέρβαση, καθώς σχεδιάζει να εκδώσει νέο χρέος ύψους 180 δισ. ευρώ. Πρόκειται για ποσό σχεδόν διπλάσιο από εκείνο που είχε προβλέψει στο σχέδιο προϋπολογισμού της τον Σεπτέμβριο.

Την απόφαση έλαβε ο κυβερνητικός συνασπισμός, καταγράφοντας τη δεύτερη φορά που το Βερολίνο αποφασίζει να συμπεριλάβει ένα αρκετά υψηλό χρέος στον προϋπολογισμό του 2021 για να αντιμετωπίσει τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Επειτα από μαραθώνιες συ-

νομιλίες που διήρκεσαν περισσότερο από 17 ώρες μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες χθες, η Επιτροπή Προϋπολογισμού της γερμανικής Βουλής παρουσίασε το καινούργιο σχέδιο προϋπολογισμού με το νέο χρέος ύψους 180 δισ. ευρώ. Ο προϋπολογισμός υπολογίζει, άλλωστε, πως οι δαπάνες για το επόμενο έτος θα ανέλθουν στα 498,6 δισ. ευρώ, δηλαδή περίπου στο ίδιο επίπεδο στο οποίο έφτασαν φέτος.

Τα αρχικά σχέδια του Γερμανού υπουργού Οικονομικών, Ολαφ Σολτς, ήταν πάντως εντελώς διαφορετικά. Στο αρχικό σχέδιο προϋπολογισμού που παρουσίασε

τον Σεπτέμβριο, προέβλεπε την έκδοση νέου χρέους ύψους μόνον 96,2 δισ. ευρώ. Το επίπεδο των 180 δισ. ευρώ είναι, άλλωστε, υψηλότερο κατά 164,227 δισ. ευρώ από εκείνο που επιτρέπει το λεγόμενο «φρένο χρέους» της Γερμανίας. Η χθεσινή απόφαση σηματοδοτεί, έτσι, τη δεύτερη φορά που το Βερολίνο παραβιάζει ένα θεσπισμένο γερμανικής πολιτικής ιδεολογίας, αν και η απόφαση για προσωρινή άρση του φρένου χρέους ελήφθη ομόφωνα την άνοιξη, όταν η χώρα δεχόταν πλήγμα από το πρώτο κύμα της πανδημίας.

Σχολιάζοντας τις αποφάσεις ο Χριστιαν

νοδημοκράτης Εκκαρντ Ρέμπεργκ, μέλος της Επιτροπής Προϋπολογισμού της Βουλής, τόνισε πως «ο προϋπολογισμός του ομοσπονδιακού κράτους για το 2021 είναι πλήρως σηματοδεδειμένος από την πανδημία του κορωνοϊού. Τα υψηλά επίπεδα χρέους είναι αυτή τη στιγμή αναγκαία για να μπορέσει η χώρα μας να επιβιώσει με ασφάλεια αυτής της πανδημίας που θα χαρακτηρίσει τον αιώνα».

Ο εν λόγω προϋπολογισμός προβλέπει, μεταξύ άλλων, κάποια μέτρα στήριξης των γερμανικών νοικοκυριών. Οι περισσότεροι πολίτες της Γερμανίας δεν θα

χρειαστεί να καταβάλουν τη λεγόμενη «εισφορά αλληλεγγύης» που εισήγαγε το κράτος πριν από τρεις δεκαετίες προκειμένου να χρηματοδοτήσει την επανένωση των δύο Γερμανιών. Το επίδομα τέκνου θα αυξηθεί άλλωστε κατά 15 ευρώ τον μήνα ανά παιδί.

Δεν έλειψαν, πάντως, και οι επικρίσεις με τον Σβεν Κρίστιαν Κίντλερ, ειδικό επί θεμάτων προϋπολογισμού και μέλος του κόμματος των Πρασίνων, που επισήμανε πως ο προϋπολογισμός αφήνει ακάλυπτους τους ανέργους αλλά και τους επιχειρηματίες.

Το ποσό είναι διπλάσιο σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις για την έκδοση χρέους την επόμενη χρονιά.

Κύπρος - Τομέας Ακινήτων και Ανάπτυξης Γης

Πρώτο εξάμηνο του 2020

Η έκδοση είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα

www.pwc.com.cy/real-estate

Για πρώτη φορά δανείστηκε με αρνητικό επιτόκιο η Κίνα

Αυξάνεται το ενδιαφέρον των επενδυτών καθώς η οικονομία της χώρας ανακάμπτει

Ισως δεν είναι πρώτη φορά που η Κίνα καρπώνεται το όφελος από όσα δυσάρεστα συμβαίνουν στις οικονομίες του δυτικού κόσμου. Είναι, όμως, η πρώτη φορά κατά την οποία δανείζεται με αρνητικό επιτόκιο και μάλιστα σε δημοπρασία που υπερκαλύφθηκε τέσσερις φορές, καθώς το ενδιαφέρον των επενδυτών για τον ασιατικό οικονομικό γίγαντα και το χρέος του φαίνεται πως βρίσκεται στα ύψη.

Καθώς η ανάκαμψη των δυτικών οικονομιών παραπαίει εν μέσω του δεύτερου κύματος της πανδημίας, επικρατεί

Η έκδοση πενταετών ομολόγων 4 δισ. ευρώ καλύφθηκε τέσσερις φορές και το επιτόκιο ανήλθε στο -0,152%.

μεταξύ επενδυτών η ανησυχία πως τα επιτόκια θα παραμείνουν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα σε μεγάλο βάθος χρόνου. Το αποτέλεσμα είναι να στραφούν μαζικά στις εκδόσεις κρατικών ομολόγων της Κίνας. Ο οικονομικός γίγαντας της Ασίας θα προσελκύει, άλλωστε, τους επενδυτές, καθώς είναι η μοναδική οικονομία στον κόσμο που θα κλείσει τη φετινή δισεκτική χρονιά με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, όταν ο υπόλοιπος κόσμος θα προσπαθεί απλώς να περιορίσει το ποσοστό της συρρίκνωσης.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του CNN, η Κίνα εξέδωσε πενταετή ομόλογα ύψους 4 δισ. ευρώ και άντλησε προσφορές άνω των 16 δισ. ευρώ με επιτόκιο -0,152%. Σε παράλληλη δημοπρασία εξέδωσε επίσης δεκαετή και δεκαπενταετή ομόλογα με απόδοση κάτω του 1%. Τα στοιχεία έδωσε η Deutsche Bank, εκ των τραπεζών που ανέλαβαν ανάδοχοι της δημοπρασίας.

Μεταξύ των επενδυτών που δάνεισαν το κινεζικό δημόσιο περιλαμβάνονται κεντρικές τράπεζες διαφόρων χωρών, κρατικά επενδυτικά ταμεία αλλά και διεθνείς διαχειριστές κεφαλαίων από την Ευρώπη, την Ασία αλλά και τις ΗΠΑ.

Όπως ανέφερε η Deutsche Bank, οι Ευρωπαίοι επενδυτές αντιπροσωπεύουν το 85% όσων έσπευσαν να αγοράσουν τα 15ετή ομόλογα του κινεζικού δημοσίου και περίπου τα 2/3 όσων αγόρασαν τα βραχυπρόθεσμα ομόλογα.

Σε ανακοίνωσή του στην ιστοσελίδα του, το κινεζικό υπουργείο Οικονομικών τονίζει πως η επιτυχής έκβαση της δημοπρασίας ομολόγων αντανάκλα την «αποφασιστικότητα της Κίνας και την εμπιστοσύνη» με την οποία ανοίγει την οικονομία της στον έξω κόσμο και εννοματώνεται σταδιακά στις διεθνείς αγορές.

Πρόκειται για τη δεύτερη μεγάλη δημοπρασία ομολόγων της Κίνας μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα. Έχει προηγηθεί τον Οκτώβριο δημοπρασία από την οποία άντλησε 6 δισ. δολάρια από ξένους επενδυτές, μεταξύ των οποίων και Αμερικανοί. Σύμφωνα, άλλωστε, με τη συμβουλευτική

Οι Ευρωπαίοι επενδυτές αντιπροσωπεύουν το 85% όσων έσπευσαν να αγοράσουν τα 15ετή ομόλογα που εξέδωσε το κινεζικό δημόσιο και περίπου τα 2/3 όσων αγόρασαν τα δεκαετή και τα πενταετή ομόλογα.

Allen και Overy, τον Νοέμβριο του περασμένου έτους το Πεκίνο εξέδωσε ομόλογα σε ευρώ για πρώτη φορά από το 2004. Η Allen και Overy παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες στη συγκεκριμένη έκδοση.

Μιλώντας στο αμερικανικό ειδησεογραφικό δίκτυο, ο Σαμ Φίσερ, επικεφαλής του τομέα κινεζικών κεφαλαιαγορών στην Deutsche Bank, τόνισε πως «η έκβαση της δημοπρασίας καταδεικνύει πως οι επενδυτές εξακολουθούν να έχουν πολύ περιορισμένη έκθεση στην Κίνα και καταγορηματικώς σε αυτά τα ομόλογα υπάρχει αξία που σπανίζει».

Ειδικότερα οι Ευρωπαίοι επενδυτές άδραξαν την ευκαιρία για να επενδύσουν σε ομόλογα με αποδόσεις μεγαλύτερες

από ό,τι μπορούν να βρουν στην Ευρώπη. Αναμενόμενο, καθώς τα δεκαετή και τα δεκαπενταετή είχαν απόδοση οριακά άνω του μηδενός, ενώ στην Ευρωζώνη η ΕΚΤ έχει συμπίεσει τα επιτόκια βαθύτερα σε αρνητικό έδαφος, ενώ διοχετεύει πολλά τρις. ευρώ στις χρηματαγορές στην προσπάθειά της να στηρίξει την οικονομία που έχει πληγεί από την πανδημία.

Ως μέτρο σύγκρισης οι αποδόσεις των πενταετών ομολόγων του γερμανικού δημοσίου βρίσκονται στο -0,75% σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων αγορών Refinitiv. Όπως, άλλωστε, τονίζουν τραπεζικές πηγές που μίλησαν στο CNN, είναι σαφές πως οι επενδυτές ενδιαφέρονται να αυξήσουν την έκθεσή τους στην οι-

κονομία της Κίνας που ανακάμπτει ταχύτατα από την πανδημία, αφήνοντας πίσω της τόσο την Ευρώπη όσο και τις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τον Ντέιβιντ Γιμ, υπεύθυνο του τομέα κεφαλαιαγορών Κίνας και Βόρειας Ασίας στη Standard Chartered Bank, η έκβαση των δημοπρασιών αυτές της εβδομάδας αντανάκλα την αυξημένη εμπιστοσύνη που έχουν οι επενδυτές στην οικονομία της Κίνας, την πεποίθησή τους «ότι επίκειται στιβαρή ανάκαμψη της κινεζικής οικονομίας και οι εξελίξεις θα είναι καλές μολονότι καιροφυλακτεί η πανδημία του νέου κορωνοϊού».

Μετά την ιστορικών διαστάσεων συρρίκνωση που γνώρισε το πρώτο τρίμηνο

του 2020, η κινεζική οικονομία ανακάμπτει δυναμικά και τα στοιχεία φέρουν τόσο τη βιομηχανική παραγωγή όσο και τις λιανικές πωλήσεις να σημειώνουν σημαντική αύξηση τον Οκτώβριο.

Είναι, άλλωστε, γενικότερα ενθαρρυντική η εικόνα των ασιατικών οικονομιών που ανακάμπτουν, ενώ οι οικονομίες της Δύσης οδεύουν προς την αντίθετη κατεύθυνση. Τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη επανέρχονται σταδιακά αρωματικοί περιορισμοί στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα για να ανακοπεί η ραγδαία πλεον μετάδοση της πανδημίας που απειλεί να βυθίσει τις δυτικές οικονομίες σε νέα ύφεση το τέταρτο τρίμηνο του έτους.

Σε διεθνές κέντρο εμπορίας ρύπων επιχειρεί να μετατραπεί το City

Θα δημιουργηθεί μια αγορά αντισταθμιστικών για την κατανάλωση άνθρακα

Καθώς το City του Λονδίνου φαίνεται πως δεν μπορεί πλέον να παραμείνει διεθνές χρηματοπιστωτικό κέντρο, επιχειρεί να μετατραπεί σε διεθνές κέντρο εμπορίας ρύπων, δικαιωμάτων ρύπανσης και διαφόρων παραγώγων αυτού του είδους. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, η Βρετανία θεωρεί πως είναι η ιδέωδης συγκυρία για να προωθήσει αυτήν τη χρηματοπιστωτική καινοτομία, που, άλλωστε, μπορεί να σώσει τον κόσμο.

Στο πλαίσιο του προγράμματος της κυβέρνησης Μπόρις Τζόνσον για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η χώρα εξετάζει την προοπτική να δημιουργήσει στο Λονδίνο μια διεθνή αγορά αντισταθμιστικών για την κατανάλωση άνθρακα, πιστώσεων δικαιώματος κατανάλωσης άνθρακα και παραγώγων σχε-

Μετά το Brexit, το Λονδίνο δεν μπορεί πλέον να παραμείνει διεθνές χρηματοπιστωτικό κέντρο.

τικών με τις επενδύσεις σε σχέδια μείωσης των εκπομπών καυσαερίων.

Όπως τονίζει το Bloomberg, εκ πρώτης όψεως το σχέδιο φαντάζει ευγενές. Σε περίπτωση εφαρμογής του, θα μπορεί κανείς να μειώνει τις εκπομπές καυσαερίων για τις οποίες ευθύνεται, όπως για παράδειγμα επειδή χρησιμοποιεί βενζίνη στο αυτοκίνητό του, αγοράζοντας ένα αντισταθμιστικό για τη μύληση που έχει προκαλέσει. Είναι, πάντως, πρόωρο να στοιχηματίζει κάποιος πως θα πάει καλά αυτό το ουτοπικό σχέδιο.

Έχουν προηγηθεί αλλεπάλληλες προσπάθειες στη χώρα να δοθεί ώθηση στην εμπορία δικαιωμάτων κατανάλωσης άνθρακα. Απέτυχαν, όμως, έλλειψε σαφούς πολιτικής της κυβέρνησης. Επιχειρήσεις που καταβάλλουν προσπάθειες να μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα θα μπορούσαν σίγουρα να το κάνουν εάν είχαν πρόσβαση σε μια ευρύτερη δεξαμενή πιστώσεων, που θα μπορούσαν να αγοράσουν για να καλύψουν τις απαιτήσεις των όλο και πιο ευαισθητοποιημένων στην κλιματική αλλαγή επενδυτών. Ο πρόεδρος της Κίνας, Σι Τζινπίνγκ, ανακοίνωσε ότι

Η βρετανική κυβέρνηση εποφθαλμία την ακόμη κυοφορούμενη αγορά, καθώς θέλει έναν κεντρικό ρόλο για το City του Λονδίνου με απώτερο στόχο να εξισορροπήσει όσες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες θα χάσει εξαιτίας της απόδοσης της χώρας από την Ε.Ε.

η χώρα του αποσκοπεί σε μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα μέχρι το 2060 και ο νεοεκλεγείς πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, έχει θέσει αντίστοιχο στόχο για το 2050. Αυτές οι δύο πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να δώσουν ώθηση στην

κυοφορούμενη αυτή αγορά που σχεδιάζει το Λονδίνο.

Ο πρώην διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, που τώρα είναι ειδικός απεσταλμένος των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα, εκτιμά πως μια αγορά

αντισταθμιστικών άνθρακα πρέπει να έχει αξία «δεκάδων ή και εκατοντάδων δισ. δολαρίων», πολλαπλάσια δηλαδή της σημερινής, που δεν υπερβαίνει τα 300 εκατ. δολάρια. Και ο Μπόρις Τζόνσον εποφθαλμία την ακόμη κυοφορούμενη αγορά, καθώς θέλει έναν κεντρικό ρόλο για το City του Λονδίνου με απώτερο στόχο να εξισορροπήσει όσες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες θα χάσει εξαιτίας της απόδοσης της χώρας από την Ε.Ε.

Αλλά δεν είναι μόνον το Λονδίνο που προσβλέπει σε τέτοιο ρόλο. Τον διεκδικούν και άλλοι, και μάλιστα οι πρώην εταίροι του στις Βρυξέλλες. Η Κομισιόν αναθεωρεί όλο το σχήμα εμπορίας δικαιωμάτων ρύπανσης που ισχύει στην Ε.Ε. και μέχρι στιγμής είναι η μεγαλύτερη αγορά διείδους. Τα προθεσμιακά συμβόλαια δικαιωμάτων ρύπανσης είναι αντικείμενο διαπραγματεύσεων στην πλατφόρμα εμπορευμάτων ICE. Η τιμή τους έχει ανακάμψει αισθητά μετά την πτώση που σημείωσε όταν ανεστάλη η οικονομική δραστηριότητα με το πρώτο κύμα της πανδημίας.

Το Λονδίνο, ωστόσο, έχει μεγάλη ιστορία στην καινοτομία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών, μια μεγάλη δεξαμενή ταλέντων και ισχυρή ηγετική θέση στην αγορά των swaps, που ανέρχεται σε τρις. δολάρια. Είναι λογικό να αποτελέσει την έδρα ενός τέτοιου εμπορίου πιστώσεων άνθρακα και των σχετικών παραγώγων, προθεσμιακών συμβολαίων κ.λπ. που οι επιχειρήσεις θα επιδιώκουν να προσαρμόσουν στις ανάγκες τους εάν και εφόσον, βέβαια, υλοποιηθεί μια τέτοια αγορά.

Δυστυχώς, κάθε άλλο παρά βέλαιο είναι πως θα δημιουργηθεί μια τέτοια αγορά. Πρώτον, οι εκπομπές καυσαερίων θα πρέπει να έχουν πολύ υψηλότερη διεθνή τιμή προκειμένου να λειτουργεί αυτή η αγορά. Η τρέχουσα τιμή, κατά μέσον όρο 3 δολάρια ανά μετρικό τόνο, είναι τόσο χαμηλή επειδή υπάρχει αφθονία αντίστοιχων πιστώσεων από πολλές χώρες και σωρός εξαιρέσεων για όσους ρυπαίνονται. Η τιμή αυτή πρέπει να φτάσει τα 75 με 100 δολάρια. Ακόμη κι έτσι, όμως, θα υπήρχαν πολλά πρακτικά εμπόδια στη δημιουργία μιας αξιόπιστης και αποτελεσματικής αγοράς άνθρακα. Δεν υπάρχουν διεθνώς αποδεκτές προδιαγραφές και αρχές, ούτε διαφάνεια στη σχετική αγορά.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η αφετηρία της περιπέτειας ανυποψίαστου επενδυτή

Απαιτεί υπομονή, θάρρος και άλλα ψυχικά προσόντα. Όχι τίποτα σπουδαίο, στα απλά είναι οι δυσκολίες όπως συμβαίνει με την οδύσσεια ανυποψίαστου που θέλει να επενδύσει στο Χρηματιστήριο Αθηνών και δημιουργεί μερίδα επενδυτή και λογαριασμό αξιών στο Σύστημα Αύλων Τίτλων (ΣΑΤ).

Το εγχείρημα είναι επίκαιρο, καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει 16 στοχευμένα μέτρα για να επιταχύνει την ενοποίηση των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών. Το υπουργείο Οικονομικών ετοιμάζει σχέδιο με τον βαρύγδουπο τίτλο «Στρατηγική ανάπτυξης της ελληνικής κεφαλαιαγοράς». Παρότι η θέα από ψηλά είναι συναρπαστική, as προσγειωνόμαστε στην πραγματικότητα. Να δημιουργήσουμε μερίδα επενδυτή.

Τα κείμενα που η χρηματιστηριακή

Πλήθος εγγράφων χρειάζεται για να δημιουργηθούν μερίδα επενδυτή και λογαριασμός αξιών στο Σύστημα Αύλων Τίτλων.

εταιρεία εμφανίζει στα μάτια του υποψήφιου επενδυτή είναι πάνω από 115 σελίδες. Τις αγνοούμε, προχωρώντας παρακάτω. «Πείτε μου τι υπογράφω».

Προφανώς χρειάζονται τα αυτονόητα, ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, διεύθυνση κατοικίας, ταυτότητα, αριθμός τραπεζικού λογαριασμού για να πιστοποιηθεί το άτομο και να έχει τη δυνατότητα συναλλαγών στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Δεν αρκεί να δηλώσεις διεύθυνση κατοικίας, πρέπει να την αποδείξεις με λογαριασμό Οργανισμού Κοινής Ωφελείας, τηλεφώνιας ή μισθωτήριο συμβόλαιο που είχε κατατεθεί στη ΔΟΥ.

Πρέπει να δηλώσεις επάγγελμα, αλλά δεν ισχύει η παραδοχή ότι είσαι ό,τι δηλώνεις. Χρειάζεται βεβαίωση εργοδότη ή πρόσφατη απόδειξη μισθοδοσίας ή επαγγελματική ταυτότητα ή παραστατικό ασφαλιστικού φορέα. Δηλώνεις βέβαια και τον ΑΦΜ, αλλά επειδή προφανώς οι άνθρωποι δεν είναι αξιόπιστοι, απαιτείται εκκαθαριστικό φορολογίας.

Τυπικά οι τραπεζικοί λογαριασμοί πιστοποιούνται με τη φωτοτυπία της πρώ-

της σελίδας του βιβλιαρίου καταθέσεων, που έχει πλέον σχεδόν καταργηθεί!

Κάποιοι σατανικοί εγκέφαλοι πρόσθεσε στα αναγκαία και τον ΑΜΚΑ. Φαίνεται δεν είναι κομψό κάποιος να αγοράζει μετοχές χωρίς να έχει κοινωνική ασφάλιση, αλλά δεν αρκεί να δηλώσει ΑΜΚΑ. Πρέπει να καταθέσει δημόσιο έγγραφο που τον αναγράφει.

Τώρα που «γνώριστηκε» ο υποψήφιος επενδυτής με τη χρηματιστηριακή εταιρεία, προχωράει η αποδοχή των όρων της σχέσης του. Δηλώνει (πάλι) τη φορολογική κατοικία του, υπογράφει τους γενικούς όρους παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, υπογράφει ότι «Έλαβε γνώση» σε ό,τι αφορά τα warrants, αλλά και τα δύο αντίγραφα σύμβασης παροχής πιστώσεων για αγορά μετοχών εντός προθεσμίας ίσης για την προθεσμία εκκαθάρισης συναλλαγών. Οποιος θέλει πίστωση δύο ημερών, πρέπει να υπογράψει άλλη, σχετική δήλωση σε δύο αντίγραφα.

Άλλες αιτήσεις καλείται να υπογράψει ο επενδυτής για να χρησιμοποιεί ηλεκτρονική πλατφόρμα συναλλαγών για ευρωπαϊκές μετοχές. Εντόλη - πληρεξουσιότητα και εξουσιοδότηση εάν ο επενδυτής επιθυμεί την αυτόματη χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού του, πρέπει να περάσει από το κατάστημα της τράπεζας και να υπογράψει το αντίστοιχο έγγραφο.

Αν θέλει και επενδύσει στις ΗΠΑ, υπογράφει το έντυπο W-8BEN, που απαιτεί η αμερικανική επιτροπή κεφαλαιαγοράς από τους ξένους που αγοράζουν μετοχές στις ΗΠΑ.

Δεν αρκεί να συμπληρωθούν μόνο τα έγγραφα, το κόστος της άχρηστης διαδικασίας (για τη δημιουργία μερίδας) είναι δέκα ευρώ. Για μια ρουτίνα που ίσως είχε νόημα πριν από 15 χρόνια.

Όλα αυτά, σήμερα γίνονται με αίτηση στο κινητό. Διεθνής πλατφόρμα επιτρέπει συναλλαγές σε 17 χρηματιστήρια (Νέα Υόρκη, Λονδίνο, Φρανκφούρτη, Μαδρίτη, Παρίσι, Μιλάνο κ.α.) εύκολα. Δηλώνεις ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, φωτογραφίζεις την ταυτότητα και το bank statement του τραπεζικού λογαριασμού και κάνεις συναλλαγές. Αν θέλεις να επενδύσεις στις ΗΠΑ, η εφαρμογή που έχει τα στοιχεία σου στέλνει συμπληρωμένα τη δήλωση W-8BEN και πρέπει να την υποβάλεις πατώντας submit. Τόσο απλά!

Προστασία

Αναζητώντας διέξοδο από την υπερχρέωση της Ιταλίας, ο αντιπρόεδρος της ιταλικής κυβέρνησης, Ρικάρντο Φρακάρο, ζήτησε από την ΕΚΤ να διαγράψει όσο χρέος της οφείλεται στην πανδημία, τονίζοντας πως «η ΕΚΤ δεν έχει πρόβλημα, μπορεί να τυπώνει όσο χρήμα θέλει και να αγοράζει κρατικά ομόλογα προστατεύοντας τα κράτη-μέλη από την αγορά».

Απόρριψη

Ερωτώμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αν υπάρχει πιθανότητα διαγραφής των χρεών που συσσωρεύθηκαν εξαιτίας της πανδημίας, η πρόεδρος της ΕΚΤ απάντησε κατηγορηματικά: «Απολύτως ούτε καν θέτω το ερώτημα στον εαυτό μου» και διευκρίνισε πως «οτιδήποτε προς αυτήν την κατεύθυνση θα αποτελούσε σαφή παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας».

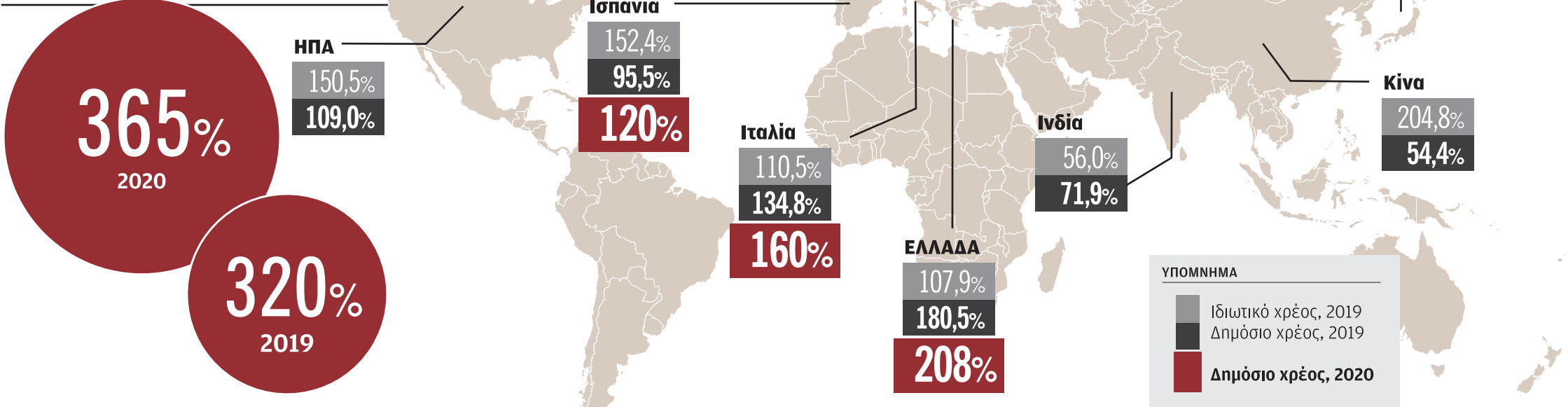
Αντίδραση

Αντιδρώντας εξοργισμένος στο ιταλικό αίτημα, ο Γερμανός ευρωβουλευτής Μάρκου Φέρμπερ εξέφρασε την κατηγορηματική άρνηση του Βερολίνου σε κάθε χρηματοδότηση χωρών μέσω της νομισματικής πολιτικής, επιχειρηματολογώντας ότι «σε περίπτωση που επιτραπεί στην Ιταλία κάτι τέτοιο, εκείνο που θα βλέπαμε τότε θα έκανε να ξεχαστεί η πρόσφατη κρίση του ελληνικού δημόσιου χρέους».

Πώς διαμορφώνεται το δημόσιο χρέος το 2020

ΩΣ % ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ

ΚΟΣΜΟΣ

ΠΗΓΕΣ: ΔΝΤ, Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, Παγκόσμια Βάση Δεδομένων για το Χρέος, Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο (IIF)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επιστρέφει η απειλή μιας νέας κρίσης χρέους

Οι υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης αναζητούν πλέον εργαλεία για τον δραστικό περιορισμό του

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΣΗ

Κοντεύει έτος από τη στιγμή οπότε η πανδημία του κορωνοϊού κατέλαβε τον πλανήτη εξαπίνης, επιβάλλοντας πρωτοφανή περιοριστικά μέτρα με δυσβάσταχτο οικονομικό αντίκτυπο και εξίσου πρωτοφανή αποφασιστικότητα κυβερνήσεων και κεντρικών τραπεζών να μετέλθουν κάθε μέσο για την αντιμετώπισή του. Σε όλα τα μήκη και τα πλάτη οι Αρχές αύξησαν τις δαπάνες προς πάσα κατεύθυνση, με τις Βρυξέλλες να αποφασίζουν για πρώτη φορά αναστολή της ισχύος του Συμφώνου Σταθερότητας και ανοχή στην εκτίναξη του χρέους και του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Δεν άργησαν βέβαια οι προειδοποιήσεις πως οι εκτεταμένες δαπάνες για τη στήριξη των οικονομιών και ο ανεξέλεγκτος δα-

Η Ρώμη ζητεί από την ΕΚΤ να διαγράψει όλα ιταλικά ομόλογα έχει αγοράσει εν μέσω της πανδημίας.

νεισμός επιφέρουν ιλιγγιώδη εκτίναξη του χρέους που ήδη βρισκόταν σε δυσθεώρητα επίπεδα. Και η ανπouxία ήταν, άλλωστε, από την αρχή εντονότερη για την Ευρωζώνη που λίγα χρόνια πριν βυθιζόταν στη δίληψη της κρίσης χρέους, με ορισμένες χώρες να μην την έχουν αφήσει ουσιαστικά πίσω τους.

Πολλές φορές οι προειδοποιήσεις ήρθαν από τους ίδιους φορείς που προχώρησαν στην πιο επιθετική πολιτική στήριξης όπως η ΕΚΤ, η οποία από τον περασμένο Μάιο

έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου για την εκτίναξη του χρέους στην Ευρωζώνη. Προέβλεψε πως το χρέος της Ελλάδας θα εκτιναχθεί σε επίπεδα πάνω από το 200% του ΑΕΠ της και της Ιταλίας θα φτάσει τουλάχιστον στο 160%, της Πορτογαλίας στο 130% και στο 120% της Γαλλίας και της Ισπανίας. Ηχηρή, άλλωστε, ήταν και η προειδοποίηση της Κομισιόν προς την Ελλάδα όταν έδωσε το πράσινο φως για να προχωρήσει σε αύξηση δαπανών, τονίζοντας, όμως, πως είναι αναπόφευκτη η συνεπαικόλουθη αύξηση του χρέους της.

Κανείς δεν διανοήθηκε, πάντως, να αμφισβητήσει την αναγκαιότητα των εκβιαστικών περιστάσεων. Ακόμη και το εμπονικό Βερολίνο ανέστειλε το θέσφατο του λεγόμενου «φρένου χρέους» και το ταμπό του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού και προχώρησε σε δανεισμό ασυνήθη για τα

γερμανικά δεδομένα. Δεν άργησε, όμως, να έρθει και ο προβληματισμός για το ποιος και με τι τρόπο θα πληρώσει τον λογαριασμό. Ο Σοσιαλδημοκράτης υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, Ολαφ Σολτς, ασυνήθιστα καθουκαστικός, προέβλεψε προ ημερών πως το χρέος θα καλυφθεί από τη μεγάλη ανάπτυξη που θα σημειωθεί μετά την πανδημία.

Η αισιοδοξία του δεν δικαιώνεται, όμως, η επαναφορά των περιοριστικών μέτρων προωνίζονται νέα ύφεση που κάθε άλλο παρά θα διευκολύνει την κατάσταση. Μοιραία οι υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης αναζητούν την έξοδο κινδύνου για να διαφύγουν από μια νέα κρίση χρέους.

Πρώτη η Ιταλία έκανε το τολμηρό βήμα να ζητήσει από την ΕΚΤ το αδιανόητο βάσει των όσων προβλέπουν τόσο οι συν-

θήκες της Ε.Ε. όσο και οι ανένδοτες προσαγές του Βερολίνου: να διαγράψει όλα ιταλικά ομόλογα έχει αγοράσει εν μέσω της πανδημίας, δηλαδή όσο πρόσθετο χρέος έχει αναγκαστεί να επιμωσθεί η Ρώμη εξαιτίας της πανδημίας.

Το αίτημα διατυπώθηκε ανεπισημως μέσα στην εβδομάδα διά στόματος του αντιπροέδρου της ιταλικής κυβέρνησης, Ρικάρντο Φρακάρο, που υποστήριξε σε συνέντευξή του σε ιταλικό μέσο ότι «η νομισματική πολιτική πρέπει να στηρίζει την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική των χωρών-μέλων με κάθε τρόπο» και προσέθεσε ότι ανάμεσα στους διάφορους τρόπους πρέπει να συμπεριληφθεί και η δυνατότητα «ακρίρωσης όσων κρατικών ομολόγων αγοράσει στη διάρκεια της πανδημίας ή η επ' άπειρον παράταση της ωρίμανσής τους».

Βερολίνο και ΕΚΤ αποκλείουν το ενδεχόμενο διαγραφής ομολόγων

Το παράτολμο αίτημα του Ρικάρντο Φρακάρο δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία. Την αρχή είχε προλάβει να κάνει ώρες νωρίτερα ο Ιταλός πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Νταβίντ Σασόλι, όταν ζήτησε να διαγραφούν τα οφειλόμενα στην πανδημία πρόσθετα χρέη των χωρών-μελών της Ε.Ε. για να προκαλέσει έτσι θύελλα γερμανικών αντιδράσεων. Επιστρέφοντας στη γνώριμη στάση του Βερολίνου κατά οποιασδήποτε διαγραφής χρέους ή χρηματοδότησης χώρας μέσω της νομισματικής πολιτικής, Γερμανοί πολιτικοί αλλά και ο γερμανικός Τύπος κατέστησαν σαφές ότι δεν υπάρχει περίπτωση να ανεχθούν κάτι τέτοιο. Εξίσου κατηγο-

ρηματική ήταν, άλλωστε, και η αντίδραση της προέδρου της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, όταν ρωτήθηκε σχετικά από ευρωβουλευτές στο πλαίσιο της ακρόασης της ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο προβληματισμός είναι αναπόφευκτος, καθώς οι προειδοποιήσεις της άνοιξης έγιναν διαπιστώσεις το φθινόπωρο. Προ ολίγων ημερών, το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο (IIF) έκρουσε ηχηρά τον κώδωνα του κινδύνου, τονίζοντας πως μέχρι το τέλος του έτους του παγκόσμιου χρέους θα εκτιναχθεί στο 365% του παγκόσμιου ΑΕΠ, σημειώνοντας ραγδαία αύξηση σε σύγκριση με το περασμένο έτος, καθώς στα τέλη του 2019 το παγκόσμιο

χρέος ανερχόταν στο 320% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Τόνισε μάλιστα πως το παγκόσμιο χρέος έχει αυξηθεί συνολικά κατά 15 τρις. δολάρια στη διάρκεια του έτους και αναμένεται να φτάσει φέτος στα 277 τρισεκατομμύρια δολάρια. Το IIF προειδοποιεί έτσι πως η συνεχής συσσώρευση χρέους θα οδηγήσει την παγκόσμια οικονομία σε μια κατάσταση στην οποία θα απαιτείται μεγάλη προσπάθεια για να μειωθεί ο δανεισμός «χωρίς να πληγεί καιρία η οικονομική δραστηριότητα».

Από το καλοκαίρι, άλλωστε, το ΔΝΤ, που σημειωτέον δεν έπαψε στιγμή να τάσσεται υπέρ των αυξημένων δαπανών για

να στηριχθούν οι οικονομίες, συνέστησε σύνεση στις δαπάνες προειδοποιώντας για την εκτίναξη του χρέους. Σε blog του Ταμείου οι κορυφαίοι οικονομολόγοι του, Βίκτορ Γκασπάρ και Γκίτα Γκοπινάξ, επισήμαναν πως οι κυβερνήσεις επωφελοούνται από το χαμηλό κόστος του δανεισμού τους που θα παραμείνει πολύ χαμηλό για αρκετό καιρό. Τόνισαν ότι θα ήταν εξαιρετικά επικίνδυνο να ανασταλούν οι δαπάνες και τα προγράμματα στήριξης, αλλά προειδοποίησαν ιδιαίτερα όσες χώρες βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν τη νέα κρίση έχοντας ήδη αυξημένα επίπεδα χρέους και χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης πως πρέπει να βρουν

τον δρόμο ώστε να επιστρέψουν σε βιώσιμες δημοσιονομικές πολιτικές.

Κάλεσαν, έτσι, τις κυβερνήσεις να εκπροσώπουν και να υιοθετήσουν αξιόπιστα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά προγράμματα για τη μελλοντική μείωση του χρέους τους. Προτείνουν ειδικότερα στις κυβερνήσεις να δώσουν πρωτίστως βάρος στην αποτελεσματική χρήση των πόρων, να ελαχιστοποιήσουν τη φοροαποφυγή, να βελτιώσουν την προοδευτική κλίμακα ανόδου των φορολογικών συντελεστών, να επιβάλουν φόρο στις εκπομπές καυσαερίων και να αξιοποιήσουν τις εκτεταμένες δαπάνες με κάθε δυνατό τρόπο.

Οι αναδυόμενες οικονομίες καλούνται να πληρώσουν 7 τρις. δολ. εντός του 2021

Το παγκόσμιο χρέος έχει αυξηθεί πολύ περισσότερο από όσο περίμεναν οικονομολόγοι και διεθνή πιστωτικά ιδρύματα όπως π.χ. το ΔΝΤ. Από το 2016 ως τα τέλη Σεπτεμβρίου, το παγκόσμιο χρέος έχει αυξηθεί κατά 52 τρις. δολάρια όταν την αμέσως προηγούμενη τετραετία, από το 2012 ως το 2016 είχε αυξηθεί κατά 6 τρις. δολάρια.

Το πρόβλημα είναι εξαιρετικά μεγάλο για τις αναδυόμενες αγορές, των οποίων το χρέος έχει αυξηθεί δραματικά εξαιτίας της υπερχρέωσης των επιχειρήσεών τους στην Κίνα. Συνολικά το χρέος του συνόλου των αναδυόμενων οικονομιών έχει φτάσει στα 76 τρις. δολάρια. Σύμφωνα, άλλωστε,

με το Διεθνές Χρηματοπιστωτικό Ινστιτούτο, το χρέος των αναδυόμενων αγορών έχει αυξηθεί συνολικά κατά 26 ποσοστιαίες μονάδες φέτος εξαιτίας της πανδημίας. Πλησιάζει έτσι στο 250% του αθροιστικού ΑΕΠ των αναδυόμενων αγορών.

Σε αντίθεση, πάντως, με την Ευρωζώνη, οι αναδυόμενες οικονομίες μπορούν να διατηρούν ελπίδες για κάποια πενήντα-εξατάσια του χρέους τους τουλάχιστον σε ό,τι αφορά το πρόσθετο, αυτό που οφείλεται στην πανδημία. Από τους πρώτους μήνες της πανδημίας οι χώρες-μέλη του G20, πιστωτές των φτωχότερων χωρών του αναδυόμενου κόσμου, δέχθηκαν άμεσα να «παγώσουν» τις δόσεις του χρέους των

Τις τελευταίες εβδομάδες τουλάχιστον έξι φτωχές χώρες έχουν κηρύξει στάση πληρωμών.

αναδυόμενων μέχρι το τέλος του έτους. Εδωσαν, έτσι, σε 46 από τα φτωχότερα κράτη του κόσμου τη δυνατότητα να αναβάλουν μέχρι το τέλος του έτους την αποπληρωμή χρέους συνολικού ύψους 5 δισ. δολαρίων.

Στη συνέχεια αποφάσισαν να παρατείνουν την περίοδο του «παγώματος»

μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του επόμενου έτους. Το πρόβλημα για τις αναδυόμενες είναι πως με την πανδημία περιορίστηκαν σημαντικά τα φορολογικά τους έσοδα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται δραματικά η αποπληρωμή του χρέους τους. Μέχρι το τέλος του επόμενου έτους οι αναδυόμενες αγορές θα πρέπει να έχουν αποπληρώσει συνολικά 7 τρις. δολαρίων, το 15% από αυτό είναι σε δολάρια, που σημαίνει ότι θα είναι ευάλωτες στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Καθοριστική ήταν, όμως, η κίνηση στην οποία προχώρησε προ δύο εβδομάδων το G20, όταν για πρώτη φορά συμ-

φώνησε σε ένα κοινό πλαίσιο για την αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους χωρών. Το κοινό αυτό πλαίσιο προβλέπει δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για όλες τις πιστώτριες χώρες βάσει των οποίων θα αποφασίζεται κατά πόσον πρέπει να διαγραφεί ή να αναδιρθωθεί το χρέος ενός κράτους.

Τις τελευταίες εβδομάδες τουλάχιστον έξι φτωχές χώρες έχουν κηρύξει στάση πληρωμών, αδυνατώντας να αντεπεξέλθουν στις πληρωμές του χρέους τους. Η συλλογιστική του κοινού πλαισίου είναι παρεμφερής με εκείνη της Λέσχης των Παρισίων, της άτυπης ένωσης πλούσιων πιστωτριών χωρών που αποτελεί και το

μοναδικό ως τώρα διεθνές βήμα για τη διαπραγμάτευση αναδιάρθρωσης χρέους.

Με την κίνηση αυτή τα μέλη του G20 αναγνώρισαν εμπράκτως ότι δεν πρέπει να αρκεστούν στο «πάγωμα» της αποπληρωμής του χρέους αλλά να προχωρήσουν ένα βήμα παραπέρα και να διευκολύνουν περαιτέρω τα φτωχά κράτη. Και το σημαντικότερο είναι πως το κοινό πλαίσιο απαιτεί τη συμμετοχή όλων των πιστωτών συμπεριλαμβανομένων της Κίνας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς τα τελευταία χρόνια η Κίνα έχει εξελιχθεί σε υπ' αριθμόν ένα πιστωτή των αναπτυσσόμενων χωρών μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων που ελέγχει.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Προς έγκριση 3 εμβόλια από τον ΕΜΑ

BioNTech/Pfizer, Moderna και Janssen
Vaccines ξεκίνησαν τις διαδικασίες

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Στην τελική ευθεία προκειμένου να πάρουν το πράσινο φως από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων ΕΜΑ για την άδεια κυκλοφορίας των εμβολίων τους βρίσκονται στις φαρμακευτικές εταιρείες. BioNTech/Pfizer, Moderna και Janssen Vaccines και επίσημα αποτάθηκαν στην αρμόδια ευρωπαϊκή αρχή για την έγκριση των εμβολίων που έχουν προκύψει μετά από έρευνες κατά του COVID-19. Με βάση επίσημες ανακοινώσεις που έγιναν, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων έλαβε αίτηση από την εταιρεία BioNTech/Pfizer για άδεια κυκλοφορίας υπό όρους (CMA) για το BNT162b2, αίτηση για άδεια κυ-

Για το εμβόλιο της Moderna ανακοινώθηκε πως η αξιολόγησή του μπορεί να γίνει στις 12 Ιανουαρίου 2021.

κλοφορίας υπό όρους (CMA) για εμβόλιο COVID-19 mRNA από την Moderna Biotech Spain, S.L. ενώ ξεκίνησε κυλιόμενη ανασκόπηση του Ad26.COV2.S, ενός εμβολίου COVID-19 από το Janssen Vaccines & Prevention B.V. Η διαδικασία έγκρισης είναι το τελευταίο στάδιο για την κυκλοφορία του εμβολίου εκτός ΗΠΑ.

Το εμβόλιο της Pfizer

Η αξιολόγηση του εμβολίου της Pfizer θα πραγματοποιηθεί με επιταχυνόμενο χρονοδιάγραμμα, ανακοινώθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων. Τα πρώτα στοιχεία αξιολόγησης εκτιμάται πως θα μπορούσαν να ανακοινωθούν σε μια εβδομάδα, ανάλογα με το εάν τα δεδομένα που υποβάλλονται είναι αρκετά

ισχυρά και πλήρη για να δείξουν την ποιότητα, την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα του εμβολίου. Όπως αναφέρεται σε γραπτή ανακοίνωση του ΕΜΑ, «ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα είναι δυνατό μόνο επειδή ο ΕΜΑ έχει ήδη εξετάσει ορισμένα δεδομένα σχετικά με το εμβόλιο κατά τη διάρκεια μιας κυλιόμενης εξέτασης». Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, ο ΕΜΑ αξιολόγησε δεδομένα σχετικά με την ποιότητα του εμβολίου (όπως πληροφορίες σχετικά με τη συστατικά του και τον τρόπο παραγωγής του), καθώς και αποτελέσματα από εργαστηριακές μελέτες. Ο ΕΜΑ εξέτασε επίσης αποτελέσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα του εμβολίου και τα αρχικά δεδομένα ασφαλείας που προέκυψαν από μια κλινική δοκιμή μεγάλων κλίμακας καθώς αυτά ήταν διαθέσιμα. Ο ΕΜΑ ανακοίνωσε ότι θα αξιολογήσει τώρα τα δεδομένα που υποβάλλονται ως μέρος της επίσημης αίτησης για άδεια κυκλοφορίας υπό όρους. Ο Οργανισμός και οι επιστημονικές του επιτροπές θα συνεχίσουν να εργάζονται για την αξιολόγηση κατά την περίοδο των Χριστουγέννων.

Το εμβόλιο της Moderna

Και στο εμβόλιο της Moderna η διαδικασία αξιολόγησής του θα είναι παρόμοια με αυτή του εμβολίου της Pfizer καθώς η αίτηση που έλαβε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων από την Moderna Biotech Spain, S.L. είναι για άδεια κυκλοφορίας υπό όρους (CMA) για εμβόλιο COVID-19 mRNA. Όπως αναφέρεται από τον ΕΜΑ εάν τα δεδομένα που υποβάλλονται είναι αρκετά ισχυρά για να καταλήξουν στην ποιότητα, την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα του εμβολίου, η επιστημονική επιτροπή για τα ανθρώπινα φάρμακα του ΕΜΑ (CHMP) θα ολοκληρώσει την αξιολόγησή της κατά τη διάρκεια μιας έκτακτης συνε-

BioNTech/Pfizer και Moderna είναι τα εμβόλια κατά του COVID 19 που διεκδικούν την πρώτη της έγκρισης από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων.

δράσεις που έχει προγραμματιστεί για τις 12 Ιανουαρίου το αργότερο.

Το εμβόλιο Janssen

Για το τρίτο εμβόλιο η διαδικασία θα είναι διαφορετική όπως ανακοινώθηκε. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων ξεκίνησε κυλιόμενη ανασκόπηση του Ad26.COV2.S, ενός εμβολίου COVID-19 από το Janssen Vaccines & Prevention B.V. Η απόφαση για την κυλιόμενη ανασκόπηση βασίζεται σε προκαταρκτικά αποτελέσματα από εργαστηριακές μελέτες και πρώιμες κλινικές μελέτες σε ενήλικες.

Αυτές οι μελέτες υποδηλώνουν ότι το εμβόλιο πυροδοτεί την παραγωγή αντισωμάτων και ανοσοκυττάρων που στοχεύουν τον κορωνοϊό SARS-CoV-2. Όπως ανακοινώθηκε, «η εταιρεία διεξάγει επί του παρόντος δοκιμές σε άτομα για την αξιολόγηση της ασφάλειας, της ανοσογονικότητας (πόσο καλά το εμβόλιο προκαλεί απόκριση κατά του ιού) και της αποτελεσματικότητας. Ο ΕΜΑ θα αξιολογήσει δεδομένα από αυτές και άλλες κλινικές δοκιμές όταν αυτά είναι διαθέσιμα». Μετά το πέρας της αξιολόγησης θα κατατεθεί επίσημη αίτηση άδειας κυκλοφορίας.

Δεν υπάρχουν ενδείξεις για νοθεία, λέει ο Γουίλιαμ Μπαρ

Την παραιτήσή του υπέβαλε ο ειδικός σύμβουλος του Ντόναλντ Τραμπ για θέματα πανδημίας, δρ Σκοτ Ατλς, ο οποίος, στους τέσσερις μήνες που άσκησε τα καθήκοντά του, προκάλεσε έντονες αντιδράσεις από επιστήμονες και πολιτικούς για τις ετερόδοξες απόψεις του. Ο Αμερικανός πρόεδρος επέλεξε για τον σημαντικό αυτό ρόλο τον 65χρονο νευρολόγο - ακτινολόγο, παρότι η ειδικότητά του δεν τον καθιστούσε από καμία άποψη ειδικό στην αντιμετώπιση του κορωνοϊού. Το προηγούμενο διάστημα, ο Σκοτ Ατλς αμφισβήτησε δημοσίως τη χρησιμότητα της μάσκας και της τήρησης φυσικών αποστάσεων, ενώ δήλωσε ότι τα lockdowns υπήρξαν «επικές αποτυχίες» στην προσπάθεια αναχαίτισης της πανδημίας. Οι θέσεις του αυτές τον έφεραν σε ρήξη με κορυφαίους ειδικούς της δημόσιας υγείας, όπως ο λοιμωξιολόγος Αντονι Φάουσι. «Η σημερινή παραιτήση του δρος Σκοτ Ατλς θα έπρεπε να έχει υποβληθεί από καιρό και υπογραμμίζει τον θρίαμβο της επιστήμης και της αλήθειας επί των ανυπόστατων ισχυρισμών και της παραπληροφόρησης», αναφέρουν σε ανακοινωσίαν τους οι συνάδελφοι του παραιτηθέντος στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Στάνφορντ. Στο μεταξύ, λαμβάνοντας σαφείς αποστάσεις από τον Λευκό Οίκο, ο υπουργός Δικαιοσύνης Γουίλιαμ Μπαρ δήλωσε ότι δεν έχει εντοπιστεί μέχρι στιγμής νοθεία ικανή να επηρεάσει το εκλογικό

αποτέλεσμα. Επιπλέον, οι Αρχές της Αριζόνας και του Ουισκόνσιν, δύο πολιτειών όπου η εκστρατεία Τραμπ προσπάθησε μέσω προσφυγών να ανατρέψει το εκλογικό αποτέλεσμα, επιβεβαίωσαν την επικράτηση του Τζο Μπάιντεν. Παρ' όλα αυτά, ο Τραμπ όχι μόνο δεν έχει αναγνωρίσει την ήττα του, αλλά έχει συγκεντρώσει μέσα σε τέσσερις εβδομάδες 170 εκατ. δολάρια.

Θεωρητικά, τα χρήματα αυτά θα στήριζαν την ατελέσφορη δικαστική εκ-

Κρατάει αποστάσεις από τον Λευκό Οίκο - Παραιτήθηκε ο σύμβουλος Τραμπ για την COVID-19.

στρατεία. Όπως εκτιμά, όμως, αρθρογράφος των New York Times, το πιθανότερο είναι ότι ο απερχόμενος Τραμπ συγκεντρώνει κεφάλαια για να στηρίξει τα μελλοντικά πολιτικά του σχέδια, αφού αποχωρήσει από την προεδρία στις 20 Ιανουαρίου. Απότοπος από όλα αυτά, ο Τζο Μπάιντεν παρουσίασε χθες από τον τόπο της κατοικίας του, το Γουίλμινγκτον του Ντέλαγουερ, το οικονομικό επιτελείο της προεδρίας του, όπου κυριαρχούν οι γυναίκες και δίνεται προτεραιότητα στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων.

REUTERS, A.P.

«Κόκκινο» στην ακροδεξιά οργάνωση Sturmbrigade 44

Το υπουργείο Εσωτερικών της Γερμανίας απαγόρευσε την ακροδεξιά ομάδα Sturmbrigade 44 μετά μία σειρά αστυνομικών επιχειρήσεων με στόχο μέλη της σε τρία γερμανικά κρατίδια. Η απαγόρευση επιτρέπει την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων και προπαγανδιστικού υλικού, με σκοπό μεταξύ άλλων να διερευνηθεί η δομή ακροδεξιών δικτύων.

«Οποιοσδήποτε καλύπτει τον πόλεμο στις θεμελιώδεις αξίες της φιλελεύθερης κοινωνίας μας θα βιώσει την αποφασιστική απάντηση της συντεταγμένης δημοκρατικής πολιτείας», ανέφερε ο εκπρόσωπος του υπουργού Εσωτερικών Χορστ Ζεξόφερ, Στιβ Άλτερ. Χθες το πρωί έγιναν επιχειρήσεις σε κατοικίες και άλλα ακίνητα που συνδέονται με 13 μέλη της οργάνωσης στα δυτικογερμανικά κρατίδια της Έσσης και της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας και στο ανατολικογερμανικό κρατίδιο του Μεκλεμβούργου-Πομερανίας. Στα ίδια δυτικογερμανικά κρατίδια και στο ανατολικογερμανικό κρατίδιο της Σαξονίας-Ανχαλτ είχαν γίνει αστυνομικές επιχειρήσεις και το καλοκαίρι του 2019.

Η οργάνωση, γνωστή και με το όνομα Wulfsbrigade 44, λειτουργεί από το 2016. Στις αρχές του 2018 εντοπίστηκε με τσάντα με όπλα και ένα μπλουζάκι με

το όνομα της ομάδας σε ένα τρένο. Η εν λόγω οργάνωση είναι μία από το πλήθος ομάδων με αναφορές στην ιδεολογία της υποτιθέμενης ανωτερότητας της γερμανικής φυλής, με στόχους μεταξύ άλλων «την αναβίωση της ελεύθερης πατρίδας» και την οργάνωσή της «σύμφωνα με τον γερμανικό ηθικό νόμο».

Το όνομα της οργάνωσης έχει ευθείες αναφορές στις χειρότερες σελίδες της ναζιστικής ιστορίας, καθώς ο αριθμός 44 παραπέμπει στα γράμματα DD

Αστυνομικές επιχειρήσεις σε κατοικίες που συνδέονται με 13 μέλη της σε τρία γερμανικά κρατίδια.

(Division Dirlwanger). Ο διοικητής των SS Οσκαρ Ντιρλεβάνγκερ θεωρείται από τους ιστορικούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου συνδεδεμένος με μερικές από τις χειρότερες φρικαλεότητες της περιόδου, τις οποίες διέπραττε με ιδιαίτερο σαδισμό. Σύμφωνα με τις Αρχές, η οργάνωση διαθέτει αυστηρή ιεραρχία και δομή, αλλά δεν είναι μεγάλη, με τον αριθμό των μελών της να περιορίζεται σε διψήφιο νούμερο.

Φονική επίθεση με τζιπ

Στο πένθος βυθίστηκε χθες η πόλη Τρίερ της Ρηνανίας-Παλατινάτου, κοντά στα σύνορα με το Λουξεμβούργο, όταν 51χρονος οδηγός παρέσυρε ηθελμμένα ανθρώπους στον θάνατο σε κεντρικό πεζόδρομο. Τούλακιστον τέσσερις άνθρωποι, ανάμεσά τους ένα βρέφος εννέα μηνών και μία γυναίκα 73 ετών, έχασαν τη ζωή τους και 15 τραυματίστηκαν, καθώς το σκούρο γκρι τζιπ μάρκας Ρέντζι Ρόβερ κινείτο με μεγάλη ταχύτητα στον πεζόδρομο που οδηγεί στη ρωμική πύλη Πόρτα Νίγκρα. Η νομοθεσία για την προστασία των προσώπων δεδομένης στην Γερμανία απαγορεύει τη δημοσίευση του πλήρους ονόματος του δράστη, το μικρό όνομα του οποίου είναι Μπερντ. Οι Αρχές δεν ήταν σε θέση να προβούν σε εκτιμήσεις για το κίνητρό του, ενώ

έκαναν γνωστό ότι ο 51χρονος άνδρας κατάγεται από την περιοχή, ήταν σε κατάσταση βαριάς μέθης και επιχειρήσει να αντισταθεί στη σύλληψη. Επίσης ανέφεραν ότι υπάρχουν ενδείξεις ψυχιατρικών προβλημάτων. Τις τελευταίες ημέρες, ο 51χρονος ζούσε στο τζιπ. Η χριστουγεννιάτικη αγορά της πόλης, που συνήθως στήνεται στον πεζόδρομο αυτό φέτος ακυρώθηκε λόγω κορωνοϊού, αλλά τα καταστήματα παραμένουν ανοικτά και υπήρχε κόσμος στον πεζόδρομο. Από τη στιγμή κατά την οποία η αστυνομία έλαβε τις πρώτες αναφορές ως τη στιγμή που δύο οχήματα της ασφάλειας έφραξαν τον δρόμο στον δολοφόνο μεσολάβησαν, σύμφωνα με τις Αρχές, τέσσερα λεπτά. Η απόσταση που διήνυσε ήταν περίπου ίση με ένα χιλιόμετρο.

Κινεζική ιστορία με... δράκο για την πανδημία

Μυστικά και ψέματα για το ξέσπασμα του ιού στη Γουχάν, σύμφωνα με το CNN

Την κακή διαχείριση της υγειονομικής κρίσης από το Πεκίνο, η οποία εξελίχθηκε στη σημερινή φονική πανδημία, υποδεικνύουν απόρρητα έγγραφα της κινεζικής κυβέρνησης, που ήρθαν σε γνώση του CNN. Η Κίνα, ήδη από την εμφάνιση του νέου κορωνοϊού στη Γουχάν της επαρχίας Χουμπέι, ανακοίνωνε πολύ λιγότερα από τα πραγματικά κρούσματα, πιθανώς μόνο το 50%. Ταυτόχρονα, συστηματικά υποβάθμιζε τον κίνδυνο και δεν πραγματοποιούσε ενδελεχή ικνυλάτηση των επιβεβαιωμένων λοιμώξεων, με αποτέλεσμα τη γιγάντωση της υγειονομικής κρίσης. Οι 117 σελίδες διαβαθμισμένων εγγράφων του Περιφερειακού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών (CDC)

Στα απόρρητα έγγραφα που διέρρευσαν, αποκαλύπτεται ότι το κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα απέκρυπτε ζωτικής σημασίας πληροφορίες για τον παθογόνο παράγοντα.

της Χουμπέι διέρρευσαν στο CNN από πρώην εργαζόμενο στις κινεζικές υγειονομικές υπηρεσίες και στη συνέχεια αναλύθηκαν από έξι ειδικούς προκειμένου να διαπιστωθεί η γνησιότητά τους. Η ανάλυσή τους αποκαλύπτει ότι το Κομ-

Το Πεκίνο, ήδη από την εμφάνιση του νέου κορωνοϊού στη Γουχάν της επαρχίας Χουμπέι, ανακοίνωνε πολύ λιγότερα από τα πραγματικά κρούσματα, πιθανώς μόνο το 50%.

μουνιστικό Κόμμα Κίνας απέκρυπτε ζωτικής σημασίας πληροφορίες για τον παθογόνο παράγοντα, από τον Οκτώβριο του 2019 έως τον Απρίλιο του 2020, χωρίς, ωστόσο, αυτό να γίνεται απαραίτητως σκόπιμα.

Στις 10 Φεβρουαρίου Κινέζοι αξιωματούχοι ανακοίνωσαν 2.478 νέα κρούσματα COVID-19, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των κρουσμάτων παγκοσμίως σε περισσότερα από 40.000. Όμως απόρρητο έγγραφο του κινεζικού CDC της επαρχίας

κατέγραφε 5.918 νέα κρούσματα, μεταξύ των οποίων επιβεβαιωμένα και ύποπτα. Επίσης, έκθεση στις αρχές Μαρτίου ανέφερε ότι ο μέσος χρόνος μεταξύ της έναρξης των συμπτωμάτων μέχρι τη διάγνωση ανέρχεται σε 23,3 ημέρες, γεγονός που προκάλεσε μεγάλες καθυστερήσεις στην έγκαιρη αντιμετώπιση των αρρώστων. Ταυτόχρονα αποκαλύπτεται ότι στα τέλη του 2019 είχε ξεσπάσει στην επαρχία επιδημία γρίπης με 20πλάσια κρούσματα συγκριτικά με το προηγούμενο έτος, στην πόλη Γουχάν αλλά κυρίως στις πόλεις Γτσόανγκ και Σιανίνγκ. Η επιδημία αυτή ουδέποτε έγινε γνωστή. Οι αναλυτές του CNN εκτιμούν ότι οι δύο επιδημίες δεν συνδέονται αλλά πιθανολογούν ότι η εισβολή της γρίπης δυσχέρανε τον εντοπισμό και τη διαχείριση του νέου κορωνοϊού.

«Έγιναν λάθη –και όχι μόνο επιστημονικά–, αλλά και γραφειοκρατικά και σφάλματα πολιτικής σκοπιμότητας στον τρόπο αντιμετώπισης της πανδημίας», σχολίασε ο Γιανζόνγκ Χουάνγκ του ινστιτούτου μελετών Council on Foreign Affairs με έδρα την Ουάσινγκτον. «Δεν είναι απαραίτητο να πρόκειται για σκόπιμη συγκάλυψη. Ακόμη όμως και αν επικρατούσε πλήρης διαφάνεια, αυτό δεν θα απέτρεπε την υποβάθμιση της υγειονομικής απειλής από τον πρόεδρο Τραμπ ή την εξέλιξή της σε πανδημία», κατέληξε.

Οι κινεζικές αρχές δεν σχολίασαν τις αποκαλύψεις του CNN.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

• Επιχειρηματικά Δάνεια
• Χρηματοδότηση Έργων

• Χρηματοδότηση Εμπορίου
• Ψηφιακή Τραπεζική

• Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
• Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ευθείες βολές από Πομπέο προς Αγκυρα

Κατά τη χθεσινή τηλεδιάσκεψη των υπουργών Εξωτερικών του ΝΑΤΟ

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Ξεσπάθωσε κατά της Αγκυρας ο Μάικ Πομπέο στη χθεσινή, πρώτη συνεδρία της συνάντησης (μέσω τηλεδιάσκεψης) των υπουργών Εξωτερικών του ΝΑΤΟ. Ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, τόνισε ότι η Τουρκία εναντιώνεται στις αρχές και στη λειτουργία της Συμμαχίας, υπονομεύοντας τη συνοχή της. Σύμφωνα με το περιβάλλον του κ. Πομπέο, η χθεσινή παρέμβαση εντάσσεται σε σειρά προ-σφορών κινήσεων του Αμερικανού υ-πουργού, που χαρακτηρίζονται από μια σαφώς αυξημένη διάθεση στάρψεως της ελληνικής και της κυπριακής πλευράς ε-πενάντι στην Τουρκία.

Ο κ. Πομπέο αναφέρθηκε στις προ-κλητικές, όπως τις χαρακτήρισε, ενέργειες της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο, στη Λιβύη, στη Συρία και στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ. Για την αγορά του αντια-εροπορικού συστήματος S-400—ένα ιδι-αίτερα ευαίσθητο ζήτημα για την Ουά-σικτον—είπε ότι αποτελεί «δώρο για τη Ρωσία». Απέδωσε ευθύνες στην Αγκυρα για τη μη λειτουργία του μηχανισμού α-πεμπλοκής που έχει συστήσει το ΝΑΤΟ για την άμβλυνση των εντάσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Ο Τούρκος ΥΠΕΞ

Έντονη ήταν η αντίδραση του Μεβλούτ Τσαβούσογλου στις κατηγορίες Πομπέο. Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, σύμ-φωνα με πληροφορίες, επανέλαβε απάσεις εναντίον της ευρωπαϊκής επιχείρησης «Ειρήνη», λέγοντας ότι το πρόσφατο πε-ριστατικό με την επιθεώρηση τουρκικού πλοίου δεν έγινε τυχαία λίγο πριν από τη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. Στη συνέχεια καταφέρθηκε εναντίον των ΗΠΑ, εκφρά-ζοντας τη «λύπη» του για το γεγονός ότι τάσσονται «εναντίον της Τουρκίας», υ-ποστηρίζουν τις «μαξιμαλιστικές θέσεις

Ελλάδας και Κύπρου» και στηρίζουν «τρο-μοκρατικές οργανώσεις». Η Γερμανία α-ποτελεί τον μόνο έντιμο διαμεσολαβητή, είπε στους ομολόγους του ο κ. Τσαβού-σογλου, προσθέτοντας την εκτίμηση ότι η «μεγαλύτερη απειλή για τη συνοχή της Συμμαχίας» είναι η γαλλική πολιτική στη Λιβύη.

Ο Νίκος Δένδιας εξέφρασε στην τη-λεδιάσκεψη την ικανοποίησή του για την ξεκάθαρη θέση του κ. Πομπέο. Ο κ. Δένδιας, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, πρόσθεσε ότι δεν σχολιάζει τους ανυπό-στατους ισχυρισμούς περί «μαξιμαλιστι-κών θέσεων». Ο υπουργός Εξωτερικών τόνισε επίσης ότι το σύνολο των συμ-μάχων, συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας, πρέπει να δείξει εμπράκτως την προσήλωσή του σε βασικές αρχές του ΝΑΤΟ, όπως η δημοκρατία, ο σεβα-σμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ο σεβασμός των κανόνων δικαίου. Εν τω μεταξύ, η Τουρκία είναι μεταξύ των θε-μάτων που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να αποτελούν μέρος της νέας

Για Ανατολική Μεσόγειο, Λιβύη, Συρία, S-400 και τη μη λειτουργία του νατοϊκού μηχανισμού απεμπλοκής - Έντονη αντίδραση Τσαβούσογλου.

κοινής ατζέντας Ε.Ε. - ΗΠΑ. Αυτό προ-κύπτει από το 11σέλιδο έγγραφο της Κο-μισιόν στο οποίο παρουσιάζονται οι προ-τεράλιπτες της Ε.Ε. για τη νέα σχέση, όπως θα διαμορφωθεί επί της θπτείας του Τζο Μπάιντεν.

Όπως αναφέρεται στο έγγραφο: «Η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ έχουν κοινό στρατηγικό συμφέρον για μια σταθερή και ασφαλή Ανατολική Μεσόγειο. Πρέπει να αναζη-

Την ικανοποίησή του για την ξεκάθαρη θέση του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών Μάικ Πομπέο εξέφρασε ο Ν. Δένδιας.

Στην Αίγυπτο ο Παναγιωτόπουλος

Δεκτός από τον πρόεδρο της Αιγύπτου Αμπντέλ Φατάχ αλ Σίσι θα γίνει αύριο ο υ-πουργός Εθνικής Αμυνας Νίκος Παναγιωτόπουλος, ο οποίος επισκέπτεται την Αίγυ-πτο για την προώθηση των διμερών επαφών που έχουν ως σκοπό τη σύναψη διμε-ρούς αμυντικής συμφωνίας. Παρότι δεν είναι ακόμη γνωστές οι λεπτομέρειες της υπό συζήτηση συμφωνίας, είναι απολύτως σαφές ότι εντάσσεται στην ευρύτερη προσπάθεια συγκρότησης μιας περιφερειακής συμμαχίας, με σκοπό τη συνεργα-σία και με χώρες όπως τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) και η Σαουδική Αραβία. Ο κ. Παναγιωτόπουλος θα συναντηθεί και με τον Αιγύπτιο ομόλογό του, στρατηγό Μοχάμεντ Ζάκι, με τον οποίο και θα συζητήσουν σχετικά με λεπτομέρειες, ενώ οι δύο άνδρες θα παραστούν το Σάββατο και στην τελική φάση της άσκησης «Μέδου-σα 1ο» στην Αλεξάνδρεια. Υπενθυμίζεται ότι στη φετινή εκδοχή της «Μέδουσας», εκτός από την Ελλάδα, την Αίγυπτο και την Κυπριακή Δημοκρατία, συμμετέχουν με προσωπικό και μέσα η Γαλλία και η ΗΑΕ. Σημειώνεται, τέλος, ότι τις τελευταίες η-μέρες αποφορτίστηκε σε επιτελικό επίπεδο η διοργάνωση της τετραμερούς άσκη-σης «Ευνομία '21» από την Ελλάδα με τη συμμετοχή Ιταλίας, Γαλλίας και Κύπρου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΕΔΟΣ

Κινήσεις εντυπωσιασμού από την Τουρκία

Του ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΑΗ

Λίγες ημέρες πριν από τη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Τουρκία κάνει άλλη μια κίνηση τακτικής και καλεί σε διάλογο την Ελλάδα. Παράλληλα κατηγορεί την Αθήνα πως αποφεύγει τις διερυν-τικές επαφές, αφού αναφέρει πως επίσημα το «Ορούτς Ρέις» έχει ολοκληρώσει τις έ-ρευνές του στην Ανατολική Μεσόγειο. Πάντως, το τουρκικό ερευνητικό σκάφος από τις αρχές Αυγούστου πραγματοποιεί έρευνες στην περιοχή μεταξύ Καστελλό-ριζου και Ρόδου και είχε αποσυρθεί και πάλι πριν από τη Σύνοδο της Ε.Ε. τον Ο-κτώβριο. Ο εκπρόσωπος του υπουργείου Εξωτερικών της Τουρκίας, Χαμί Ακσού, σε ανακοίνωσή του ανέφερε πως «η Τουρ-κία είναι υπέρ του διαλόγου με την Ελλάδα δίχως προϋποθέσεις. Είχαμε συμφωνήσει με την Ελλάδα στην έναρξη των διερυν-τικών επαφών. Όμως, η Ελλάδα υπο-χώρησε με τη δικαιολογία της παρουσίας του “Ορούτς Ρέις” στο πεδίο κι έτσι δεν

Καλεί την Ελλάδα σε διερυν-ντικές επαφές με το επιχει-ρημα ότι το «Ορούτς Ρέις» επέστρεψε στην Αττάλεια.

καθορίστηκε η ημερομηνία των συνα-ντίσεων. Το υπουργείο Ενέργειας της χώ-ρας μας ανακοίνωσε πως το “Ορούτς Ρέις” ολοκλήρωσε τις εργασίες του στην Ανα-τολική Μεσόγειο στις 29 Νοεμβρίου του 2020 και πως επέστρεψε στο λιμάνι της Αττάλειας. Η Τουρκία θα συνεχίσει να είναι ανοιχτή στον διάλογο δίχως προ-ϋποθέσεις, όπως είναι μέχρι σήμερα».

Αναλυτές εκτιμούν πως δεν είναι τυχαία η πρόσκληση που απευθύνει η Τουρκία για διάλογο λίγες ημέρες πριν από τη Σύ-νοδο της Ε.Ε. και δεν αποκλείουν να επι-κεριωθεί από την τουρκική πλευρά και ο καθορισμός ημερομηνίας για τις διερυν-ντικές επαφές. Πάντως, ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν προτίμωσε να βάλει στο στό-

Ο Ερντογάν για άλλη μια φορά αναφέρθη-κε στη θεωρία των εχθρών της Τουρκίας.

χαστρό του τη Γαλλία και το Ισραήλ και στο διάγγελμά του προς τον τουρκικό λαό ανέφερε πως «επαναλαμβάνουμε για άλλη μια φορά τις ανησυχίες μας για τα ανθρω-πώτα δικαιώματα και τις ελευθερίες στη Γαλλία. Όσοι μας έκαναν μαθήματα της ελευθερίας του Τύπου μετά τα επεισόδια στο Γκεζί, αργότερα αγνόησαν τις διαδη-

λώσεις με τη “Κίτρινα Γίλεκα” στο Παρίσι. Δεν αναφέρθηκαν καθόλου στην ασύμ-μετρη βία της γαλλικής αστυνομίας, η οποία τύφλωνε τους διαδηλωτές. Με την πίεση των μηχανισμών του γαλλικού κρά-τους, τα γαλλικά ΜΜΕ δεν είπαν ούτε μια λέξη. Παρόμοια στάση βλέπουμε από την κρατική τρομοκρατία που ασκεί το Ισραήλ στους Παλαιστίνιους».

Ο Τούρκος πρόεδρος για άλλη μια φορά αναφέρθηκε στη θεωρία των εχθρών της Τουρκίας και υποστήριξε πως «επιτίθενται στην κυβέρνηση μας, στον στρατό μας, στη θρησκεία μας, στην αμυντική βιομη-χανία μας, στις επενδύσεις μας, στις έ-ρευνές μας στη Μεσόγειο και στη Μαύρη Θάλασσα». Στο ίδιο μήκος κύματος και ο κυβερνητικός εταίρος του Ερντογάν, ο πρόεδρος του Κόμματος Εθνικιστικής Δράσης, Ντεβλέτ Μπακτσέλι, ο οποίος προειδοποίησε πως «οι χώρες οι οποίες συμμαχούν στην Ανατολική Μεσόγειο πρέπει να συμμαχέψουν τα μυαλά τους, καθώς όποιος προσπαθήσει να εμφοδίσει την πορεία μας στην Ανατολική Μεσόγειο θα πρέπει να υπολογίσει κάθε ενδεχόμενο».

Αυξημένα πάλι τα κρούσματα κορωνοϊού

Σύμφωνα με τον ΕΟΔΥ, χθες στην Ελλάδα καταγράφηκαν 2.199 νέα περιστατικά και 111 θάνατοι

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Χωρίς την αισθητή μείωση των νέων κρου-σμάτων του κορωνοϊού, την οποία ανα-μένουν οι ειδικοί ώστε να μπορούν με πε-ρισσότερη επιστημονική «αυτοπεποίθηση» να συζητήσουν τη σταδιακή άρση του lockdown, μπήκε ο Δεκέμβριος. Χθες, ο ΕΟΔΥ ανακοίνωσε 2.199 νέα εργαστηρια-κώς επιβεβαιωμένα κρούσματα της νόσου και 111 θανάτους. Τα περισσότερα νέα κρούσματα που δηλώθηκαν χθες εντοπί-στηκαν ξανά στη Θεσσαλονίκη (538), ενώ στην περιφέρεια Αττικής έγιναν 413 νέες διαγνώσεις. Η επιδημία επιμένει στη Λά-ρισα (112 νέα κρούσματα), ενώ σταθερά υψηλό είναι το επιδημιολογικό φορτίο σε Πέλλα (85 κρούσματα), Δράμα (81), Ξάνθη (72), Μαγνησία (70) και Ημαθία (66).

Μήνυμα αισιοδοξίας για την τελική έ-κβαση της μάχης με τον κορωνοϊό έστειλε χθες ο κ. Σ. Τσιόδρας. Όπως ανέφερε στο πλαίσιο διαδικτυακής εκδήλωσης που διοργάνωσε ο Σύλλογος Οροθετικών Ελ-

λάδος «Θετική Φωνή» στη Στέγη του Ι-δρύματος Ωνάση, «θα νικήσουμε. Γιατί ως ανθρωπότητα έχουμε μάθει να νικάμε. Ηδη έχουμε αισιόδοξα δεδομένα από τα εμβόλια. Ελπίζω ότι με κατανόηση και υ-πομονή θα ξεπεράσουμε το τούνελ. Σί-γουρα υπάρχει φως στην άκρη του τούνελ. Αρκεί να έχουμε αλληλεγγύη, να έχουμε σεβασμό ο ένας στον άλλο και να προχω-ρίσουμε ενωμένοι».

Συγκρατημένη αισιοδοξία επιτρέπει και το γεγονός ότι ο αριθμός των διασω-λυνωμένων έχει τάση μείωσης. Χθες νο-σπελευούνταν 596 ασθενείς, έναντι 600 προ-χθές και 603 την Κυριακή. Ωστόσο η πίεση παραμένει έντονη στα νοσοκομεία της χώρας και κυρίως της Β. Ελλάδας, τόσο στα νοσοκομεία της πόλης της Θεσσαλο-νίκης, όπου αν και διαφαίνεται μια μικρή μείωση στις νέες εισαγωγές η κατάσταση παραμένει οριακή στις ΜΕΘ, όσο και στους όμορους νομούς.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους των εργαζομένων των νοσοκομείων, στο νο-

σοκομείο Πολυγύρου Χαλκιδικής, νοση-λεύονταν χθες 55 ασθενείς με κορωνοϊό σε απλές κλίνες, οι έξι κλίνες Εντατικής COVID-19 ήταν καλυμμένες όπως και οι τέσσερις από τις πέντε κλίνες στη ΜΑΦ. Στο νοσοκομείο Γιαννιτσών, νοσπελευούνταν 80 ασθενείς με κορωνοϊό στις κλινικές και 14 διασωληνωμένοι ασθενείς στη ΜΕΘ. Στο όριο λειτουργούν και τα νοσο-κομεία της Θεσσαλίας, από τα οποία α-σθενείς διακομίζονται νοτιότερα. Ασθενείς, που νοσπελευόταν στο νοσοκομείο Καρ-δίτσας, προχθές διασωληνώθηκε εκτός ΜΕΘ και χθες διακομίσθηκε στη ΜΕΘ του νοσοκομείου Λαμίας.

Η συνεχιζόμενη πίεση που ασκεί στο ΕΣΥ το δεύτερο κύμα, αλλά και το ενδε-χόμενο να χρειαστεί τα νοσοκομεία της Αττικής να νοσπελεύσουν περιστατικά από τη Β. Ελλάδα και τη Θεσσαλία όπου οι ΜΕΘ είναι σε οριακή λειτουργία, οδηγεί σε κλινικές μονάδες των λεκανοπεδίου να μειώσουν τα τακτικά χειρουργικά περι-στατικά. Σε αντίθεση με το τι συνέβη στο

πρώτο κύμα, που υπήρξε καθολική ανα-στολή των τακτικών χειρουργειών στην Αττική, σε αυτό το δεύτερο κύμα τα τακτικά χειρουργεία συνεχίζονται σε ποσοστό πάνω από το 40%. Χθες η Ενωση Ιατρών Νοσοκομείων Αθηνών - Πειραιώς απέστειλε επιστολή προς την 1η Υγειονομική Περι-φέρεια Αττικής και τη 2η ΥΠΕ Πειραιώς και Αιγαίου, με την οποία διαμαρτύρεται για τις αποφάσεις των διοικήσεων των νοσοκομείων «Ευαγγελισμός» και Νίκαιας για μείωση των τακτικών χειρουργείων.

Νέα τακτική ελέγχων

Νέα τακτική για τον έλεγχο των άσκο-πων μετακινήσεων εφαρμόζει τα τελευταία 24ωρα η ΕΛ.ΑΣ. Από την περασμένη Πα-ρασκευή συγκεκριμένα, αστυνομικοί των Ομάδων Ελέγχου και Πρόληψης Τροχαίων Ατυχημάτων (ΟΕΠΤΑ) διενεργούν τους λεγόμενους «ολοκληρωτικούς ελέγχους». Διακόπτουν δηλαδή εντελώς την κυκλο-φορία κατά μήκος κεντρικών οδικών α-ξόνων της πρωτεύουσας και ελέγχουν ό-

Μπαράζ επαφών από Μητσοτάκη ενόψει Συνόδου Ε.Ε.

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Σε έναν διπλωματικό μαραθώνιο με σκοπό την περαιτέρω οικοδόμηση ενός στιβα-ρού πλαισίου θέσεων ενόψει του Ευρω-παϊκού Συμβουλίου της επόμενης εβδο-μάδας έχουν αποδυθεί ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης και ο υπουργός Εξω-τερικών Ν. Δένδιας. Ο κ. Μητσοτάκης συνομίλησε χθες με τον πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας Εμανουέλ Μα-κρόν, ενώ νωρίτερα συμμετείχε σε τη-λεδιάσκεψη με τον πρόεδρο του Ευρω-παϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ, αλλά και τους πρωθυπουργούς της Πολωνίας Ματέους Μοραβιέτσκι, της Σλοβενίας Γιάνες Γιάνσα και της Σλοβακίας Ιγκόρ Μάτοβιτς. Σύμφωνα με τη λακωνική α-νακοίνωση του Μεγάρου Μαξίμου, η συζήτηση των κ. Μητσοτάκη και Μακρόν είχε ως αντικείμενο την προετοιμασία ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αλλά και θέματα «διμερούς συνεργασίας». Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι δύο άνδρες μίλησαν, βέβαια, και για τα υπόλοιπα σημαντικά θέματα (π.χ. Ταμείο Ανάκαμ-ψης), κυρίως όμως για τη στάση τους έ-ναντι της Τουρκίας. Στα διμερή θέματα περιλαμβάνονται θέματα όπως τα εξο-πλιστικά, κυρίως όμως το πλαίσιο γύρω από το οποίο πρέπει η Ε.Ε. να κινηθεί έναντι της Τουρκίας. Όπως η «Κ» έχει αναφέρει ήδη από το χθεσινό φύλλο της, το βασικό σενάριο είναι η κατάρτιση καταλόγου τομεακών κυρώσεων κατά της Τουρκίας, ο οποίος θα βρίσκεται στο τραπέζι προς ενεργοποίηση σε περι-πτωση που η συμπεριφορά της Αγκυρας επιδεινωθεί τους επόμενους μήνες. Οι ακριβείς τομείς ενεργοποίησής πιθανών κυρώσεων είναι υπό συζήτηση, καθώς, για παράδειγμα, χώρες όπως η Ισπανία έχουν τόσο σημαντική έκθεση στην Τουρκία, που πιθανότατα δεν θα δεχθούν κάτι τέτοιο. Η Γερμανία για ακόμα μια

φορά βρίσκεται στο μέσον δύο αντι-κρουόμενων απόψεων που θα συγκρου-στούν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Γι' αυτό και η Αθήνα επιμένει στην ανάγκη εμπάργκο σε επιθετικά όπλα, με προμετωπίδα τα υποβρύχια τύπου 214, γερμανικής τεχνολογίας, τα οποία προμηθεύεται η Αγκυρα από το Βερολίνο και σε περίπτωση κρίσης θα στραφούν, δίχως καμία αμφιβολία, κατά της Ελλάδας. Σημειώνεται ότι εντός της Γερμανίας υ-πάρχουν πολιτικοί σχηματισμοί, όπως το Κόμμα των Πρασίνων, που δεν δια-

Ο πρωθυπουργός συνομίλησε με τον κ. Μακρόν, ενώ έλαβε μέρος σε τηλεδιάσκεψη με τον κ. Μισέλ, στην οποία μετείχαν και οι πρωθυπουργοί της Πολωνίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας.

φωνούν με τη διακοπή εξαγωγής όπλων προς την Τουρκία. Υπάρχουν χώρες που είναι θετικές σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, με πλέον χαρακτηριστική την Ολλανδία. Χθες, μάλιστα, ο κ. Δένδιας συνομίλησε τηλεφωνικά με τον Ολλανδό ομόλογό του Στεφ Μπλοκ, λίγες ώρες πριν από την υπουργική Σύνοδο του ΝΑΤΟ, όπου η Τουρκία, με πρωτοβουλία του Μάικ Πομπέο, βρέθηκε στο επίκεντρο της κριτικής. Ο κ. Δένδιας ενημέρωσε και για παράδειγμα, χώρες όπως η Ισπανία έχουν τόσο σημαντική έκθεση στην Τουρκία, που πιθανότατα δεν θα δεχθούν κάτι τέτοιο. Η Γερμανία για ακόμα μια

ΣΥΡΙΖΑ: Ο «μαύρος» Νοέμβρης της κυβέρνησης

Του ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΛΕΤΟΥ

Προετοιμάζοντας το έδαφος για τη συ-ζήτηση του προϋπολογισμού στις 11 Δε-κεμβρίου, όπου η πανδημία και οι υγει-ονομικές και οικονομικές συνέπειές της θα κυριαρχήσουν, στον ΣΥΡΙΖΑ προσθέ-τουν κάθε μέρα πολλά κομμάτια στο α-ντιπολιτευτικό παζλ. Τι επιτελούν να αναδείξουν; Ότι ο Νοέμβριος ήταν «μαύ-ρος», όπως ανέφερε ο Νάσος Ηλιόπουλος, αφού έκλεισε με το αρνητικό ρεκόρ των 1.780 θανάτων και παράλληλα το ΕΣΥ συνεχίζει να βρίσκεται υπό κατάρρευση, ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα. Όπως είχε δημοσιεύσει από χθες η «Κ», σε μια κ-ίνηση έντονου συμβολισμού ζητήθηκε τελικά η έκτακτη σύγκληση της Επιτρο-πής Θεσμών και Διαφάνειας, προκειμένου να κληθούν σε αυτή οι Β. Κικιλίας, Ν. Χαροδολιάς, Π. Αρκουμανέας και Σ. Τσιό-δρας, ως τα πρόσωπα που έχουν μείζονα ρόλο στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, υπάρχουν «ερωτήματα για τον βαθμό που η διατήρηση ενός “παρασυστήμα-τος” καταγραφής των κρουσμάτων σε “διπλά βιβλία” συνέβαλε στα θλιβερά αποτελέσματα των καταστροφικών κυ-βερνητικών επιλογών. Γεννιούνται, ε-πίσης, ερωτήματα για το αν οι επιστή-μονες που συμμετείχαν στην “επιτροπή εμπειρογνομιώνων” του υπουργείου Υ-γείας αφέθηκαν μέσα σε κρίσιμες στιγμές να αποφασίζουν “στα τυφλά”». Από τον ΣΥΡΙΖΑ υπενθυμίζουν πως ζήτησαν από

την πρώτη στιγμή τη δημοσιοποίηση των στοιχείων των συνεδριάσεων, χωρίς όμως να υπάρχει ανταπόκριση. Στην ε-πιστολή προς τον πρόεδρο της επιτροπής αναφέρεται χαρακτηριστικά: «Φαίνεται ότι κρίσιμες υπηρεσίες του κράτους που διοικούνται από πρόσωπα που βρίσκο-νται δίπλα στην κυβέρνηση, όπως ο Ε-ΟΔΥ, δρούσαν με τρόπο που υπονόμεινε την αξιοπιστία των στοιχείων που χρη-σίμευσαν ως βάση για τις αποφάσεις των αρμόδιων επιστημόνων».

Συνεχίζοντας το «σφυροκόπημα» στην κυβέρνηση, η Ολγα Γεροβασίλη με επίκαιρη ερώτηση προς τους αρμό-διους υπουργούς κάνει λόγο για μπαράζ απευθείας αναθέσεων, χωρίς διαφάνεια και έλεγχο.

Σε αυτό το κλίμα, η αξιωματική αντι-πολίτευση έχει αναδείξει και τη φωτο-γραφία του πρωθυπουργού στην Πάρ-νηθα, με πηγές να τονίζουν πως «το σπάσιμο του lockdown χωρίς μέτρα προ-στασίας από τον ίδιο τον κ. Μητσοτάκη αποτελεί επιστέγασμα του συνολικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η κυ-βέρνηση». «Ο πρωθυπουργός είναι αν-θρώπινος, κάνει αυτό που κάνει κάθε Έλληνας, ποτέ δεν θα αρνηθεί να φω-τογραφηθεί με οποιονδήποτε Έλληνα, ποτέ δεν θα αρνηθεί να σταματήσει στον δρόμο να μιλήσει με οποιονδήποτε Έλληνα. Αυτό ας το κρίνουν οι πολίτες και ας δουν άλλους πρωθυπουργούς που ήταν σε κόττερα με πούρα», ήταν η α-πάντηση του Στ. Πέτσας.

«Οι παραβάτες» οδηγοί αντιστοιχούν στο 7% έως 10% όσων συνολικά ελέγχονται», δήλωσε στην «Κ» αξιωματικός της ΕΛ.ΑΣ.

λους ανεξαιρέτως τους οδηγούς των ο-χημάτων εάν έχουν τα απαραίτητα δι-καιολογητικά για τη μετακίνησή τους. Τα σημεία στα οποία σπίνονται τα συ-γκεκριμένα μιλόκα εναλλάσσονται συ-νεχώς και πραγματοποιούνται σε διαφο-ρετικές ώρες της ημέρας. Χθες, ενδεικτικά, αστυνομικοί της ΟΕΠΤΑ διενεργούσαν ελέγχους στη Βασ. Σοφίας, στην Κατεχάκη,

στην πλατεία Ομονοίας, ενώ τις επόμενες ημέρες έλεγχοι αναμένεται να πραγ-ματοποιηθούν και περιφερειακά του κέντρου. «Οι παραβάτες οδηγοί αντιστοιχούν στο 7% έως 10% όσων συνολικά ελέγχονται», δήλωσε στην «Κ» αξιωματικός της ΕΛ.ΑΣ. Σε καθημερινή βάση, επιπλέον 40 σταθερά μιλόκα πραγματοποιεί η Τροχαία στον νομό Αττικής.

must

06/12

ΜΕ ΤΗΝ ΣΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΛΙΝΑ ΘΕΟΔΟΤΟΥ

UNDER THE STARS

ΛΑΜΠΕΡΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΙΟΡΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΛΑΤΕΙΕΣ

Ανατάσσεται η εγχώρια αμυντική βιομηχανία

Το επικείμενο μεγάλο εξοπλιστικό πρόγραμμα, ύψους 6 δισ. ευρώ, που έχει ανακοινώσει η Ελληνική κυβέρνηση επιταχύνει τις εξελίξεις

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Το ένα μετά το άλλο τα κομμάτια του παζλ του νέου τοπίου της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας μπαίνουν στη θέση τους, καθώς η κυβέρνηση σπεύδει όχι μόνο να αναδιαρθρώσει επιχειρήσεις δημόσιου αλλά και ιδιωτικού χαρακτήρα που παρέμεναν επί μακρόν προβληματικές, αλλά και να αποκτήσει τις υποδομές εκείνες που χρειάζονται για να υποστηρίξουν το επικείμενο νέο μεγάλο εξοπλιστικό πρόγραμμα που έχει ανακοινώσει ο πρωθυπουργός.

Ένα σημαντικό μεσοπρόθεσμο εξοπλιστικό πρόγραμμα, η αξία του οποίου υπολογίζεται πως θα κινηθεί κοντά ή και υψηλότερα από τα 6 δισ. ευρώ. Οι αυξημένες

αμυντικές ανάγκες της χώρας αποτελούν τη θρυαλίδα των επιταχυνόμενων εξελίξεων. Μόλις προ δύομιση μηνών ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης εξήγγειλε εξοπλιστικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει μία μοίρα 18 μαχητικών αεροσκαφών Rafale, τέσσερις νέες φρεγάτες πολλαπλού ρόλου, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση τεσσάρων φρεγατών ΜΕΚΟ για την ΕΑΒ, είτε αυτό αφορά τη συμμετοχή νέα αντιαερομαχικά όπλα, νέες τορπίλες βαρέος τύπου και νέους κατευθυνόμενους πυραύλους. Οι τρεις κλάδοι, ξηράς, αέρος και θάλασσας, συγκεντρώνουν και τα τρία μέρη στα οποία επικεντρώνονται οι πρωτοβουλίες της κυβερνητικής προσπάθειας και σημειώνεται ήδη πρόοδος.

Στα Ναυπηγεία Σκαρμαγιά (ΕΝΑΕ),

Αναδιαρθρώνονται οι επιχειρήσεις του κλάδου, οι οποίες παρέμεναν επί μακρόν προβληματικές.

που τελούν υπό ειδική διαχείριση, επίκεινται δύο αλληπάλληλοι πλειοδοτικοί διαγωνισμοί, οι οποίοι αναμένεται να αναδείξουν στρατηγικό επενδυτή που θα δεσμευθεί αφενός να τρέξει την αναδιάρθρωσή τους και να ανανεώσει τον εξοπλισμό τους και αφετέρου να παράσχει παραγωγικά δυναμικότητα ικανή να υποστηρίξει και εμπορικό και στρατιωτικό

έργο. Στην Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων (ΕΛΒΟ) αναμένεται το κλείσιμο οικονομικής συναλλαγής με την οποία εισέρχεται στρατηγικός επενδυτής, ισραηλινών συμφερόντων, που έχει δεσμευθεί, με το επιχειρηματικό σχέδιο που περιέλαβε στην προσφορά του, να εκσυγχρονίσει τις υποδομές ώστε να μπορούν να αναλάβουν σημαντικό μέρος της προσπάθειας ανανέωσης του στόλου οχημάτων των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων. Επιπλέον, τον δρόμο του εκσυγχρονισμού και της εξεύρεσης στρατηγικού εταίρου έχει πάρει και η Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία (ΕΑΒ) η οποία καλείται να υποστηρίξει εκτεταμένα προγράμματα συντήρησης και αναβάθμισης μαχητικών αεροσκαφών της Πολεμικής

Αεροπορίας αλλά και να αναπτύξει νέα προϊόντα και υπηρεσίες για να αναβαθμιστεί ο εξοπλισμός του κλάδου της αεροπορίας με νέα συστήματα. ΕΛΒΟ και ΕΝΑΕ είναι δύο μέτωπα τα οποία αναμένεται να κλείσουν τους αμέσως επόμενους μήνες. Πιο περίπλοκη είναι πάντως η κατάσταση στην ΕΑΒ, όπου επιδιώκεται η διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα της αλλά και η προσέλκυση επενδυτή που θα παράσχει την απαραίτητη ρευστότητα ώστε αφενός να τρέξουν γρηγορότερα τα υφιστάμενα προγράμματα και αφετέρου να ενισχυθεί ο κλάδος της έρευνας και ανάπτυξης.

Τα συναρμόδια υπουργεία Οικονομικών, Ανάπτυξης και Αμυνας πρωταγωνιστούν στην επιτάχυνση των διαδικασιών εξυ-

γίανσης των τριών προαναφερθέντων ομίλων είτε μέσω ιδιωτικοποιήσης, είτε μέσω στρατηγικών συνεργασιών, είτε με εκτεταμένες αναδιαρθρώσεις, προκειμένου να μπορέσουν να επιταχύνουν το έργο που έχουν ήδη αναλάβει αλλά και να λάβουν πρόσθετο.

Παράλληλα, σε εγρήγορση βρίσκονται και ελληνικές ιδιωτικές επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητες στα εξοπλιστικά και στα προγράμματα προμηθειών αναλωσίμων υλικών και εξαρτημάτων. Αλλά, βέβαια, και ένας μεγάλος αριθμός ξένων ομίλων ερίζει για την εξασφάλιση συμβάσεων με το ελληνικό κράτος για την πώληση είτε πολεμικών πλοίων και αεροσκαφών είτε οπλικών συστημάτων.

Η αμερικανική Lockheed Martin αποτελεί de facto στρατηγικό εταίρο της ΕΑΒ, στο πρόγραμμα αναβάθμισης 84 μαχητικών F-16 σε Viper.

Η εταιρεία θα διεκδικήσει ένα μεγάλο τμήμα της συναρμολόγησης αλλά και της κατασκευής εξαρτημάτων των νέων οχημάτων των Ενόπλων Δυνάμεων.

Οικονομικά και νομικά αρχεία της υπό πώληση εταιρείας έχουν αποκτήσει άνω των οκτώ διαφορετικών νομικών προσώπων.

ΕΑΒ Σε αναζήτηση ρευστότητας και στρατηγικού επενδυτή

Τη διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας (ΕΑΒ), αλλά και την παράλληλη αναζήτηση στρατηγικού επενδυτή που θα ενισχύσει τη ρευστότητα της εταιρείας ώστε να τρέξει τα προγράμματα αναβαθμίσεων και συντήρησης των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και να επεκταθεί σε νέες συμπαραγωγές καθώς και στην έρευνα και ανάπτυξη νέων προϊόντων, επιδιώκει η κυβέρνηση. Ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας και ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Νίκος Παναγιωτόπουλος, μιλώντας στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής αυτή την εβδομάδα, επεσήμαναν πως η αμερικανική Lockheed Martin αποτελεί de facto στρατηγικό έτερο της ΕΑΒ, καθώς τα περισσότερα προγράμματα που εκτε-

για λογαριασμό άλλων χωρών της ευρύτερης περιοχής. Καλά πληροφορημένες πηγές αναφέρουν στην «Κ» πως η κυβέρνηση έχει γίνει αποδέκτης ενδιαφερόντων για την ΕΑΒ, είτε αυτό αφορά τη συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή είτε αυτό αφορά την αξιοποίηση της ως βάσης συντήρησης και υποστήριξης αεροσκαφών, τόσο από το Ισραήλ όσο και από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Το ελληνικό Δημόσιο από την πλευρά του αναζητεί λύση σε δύο προβλήματα: χρηματοδότη για να επιταχυνθεί η λειτουργία της ΕΑΒ και η εκτέλεση των υπαρχουσών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων και, σε δεύτερη φάση, στρατηγικό συνεργάτη με τον οποίο θα μπορούσε να επεκταθεί περαιτέρω η ΕΑΒ σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Η εταιρεία παρουσίασε στο 2019 ζημιές μετά από φόρους 35 εκατ. ευρώ, ενώ έχει σημαντικές συνολικές υποχρεώσεις. «Για να μπορέσει η ΕΑΒ να εκσυγχρονίσει τον εξοπλισμό της και να εισέλθει σε νέες δραστηριότητες, θα απαιτηθούν επενδυτικά κεφάλαια και στρατηγικές συμμαχίες με καθαρά τεχνοοικονομικά και επιχειρησιακά κριτήρια», υπογράμμισε ο νέος CEO Δημήτρης Παπακώστας, του οποίου ο διορισμός συζητήθηκε αυτή την εβδομάδα στη Βουλή.

Εδώ και ένα και πλέον έτος έχει πάντως προχωρήσει μια εκτενής αναδιάρθρωση της ΕΑΒ υπό την ευθύνη του υπουργού Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρα, ώστε να εξυγιανθεί η εταιρεία. Επιλύθηκαν έτσι αγκυλώσεις στην παραγωγική διαδικασία, αντιμετωπίστηκαν φορολογικές και τελωνειακές εκκρεμότητες και εξορθολογίστηκε η διαδικασία εισπράξεων της εταιρείας. Επίσης θεσπίστηκαν μια κατ'εξαιρεση αντικειμενικά και ταχεία διαδικασία προσλήψεων ώστε να λυθεί το πρόβλημα ελλείψεως προσωπικού με τεχνολογία. Ο υπουργός Αμυνας τόνισε πως η ΕΑΒ πρέπει να μπει σε πιο εντατικούς ρυθμούς αφού πρέπει να τρέξουν η αναβάθμιση των F-16 σε Viper, οι συντηρήσεις των C-130, των πυροσβεστικών αλλά και η αναβάθμιση των πέντε αεροσκαφών αεροναυτικής συνεργασίας P-3B.

ΕΛΒΟ Ευρωπαϊκό διαβατήριο αποκτούν Ισραηλινό με επενδύσεις 100 εκατ.

Τις αμέσως επόμενες ημέρες έχει προγραμματιστεί να γίνει το οικονομικό κλείσιμο της συναλλαγής μεταβίβασης του ενεργητικού της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων στην νέα ΕΛΒΟ. Το σχήμα ισραηλινών συμφερόντων αποκτά την ΕΛΒΟ, σε μια περίοδο που οι Ελληνικές Ενοπλές Δυνάμεις δρομολογούν τον πρώτο από μια σειρά διαγωνισμών προμήθειας οχημάτων, ο οποίος αναμένεται να έχει προϋπολογισμό της τάξης των 500 εκατ. και αφορά την αντικατάσταση φορτηγών οχημάτων και τζιπ.

Η νέα ιδιοκτησία είναι κοινοπραξία ισραηλινών συμφερόντων ενώ συμμετέχει και Έλληνας επιχειρηματίας με μειοψηφικό πακέτο μετοχών. Οι Ισραηλινοί φιλόδοξοι, σύμφωνα με πληροφορίες, να φι-

τελευταίο, μετά αλληπάλληλους άγονους, διαγωνισμό, τον οποίο διενήργησε ο ειδικός διαχειριστής που είχε τοποθετήσει το Δημόσιο εδώ και αρκετά χρόνια. Το business plan που κατέθεσαν οι Ισραηλινοί στον σχετικό διαγωνισμό προβλέπει ένα επενδυτικό πρόγραμμα αξίας της τάξης των 100 εκατ. σε βάθος χρόνου και περιλαμβάνει και συντήρηση οχημάτων αλλά και εξαγωγές. Το εφάπαξ τίμημα για τις εγκαταστάσεις είναι 3 εκατ. ευρώ.

Το Δημόσιο έχει πάντως διατηρήσει δικαίωμα προαίρεσης ώστε να συμμετάσχει στο μετοχικό κεφάλαιο στο μέλλον με την απόκτηση έως ποσοστού 21% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, σε τμή που πρέπει να προσδιοριστεί σε συμφωνία με τους νέους μετόχους της ΕΛΒΟ. Σύμφωνα με την ανακοίνωση συστάσης της εταιρείας, που κοινοποιήθηκε στις 20 Νοεμβρίου στο γενικό εμπορικό μνημό, ως αντικείμενά της αναφέρονται η κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, υπηρεσίες συναρμολόγησης μερών και εξαρτημάτων οχημάτων, εργασίες υπεργολαβίας, πώληση άλλων μηχανοκίνητων οχημάτων, συντήρηση και επισκευή, χονδρικό εμπόριο ανταλλακτικών και εξαρτημάτων κ.λπ. Στο πρώτο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας συμμετέχουν τέσσερα μέλη, Ισραηλινοί όλοι, με δύο να εκπροσωπούν τον όμιλο Katsan και άλλοι δύο τον όμιλο Plasan, που αποτελούν και τα δύο βασικά μέρη της κοινοπραξίας. Ειδικότερα, στη νέα εταιρεία, με την επωνυμία «ΕΛΒΟ Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων 2020 Α.Ε.», η Plasan Sasa Ltd κατέχει το 47,6% του μετοχικού κεφαλαίου, η NASKA Industries - SK Group Ltd επίσης 47,6% και ο επιχειρηματίας Αριστείδης Γλύνης το 4,8%.

Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από την Ορλί Καταράβ-Πελέγκ, κόρη του ισχυρού άνδρα του ομίλου Katsan, ως πρόεδρος, και μέλη τους Σούκι Χαΐμ Σβαρτς (εκπροσωπεί επίσης την Katsan), τον Νταν Ζίβ, επικεφαλής της Plasan, και Αζριέλ Μπινιερόνταϊν (εκπροσωπεί επίσης την Plasan).

Στα 580 εκατ. το ανεκτέλεστο – Έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον από Ισραήλ και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

λούνται αφορούν δικά της αεροσκάφη και συστήματα. Όμως εξαθάρισαν πως υπάρχουν και άλλοι πελάτες όπως η Dassault, που κατασκευάζει τα Rafale. Η εμπλοκή της Lockheed Martin προκύπτει από τα αντισταθμιστικά οφέλη του τελευταίου εξοπλιστικού προγράμματος που πέρασε πριν από ένα χρόνο και αφορά την αναβάθμιση 84 μαχητικών F-16 σε Viper. Ετσι η Lockheed έχει, σύμφωνα με τον υπουργό Αμυνας, επενδύσει στις εγκαταστάσεις και υποδομές της ΕΑΒ περίπου 170 εκατ. ευρώ για να εκτελέσει το εν λόγω πρόγραμμα. Η ΕΑΒ, σήμειω, καλείται να διαχειριστεί ένα συνολικό ανεκτέλεστο έργο από υπογεγραμμένες συμβάσεις, ύψους 580 εκατ. ευρώ. Από αυτές, το 52% αφορά την εγχώρια αγορά και το 48% τη διεθνή αγορά. Στόχος της κυβέρνησης είναι να εξελιχθεί σε μια διεθνώς ανταγωνιστική εταιρεία, ικανή όχι μόνο να καλύψει στο απόλυτο τις ανάγκες της Πολεμικής Αεροπορίας, αλλά και να προσελκύει δουλειές

Μια συζήτηση υπό την προεδρία του γ.γ. του ΟΗΕ

Του **ΓΙΑΝΗ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗ**

Η αγωγή για τη μετά την πανδημία εποχή είναι παγκόσμια. Ο γ.γ. του ΟΗΕ κ. Αντόνιο Γκουτέρες προσκάλεσε ομάδα οικονομολόγων σε στοργυλλή τράπεζα για να μας θέσει δύο ερωτήματα: Τι πρέπει να γίνει άμεσα; Και τι θεσμικές αλλαγές προτείνουμε για τη μακροπρόθεσμη διαχείριση της μετά την πανδημία εποχής.

Στην εισαγωγή του, ο κ. Γκουτέρες εξέφρασε τον προβληματισμό του για τις αυξανόμενες διεθνείς ανισορροπίες. Οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ε.Ε., είπε, έχουν τη δυνατότητα να παράσχουν την αναγκαία ρευστότητα στις οικονομίες τους. Οι αναπτυσσόμενες χώρες όμως; Ακόμα κι όταν ο κορωνοϊός υπερνικηθεί, θα υστερήσουν ακόμα περισσότερο στις πράσινες επενδύσεις που έχουν ανάγκη – κάτι που θα πλήξει έμμεσα και τις ανεπτυγμένες χώρες. Δεν θα πρέπει, ρώτησε, να ενισχυθεί το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο με περισσότερους πόρους, π.χ. νέες μονάδες του λογιστικού νομισματός του ΔΝΤ, των SDR,

Πώς, όμως, θα γίνει αυτό δεδομένου ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες έχουν μικρή αντιπροσώπευση στο ΔΝΤ, στο οποίο οι νικητές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου εξακολουθούν να κυριαρχούν;

Στην παρέμβασή της η Κριστίν Λαγκάρντ, πρόεδρος της ΕΚΤ, πρόβλεψε ότι οι πηλγές της πανδημίας δεν θα επουλωθούν για καιρό, παρά το γεγονός ότι οι κεντρικές τράπεζες κάνουν ό,τι μπορούν. Τρία είναι τα ζητήματα τα οποία ανέδειξε: Τις αυξανόμενες ανισότητες – που μας επιβάλλουν να εστιάσουμε στους φτωχότερους. Την επιτάχυνση λόγω της καραντίνας της ψηφιοποίησης – που καθιστά απαραίτητη την επανεκπαίδευση εκατομμυρίων σε κάθε χώρα. Και την πρόκληση μετάβαση – που ο κόσμος έχει ενστερνιστεί ως στόχο, συνειδητοποιώντας λόγω της κορωνοϊού τη ανοησία είναι να αγνοούμε τον αντικτυπό μας στη Φύση.

Ο Πολ Κρούγκμαν ήταν πιο συγκεκριμένος: Βρισκόμαστε σε αγώνα δρόμου μεταξύ της COVID-19 και των εμβολίων.

Δεν ξέρουμε τι ακριβώς θα γίνει, και σε πόσο καιρό, αλλά ένα είναι σίγουρο: Για να ελαχιστοποιήσουμε τη ζημιά, και να χρηματοδοτήσουμε τον εμβολιασμό, θα χρειαστούν μεταξύ 5% και 10% του παγκόσμιου εισοδήματος. «Οι ΗΠΑ δεν έχουν πρόβλημα να βρουν τα χρήματα αυτά», είπε. «Ο υπόλοιπος κόσμος όμως;». Τέλος, πρόσθεσε ότι, όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, είναι σφάλμα να την αντιμετωπίζουμε ως πρόβλημα «οικονομικών εξωτερικοτήτων» που λύνεται απλά με τη φορολόγηση των ρύπων που την προκαλούν – αλλά πως πρέπει να τη δούμε ως απειλή που απαιτεί μαζικές επενδύσεις σε πλανητικό επίπεδο.

Στην παρέμβασή μου συμφώνησα ότι οι κεντρικές τράπεζες έκαναν ό,τι μπορούσαν. Όμως, λόγω των θεσμών τους και των πολιτικών, η τεράστια ρευστότητα που δημιούργησαν όχι μόνο πήγε χαμένη αλλά και είχε αρνητικά συμπτώματα. Για παράδειγμα, όταν η ΕΚΤ δημιουργεί δισεκατομμύρια, αναγκάζεται εκ του κατα-

στατικού της να τα δανείσει σε μεγάλες τράπεζες με μηδενικό σχεδόν επιτόκιο, π.χ. στην Deutsche Bank. Εκείνη με τη σειρά της φοβάται να τα δανείσει σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τα δανείζει σε εταιρείες κολοσσούς, π.χ. στη Volkswagen ή την Apple. Όμως, αυτές οι εταιρείες έχουν ήδη γιγαντιαίες αποταμιεύσεις και δεν επενδύουν φοβούμενες ότι η τελική ζήτηση για τα προϊόντα τους θα είναι χαμηλή. Για αυτό παίρνουν τα πάμφληνα δάνεια της Deutsche Bank και τα χρησιμοποιούν για να αγοράσουν τις ίδιες τους τις μετοχές, αυξανοντας την τιμή τους στα χρηματιστήρια και, μαζί με αυτές, τα μπόνους των διευθυντών τους τα οποία εξαρτώνται από τη χρηματιστηριακή τιμή της εταιρείας. Το αποτέλεσμα; Η ρευστότητα που παράγει η ΕΚΤ να μην καταλήγει ποτέ σε επενδύσεις, αλλά μόνο να αυξάνει την ανισότητα πλούτου που έχει ήδη φθάσει κυδαια επίπεδα.

Η λύση που πρότεινα: Να βγει από τη μέση ο μεσάζων, δηλαδή τράπεζες όπως

η Deutsche Bank. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να δώσει το πράσινο φως στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να εκδώσει ομολόγα της αξίας 5% του ευρωζωνικού ΑΕΠ, ενώ η ΕΚΤ να δλώσει ότι θα τα αγοράζει στη δευτερογενή αγορά ώστε τα επιτόκια να κρατηθούν χαμηλά. Ετσι, θα προκύψουν οι άμεσες πράσινες επενδύσεις της τάξεως του 5% με 10% του ΑΕΠ που ο Πολ Κρούγκμαν θεωρεί απαραίτητες. Επιπλέον, η ΕΚΤ να πιστώνει τον λογαριασμό κάθε οικογένειας της Ευρωζώνης με ένα ποσό του οποίου αυξομειώνεται όσο κρατά η πανδημία ανάλογα με τις συνθήκες, και το οποίο θα φορολογείται κανονικά.

Αντίστοιχες πολιτικές μπορούν να εφαρμοστούν σε άλλες χώρες που διαθέτουν τις δικές τους κεντρικές τράπεζες και τράπεζες επενδύσεων. Όσο για τις αναπτυσσόμενες χώρες, για τις οποίες οσωτά αγωνιά ο γ.γ. του ΟΗΕ, τίποτα δεν μας σταμάτα να κάνουμε τα εξής: Πρώτον, όλες οι διεθνείς πληρωμές (είτε εμπορικές συναλλαγές είτε μεταφορές κεφαλαίων) να

υπολογίζονται σε SDR του ΔΝΤ και να συμφωνηθεί σε επίπεδο G20, ή ΔΝΤ, ότι στο τέλος κάθε έτους θα φορολογούνται με χαμηλό συντελεστή και συμμετρικά όλα τα ελλείμματα και όλα τα πλεονάσματα του εμπορικού ισοζυγίου και, ξεχωριστά, του ισοζυγίου κεφαλαίων κάθε χώρας – και πως αυτό το κονδύλι θα μετατρέπεται σε πράσινες επενδύσεις στις πιο αδύναμες χώρες. Ετσι, θα έχουμε εισάγει έναν φόρο που, από τη μία, συρρικνώνει τις διεθνείς ανισορροπίες (οι οποίες, σημειωτέον, προκαλούν διεθνείς κρίσεις) και, από την άλλη, χρηματοδοτεί επενδύσεις στην πράσινη μετάβαση σε γωνιές του πλανήτη όπου υπάρχει η μέγιστη ανάγκη.

Μπορεί οι συζητήσεις τέτοιου είδους στο πλαίσιο του ΟΗΕ να μην εισακουστούν από τους κατέχοντες την πραγματική εξουσία. Όμως, το ότι γίνονται γεννά μια ελπίδα, έστω και αμυδρή.

Ο κ. Γιάνης Βαρουφάκης είναι πρόεδρος της Κ.Ο. και γραμματέας του ΜέΡΑ25.

Tesla και Apple γοντεύουν τους Έλληνες

Αναζητούν πληροφορίες, κατά κύριο λόγο, για μετοχές αμερικανικών εταιρειών υψηλής τεχνολογίας που έχουν σημειώσει ράλι

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το **ιλιγγιώδες** ράλι των αμερικανικών τεχνολογικών μετοχών φέτος, και όχι μόνον, εν μέσω του σοκ που προκάλεσε στην παγκόσμια οικονομία το ξέσπασμα της πανδημίας, έχει μαγνητίσει τα... επενδυτικά βλέμματα των Ελλήνων, οι οποίοι «ψάχνουν» για αποδόσεις βλέποντας πως η bull market στα χρηματιστήρια καλά κρατεί. Η συντριπτική πλειονότητα επιλέγει τη μετοχή της Tesla ως ένα «δυναμικό επενδυτικό στοίχημα», με την Apple καθώς και άλλες μετοχές του γνωστού γκρουπ FAANG (Facebook, Amazon, Apple, Netflix, Alphabet) να ακολουθούν.

Η Invezz.com εξετάζει τα στοιχεία της εταιρείας αναλύσεων αναζητήσεων στο Διαδίκτυο, Ahrefs.com, για να εντοπίσει σε ποια εταιρεία οι Έλληνες ιδιώτες επενδυτές ενδιαφέρονται περισσότερο να επενδύσουν. Αν και το επενδυτικό

Η μετοχή της Tesla έχει εκτοξευθεί από τα 86 στα 575 δολ., καταγράφοντας ένα εντυπωσιακό +568%.

ενδιαφέρον δεν σημαίνει απαραίτητα πως έχει οδηγήσει και σε αγοραστικές κινήσεις, ωστόσο είναι ενδεικτικό των προσδοκιών που έχουν για τις αγορές διεθνώς και για τις εταιρείες που ξεχωρίζουν. Αλλωστε, σύμφωνα με τους αναλυτές, αν και το 2021 θα χαρακτηριστεί από το ράλι των κυκλικών κλάδων και μετοχών, δηλαδή εκείνων που εξαρτώνται από τον οικονομικό κύκλο, ωστόσο η πλειονότητα δεν «εγκαταλείπει» τις μετοχές του κλάδου της τεχνολογίας. Ο λόγος είναι πως το πλήρες άνοιγμα των οικονομιών δεν αναμένεται πριν από το β' ή και γ' τρίμηνο.

Σύμφωνα με την έρευνα της

Invezz.com, η μετοχή της Tesla είναι, όπως προαναφέραμε, εκείνη στην οποία ενδιαφέρονται περισσότερο να επενδύσουν οι Έλληνες, με 19.500 online αναζητήσεις τον μήνα κατά μέσον όρο το 2020. Αυτό συγκρίνεται με τις 10.000 αναζητήσεις τον μήνα για τη μετοχή της Apple και τις 3.500 για την Alphabet, τη θυγατρική της Google.

Η Tesla άλλωστε αποτελεί τον απόλυτο πρωταγωνιστή των διεθνών χρηματιστηριακών ταμπλό, έχοντας εκτοξευθεί από τα 86 δολάρια στις αρχές του έτους, στα περίπου 575 δολάρια σήμερα, καταγράφοντας ένα εντυπωσιακό +568% και την κεφαλαιοποίησή της να ξεπερνάει

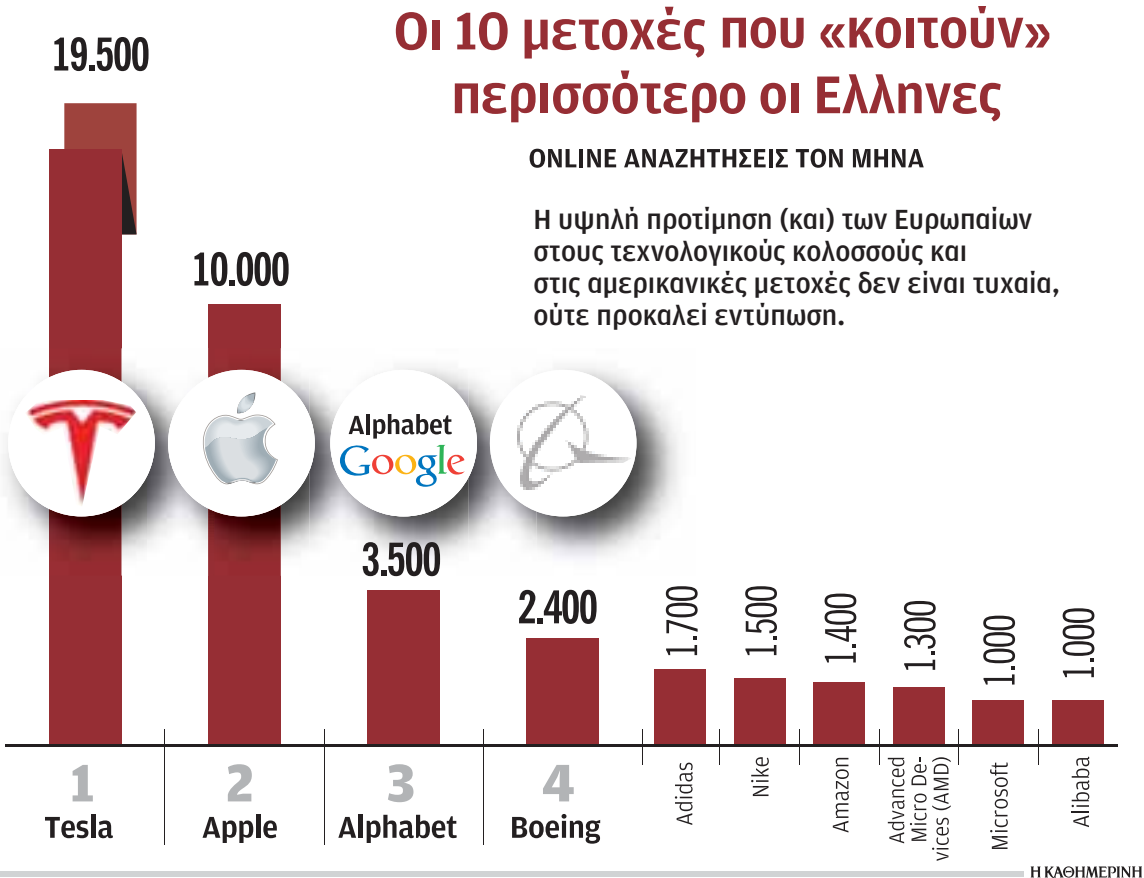
τα 540 δισ. δολάρια, δηλαδή υψηλότερη από την κεφαλαιοποίηση των GM, Ford, Fiat Chrysler, Honda, Hyundai, Daimler, Ferrari, BMW και Volkswagen... μαζί. Ο Ελον Μασκ, το «μυαλό» της Tesla, ξεπέρασε μάλιστα τον Μπιλ Γκέιτς και έγινε ο δεύτερος πλουσιότερος άνθρωπος στον κόσμο, με περιουσία ύψους 128 δισ. δολ. μετά τον Τζεφ Μπέζος, ενώ οι αναλυτές εκτιμούν ότι η μετοχή της Tesla έχει ακόμη σημαντικό περιθώριο ανόδου, ειδικά μετά και την ένταξη της στον δείκτη S&P 500 τον Δεκέμβριο.

Η Alphabet έχει βρεθεί επίσης στο επίκεντρο των επενδυτών φέτος, καθώς στις αρχές του έτους μπήκε στο κλαμπ

των εταιρειών του 1 τρις. δολαρίων, ένα προνόμιο το οποίο διατήρησε χάρη και στο ράλι που ακολούθησε, με τη χρηματιστηριακή της αξία σήμερα να αγγίζει το 1,2 τρις. δολ. και την τιμή της μετοχής της να κινείται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Στην τέταρτη θέση του επενδυτικού ενδιαφέροντος των Ελλήνων έρχεται η μετοχή της Boeing και την πρώτη πεντάδα συμπληρώνει η Adidas. Την κορυφαία δεκάδα συμπληρώνουν ωστόσο και πάλι στην πλειονότητά τους τεχνολογικοί γίγαντες, αφού μετά τη Nike που έρχεται στην έκτη θέση προτίμησής των Ελλήνων ιδιωτών επενδυτών, ακολουθούν οι Amazon, AMD (Advanced

Micro Devices), Alibaba και Microsoft (όλες εισηγμένες στον Nasdaq πλέον της Alibaba που είναι στο NYSE).

Αν και η μετοχή του κινεζικού τεχνολογικού κολοσσού Alibaba και του διςκατομμυριούχου Τζακ Μα κλυδωνίστηκε έντονα το τελευταίο διάστημα, μετά την ξαφνική αναστολή της δημόσιας εγγραφής της fintech εταιρείας Ant Group που ανήκει στον ίδιο, ωστόσο έχει αρχίσει να ανακάμπτει, ενώ σημειώνει άνοδο 54% από τα χαμηλά του Μαρτίου. Οι αναλυτές μάλιστα εκτιμούν πως έρχεται νέο ράλι στη μετοχή της καθώς τα θεμελιώδη μεγέθη της Alibaba είναι πολύ ισχυρά.

Η γνώση είναι χρήμα για επτά στους δέκα

Η επιθυμία βέβαια να επενδύσει κανείς σε κάποια μετοχή απέχει πολύ από την... πράξη, οπότε οι προτιμήσεις των Ελλήνων για τους παγκόσμιους τεχνολογικούς γίγαντες δεν σημαίνει πως έχουν ήδη εντάξει τις μετοχές τους και στο χαρτοφυλάκιό τους. Η Invezz.com πραγματοποιεί έτσι έρευνα σε 1.636 «αναποφάσιστους» Έλληνες, προκειμένου να εξετάσει τι είναι αυτό που θα τους ωθούσε να προχωρήσουν σε μετοχικές επενδύσεις. Σημαντικό ρόλο για τους Έλληνες στο να μεταφραστεί το επενδυτικό ενδιαφέρον και σε αγοραστικές είναι, σύμφωνα με την πλειοψηφία (72%), η απόκτηση περισσότερων γνώσεων σχετικά με τις επενδύσεις γενικότερα. Φυσικά, μεγάλο ρόλο παίζει και το διαθέσιμο εισόδημα ή οι απαιμιεύσεις. Ετσι, η μείωση των μη απαραίτητων δαπανών, ώστε να υπάρχουν περισσότερα διαθέσιμα χρήματα για επενδύσεις, είναι σύμφωνα με το 65% των ερωτηθέντων άλλος ένας παράγοντας που θα τους ωθήσει στο να επενδύσουν. Επίσης, το 59% απάντησε πως σημαντική για να ληφθεί μία επενδυτική απόφαση είναι η αποδοχή ότι υπάρχουν διαφορές «κίνδυνου» που σχετίζονται με την επένδυση. Οι επενδυτικές συμβουλές από επαγγελματίες της αγοράς δεν επιτελούν τόσο σοβαρό ρόλο, καθώς σχεδόν οι μισοί (54%) από τους Έλληνες που συμμετείχαν στη δημοσκόπηση απάντησαν πως η παροχή τέτοιων υπηρεσιών είναι καθοριστική στο να λάβουν μια επενδυτική απόφαση. Τέλος, οι Έλληνες φαίνεται πως επηρεάζονται αρκετά από τη «φημολογία» στην αγορά, αφού μόνο το 37% δήλωσε πως πλέον αποθαρρύνεται λιγότερο από τις κερδοσκοπικές συμπεριφορές στις αγορές.

Η προτίμηση των Ευρωπαίων στις αμερικανικές μετοχές δεν είναι τυχαία, καθώς η Wall Street σημειώνει φέτος ιστορικά υψηλά επίπεδα.

Ποιες είναι οι δημοφιλέστερες μετοχές σε 31 ευρωπαϊκές χώρες

Οι **προτιμήσεις** των Ελλήνων φαίνεται να είναι πολύ κοντά στις προτιμήσεις των Ευρωπαίων γενικότερα, καθώς, σύμφωνα με την έρευνα της Invezz.com, οι πιο δημοφιλείς εταιρείες που θέλουν να επενδύσουν είναι η Amazon, η Apple και η Tesla. Από τις 31 χώρες που «εξετάσε» η έρευνα, αυτές οι τρεις επιχειρήσεις τοποθετούνται στις 30 χώρες μεταξύ των 10 κορυφαίων μετοχών με τις περισσότερες αναζητήσεις.

Φαίνεται ωστόσο ότι η Tesla είναι η πιο δημοφιλής και μεταξύ των Ευρωπαίων, καθώς είναι η πιο «αγαπημένη» μετοχή σε 26 χώρες (84%), σε σύγκριση με την Apple και την Amazon, που εμφανίστηκαν στην πρώτη θέση μόλις μία φορά, για την Κύπρο και την Ιταλία αντίστοιχα. Μάλιστα, οι αναζητήσεις για την Tesla αυξήθηκαν ακόμη περισσότερο μετά την ανακοίνωση ότι η εταιρεία αναμένεται να ενταχθεί στον S&P 500 τον επόμενο μήνα. Τα αποτελέσματα για την εταιρεία του Ελον Μασκ είναι ιδιαίτερα υψηλά στη Μεγάλη Βρετανία (231.000 αναζητήσεις τον μήνα σε μέσο όρο), στην Ολλανδία (99.300 αναζητήσεις τον μήνα) και στην Τουρκία (95.900).

Ενδεικτικά να αναφέρουμε πως για τους Ιταλούς την Amazon ακολουθεί η Microsoft ως πιο αγαπημένη μετοχή, με τις At&T, Tesla, Facebook, Verizon, UniCredit και Apple να έρ-

Amazon, Apple και Tesla μεταξύ των 10 κορυφαίων εταιρειών με τις περισσότερες αναζητήσεις.

χονται στη συνέχεια, ενώ στην Κύπρο, μετά την Apple ακολουθούν οι Tesla, AMD, Facebook, Microsoft και Pfizer. Οι Telsa, Amazon και Apple θεωρούνται σε Ισπανία, Πορτογαλία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Ην. Βασίλειο, Αυστρία, Ολλανδία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Πολωνία και Νορβηγία η κορυφαία επενδυτική τριάδα.

Πάντως, ο τεχνολογικός γίγαντας Microsoft έχει δείξει εντυπωσιακή ανθεκτικότητα τις τελευταίες τρεις δεκαετίες και έχει προσελκύσει την προσοχή πολλών επενδυτών σε όλο τον κόσμο. Η εταιρεία συγκαταλέγεται μεταξύ των 10 κορυφαίων μετοχών με τις περισσότερες αναζητήσεις σε 15 ευρωπαϊκές χώρες (48%).

Η αμερικανική πολυεθνική εταιρεία Netflix, που ειδικεύεται στη διαδικτυακή ενοικίαση ταινιών καθώς και στην παροχή video streaming, εμφανίζεται επίσης μεταξύ των 10 κορυφαίων μετοχών σε 11 ευρωπαϊκές χώρες (35%), τη στιγμή που λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού η εταιρεία είδε τους χρήστες να αυξάνονται κατά

16 εκατ. στη διάρκεια του lockdown στις παρασμένους άνοιξης.

Η Nvidia εμφανίζεται επίσης μεταξύ των πιο δημοφιλών μετοχών που οι Ευρωπαίοι αναζητούν να επενδύσουν (σε εννέα διαφορετικές χώρες, 29%) και κατά τους αναλυτές αποτελεί επίσης μία «σοφή» επενδυτική επιλογή. Η εταιρεία είναι μέρος της συνεχώς αναπτυσσόμενης βιομηχανίας μικροτσίπ, η οποία είναι ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς της τεχνολογίας αυτή τη στιγμή.

Η υψηλή προτίμηση (και) των Ευρωπαίων στους τεχνολογικούς κολοσσούς και στις αμερικανικές μετοχές δεν είναι τυχαία, ούτε προκαλεί εντύπωση. Η αβεβαιότητα γύρω από τις επιπτώσεις της COVID δεν εμποδίζει τα διεθνή χρηματιστήρια από το να «τρέξουν», με τη Wall Street να σημειώνει φέτος ιστορικά υψηλά επίπεδα, ενώ το ράλι του τεχνολογικού δείκτη Nasdaq πρωταγωνιστεί εδώ και αρκετούς μήνες στον επενδυτικό χάρτη.

Αφού άγγιξε ιστορικά υψηλά στις αρχές Σεπτεμβρίου, ο δείκτης κινήθηκε με αρκετή μεταβλητότητα, ωστόσο πλέον έχει επιστρέψει σε επίπεδα ρεκόρ και πάνω από τις 12.000 μονάδες, με άνοδο 34% από τις αρχές του έτους και ράλι 75% από τα χαμηλά που άγγιξε τον Μάρτιο λόγω και του αρχικού διεθνούς sell-off που προκάλεσε το ξέσπασμα της πανδημίας.

Αύξηση 10,6 δισ. των καταθέσεων την περίοδο της πανδημίας

Στη διάρκεια του περασμένου Οκτωβρίου ενισχύθηκαν κατά 2,5 δισ. ευρώ

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Νέα αύξηση των καταθέσεων κατά 2,5 δισ. ευρώ καταγράφηκε τον Οκτώβριο, καθώς τα μέτρα στήριξης της οικονομίας βοήθησαν στην ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) με βάση τα οποία το ύψος των καταθέσεων ανήλθε στα τέλη Οκτωβρίου στα 155,7 δισ. ευρώ από 153,1 δισ. ευρώ τον Σεπτέμβριο, σημειώνοντας αύξηση κατά 1,7% σε ένα μόλις μήνα.

Συνολικά από την αρχή της κρίσης, δηλαδή τα τέλη Μαρτίου, οι καταθέσεις στις τράπεζες έχουν αυξηθεί κατά 10,6 δισ. ευρώ, σημειώνοντας άνοδο 7,6% παρά την ύφεση στην οικονομία. Στην ενίσχυση της αποταμίευσης συνέβαλε η συγκράτηση των δαπανών από την πλευρά των επιχειρήσεων και η μείωση της κατανάλωσης από την πλευρά των νοικοκυριών, που στρέφονται στην περικοπή εξόδων για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της ύφεσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι η άνοδος των καταθέσεων των νοικοκυριών φθάνει τα 4,2 δισ. ευρώ από τον περασμένο Μάρτιο, οδηγώντας τις αποταμιεύσεις στα 121,8 δισ. ευρώ στο τέλος Οκτωβρίου, ενώ το ίδιο διάστημα η ρευστότητα των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 6,4

Στην ενίσχυση της αποταμίευσης συνέβαλε η μείωση της κατανάλωσης των νοικοκυριών.

δισ. ευρώ και η ρευστότητα που διατηρούν στις τράπεζες ανήλθε στα 33,9 δισ. ευρώ.

Ουσιαστικό στήριγμα παρέχουν τα κυβερνητικά μέτρα, όπως η καταβολή των αναδρομικών τον Οκτώβριο, η επιστρεπτέα προκαταβολή προς τις επιχειρήσεις και η ρευστότητα που διοχετεύουν οι τράπεζες μέσω των δύο προγραμμάτων –του εγγυοδοτικού ταμείου και του ΤΕΠΙΚ II– που έχει ενεργοποιηθεί η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) για την παροχή κεφαλαίων κίνησης προς τις επιχειρήσεις.

Η ενίσχυση της ρευστότητας αποτυπώνεται και στα στοιχεία της πιστωτικής επέκτασης, ο ρυθμός ανόδου της οποίας ανήλθε στο υψηλότερο σημείο της δεκαετίας, αγγίζοντας το 7,5% σε ό,τι αφορά τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων, ενώ ειδικά για τις επιχειρήσεις του μη χρηματοοικονομικού τομέα, ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης ανήλθε στο τέλος Οκτωβρίου στο 8,6%. Είναι χαρακτηριστικό ότι μέσα σε λίγους μόλις μήνες, δηλαδή από τον Ιούνιο

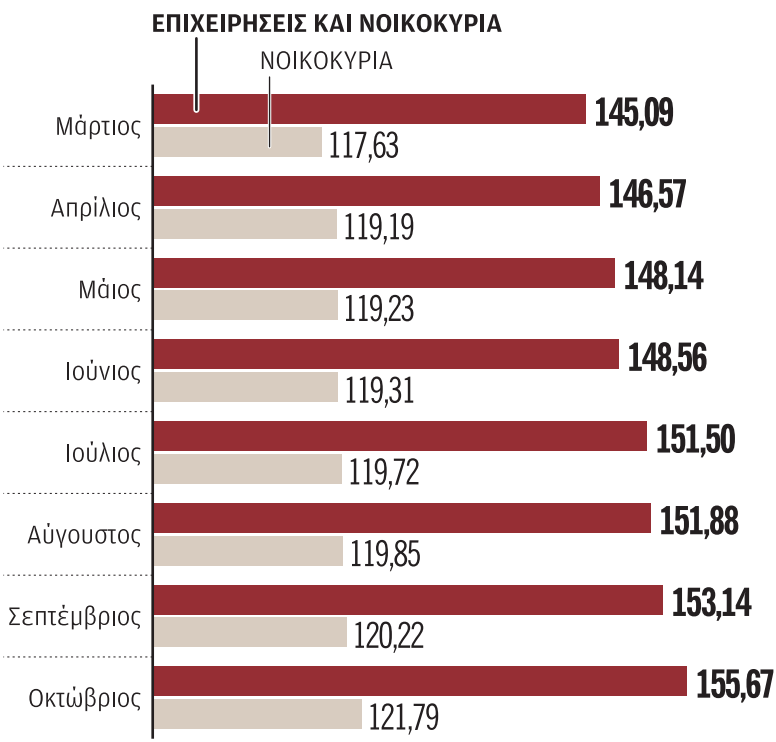
του 2020 έως και τον Σεπτέμβριο οι τράπεζες μέσω της ΕΑΤ, έχουν διοχετεύσει στην αγορά δάνεια 5,6 δισ. ευρώ, όταν για όλο το διάστημα μεταξύ 2010-2019, τα δάνεια που είχαν δοθεί μέσω του ίδιου μηχανισμού δεν ξεπερνούσαν το 1,5 δισ. ευρώ.

Παράλληλα με τα προγράμματα της ΕΑΤ, οι τράπεζες έχουν ανοίξει την κάνουλα των χρηματοδοτήσεων, ενισχύοντας τις πιστωτικές γραμμές προς τις επιχειρήσεις και, σύμφωνα με τα στοιχεία, η παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις μέχρι το τέλος Οκτωβρίου ξεπέρασε τα 15 δισ. ευρώ, ενώ άλλα 2 δισ. ευρώ αναμένεται να διοχετευθούν από τις τράπεζες μέχρι το τέλος του έτους.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, όπως σημειώνει στην πρόσφατη έκθεσή της η Κομισιόν, «η καθαρή μέση μηνιαία ροή πιστώσεων προς επιχειρήσεις του μη χρηματοοικονομικού τομέα αυξήθηκε από 110 εκατ. ευρώ το 2019 σε 723 εκατ. ευρώ το διάστημα Μάρτιο - Σεπτεμβρίου 2020, με αντίστοιχη αύξηση των ακαθάριστων δανειακών ροών. Η τάση αυτή έχει επιταχυνθεί σημαντικά από τον Ιούλιο λόγω των εκταμιεύσεων των δύο προγραμμάτων από την Ελληνική Τράπεζα Ανάπτυξης, με αποτέλεσμα ο ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης να φτάσει για τέταρτο συνεχόμενο μήνα στην υψηλότερη τιμή που επιτεύχθηκε από τα μέσα του 2009.

Οι καταθέσεις των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

Αλλάζει ριζικά ο τρόπος που ψωνίζουμε λόγω πανδημίας

Τα νέα καταναλωτικά πρότυπα των τελευταίων μηνών θα διατηρηθούν και στο μέλλον

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

2.675,50. Δεν πρόκειται για την αξία κάποιου προϊόντος. Ούτε για έναν μαγικό αριθμό. Ούτε καν για κάποιο κωδικό που ξεκλειδώνει κάτι. Είναι το ποσοστό αύξησης πωλήσεων που κατέγραψαν τα... παζλ τα οποία πωλήθηκαν ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας Skrututz την περίοδο 9-29 Μαρτίου 2020 σε σύγκριση με τις πωλήσεις που είχαν γίνει τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους, πριν από την καταγραφή του πρώτου κρούσματος COVID-19 στην Ελλάδα. Την ίδια περίοδο οι αγορές υποδημάτων –πλην αθλητικών–, φορεμάτων, μπουφάν, μειώθηκαν στην καλύτερη περίπτωση στο μισό.

501. Δεν πρόκειται εν προκειμένω για ένα από τα κλασικότερα μοντέλα τζιν παντελονιού γνωστής εταιρείας, αλλά για το ποσοστό αύξησης των ηλεκτρονικών πωλήσεων των σουπερ μάρκετ το διάστημα 16-22 Μαρτίου έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019 (στοιχεία της Convert Group). Την ίδια μέγιστα εβδομάδα το ποσοστό των ηλεκτρονικών πωλήσεων των σουπερ μάρκετ το διάστημα 16-22 Μαρτίου έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019 (στοιχεία της Convert Group). Την ίδια μέγιστα εβδομάδα το ποσοστό των ηλεκτρονικών πωλήσεων των σουπερ μάρκετ το διάστημα 16-22 Μαρτίου έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019 (στοιχεία της Convert Group).

Και μπορεί κάποιος εύλογα να υποστηρίξει ότι τα παραπάνω ποσοστά είναι συγκυριακά και σε αυτά αποτυπώνεται ο πανικός των πρώτων ημερών του πρώτου lockdown: στην μεν πρώτη περίπτωση να γεμίσει ο ελεύθερος χρόνος ενηλίκων και παιδιών μες στο σπίτι, στη δεύτερη να αποφευχθεί ο συγχρωτισμός με πολύ κόσμο που υπάρχει στα καταστήματα των σουπερ μάρκετ. Η συνέχεια, όμως, έδειξε ότι οι νέες καταναλωτικές συνήθειες που προκάλεσε η πανδημία ήρθαν για να μείνουν, αν όχι στον υπερθετικό βαθμό που παρατηρείται στα lockdowns, αλλά τουλάχιστον σε πολύ μεγάλο ποσοστό. Μάλιστα, κάποιες συνήθειες που αναμενόταν να υιοθετηθούν από μεγάλο μέρος του πληθυσμού σε ορίζοντα τριετίας – όπως για παράδειγμα η αγορά ειδών σουπερ μάρκετ μέσω του Διαδικτύου–, υιοθετήθηκαν μέσα σε διάστημα λίγων ημερών και αποτελούν πλέον για πολλούς καθημερινότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Convert Group, το τρίτο τρίμηνο του 2020, περίοδος κατά την οποία δεν υπήρχαν περιορισμοί στις μετακινήσεις και τα κρούσματα κορωνοϊού στην Ελλάδα ήταν σε ύψος, οι ηλεκτρονικές πωλήσεις των σουπερ μάρκετ κατέγραψαν αύξηση 183% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Εκτιμάται δε ότι στο σύ-

Οι παραγγελίες μέσω Διαδικτύου κερδίζουν έδαφος, καθώς πέρα από τον φόβο του κορωνοϊού επιτρέπουν στους καταναλωτές να κάνουν πιο στοχευμένες αγορές, έχοντας έτσι μεγαλύτερο έλεγχο στα οικονομικά τους.

Το γ' τρίμηνο, περίοδος κατά την οποία δεν υπήρχαν περιορισμοί, οι ηλεκτρονικές πωλήσεις των σουπερ μάρκετ αυξήθηκαν κατά 183%.

νολου του έτους θα υπερβούν τα 100 εκατ. ευρώ, ποσό υπερδιπλάσιο από πέρυσι. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε η «Κραταιόν Συμβουλευτική» υπό την αιγίδα του Ελληνικού Συνδέσμου Ηλεκτρονικού Εμπορίου (GRECA), το 16% των καταναλωτών έκανε αγορές για πρώτη φορά μέσω του Διαδικτύου όταν ξέσπασε η πανδημία, ενώ παρατηρείται αύξηση της συχνότητας των αγορών μέσω Διαδικτύου κατά μέσον όρο 6,4% σε όλους τους κλάδους, με το 60% των καταναλωτών να δηλώνει διατεθειμένο να εξακολουθεί να αγοράζει από τα ηλεκτρονικά καταστήματα όλες τις κατηγορίες προϊόντων.

Ποιος είναι ο λόγος που οι αγορές μέσω Διαδικτύου κερδίζουν έδαφος και μετατρέπονται σε μόνιμη συνήθεια; Πέρα από τον φόβο του κορωνοϊού που υπάρχει ακόμη –βρισκόμαστε άλλωστε εν μέσω του δεύτερου κύματος της πανδημίας– οι καταναλωτές διαπίστωσαν ότι μπορούν να κάνουν εκτενέστερη έρευνα αγοράς, να βρίσκουν σε πιο συμφέρουσες τιμές τα προϊόντα που θέλουν, να τα παραγγείλουν οποιαδήποτε στιγμή θέλουν και να κάνουν πιο στοχευμένες αγορές, έχοντας έτσι μεγαλύτερο έλεγχο στα οικονομικά τους.

Τα μέτρα ατομικής προστασίας, η τηλεργασία, η τηλεπαιδείση και οι περιορισμοί στις μετακινήσεις άλλαξαν άρδην και τις προτεραιότητες των καταναλωτών στις αγορές τους είτε αυτές γίνονται μέσω Διαδικτύου είτε όχι. Ενώ μέχρι πριν πέρυσι τις πρώτες θέσεις στις διαδικτυακές αγορές καταλάμβαναν οι κατηγορίες

των κρατήσεων για αεροπορικά εισιτήρια και καταλύματα, καθώς και η αγορά εισιτηρίων για θεάματα, πλέον οι καταναλωτές ξεδοούν περισσότερο (σε ποσοστό 77%) για είδη που σχετίζονται με την υγεία, όπως μάσκες και αντισηπτικά, για είδη σουπερ μάρκετ (σε ποσοστό 55%), για είδη προσωπικής φροντίδας (σε ποσοστό 56%).

Από την άλλη, το 58%, σύμφωνα με την ίδια έρευνα, δηλώνει ότι ξεδοεί λιγότερα για ρούχα και παπούτσια. Σύμφωνα δε με τους ερευνητές η ανοδική τάση για τα είδη που σχετίζονται με την υγεία, καθώς και για τα είδη σουπερ μάρκετ, θα διατηρηθεί και στη μετά κορωνοϊό εποχή.

Σε πολύ υψηλή θέση βρίσκονται οι πωλήσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών, web cameras και άλλων περιφερειακών, καθώς η τηλεργασία αναμένεται να συνεχισθεί ως πρακτική για μεγάλο μέρος των εργαζομένων και όταν παρέλθει η πανδημία.

Οι νέες συνθήκες και οι νέες συνήθειες που προκάλεσε ο κορωνοϊός επιταχύνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, όσων τουλάχιστον δεν θέλουν να χάσουν το τρένο. Επενδύσεις και δράσεις που είχαν σχεδιασθεί αλλά με ορίζοντα διετίας ή τριετίας επιταχύνθηκαν τους τελευταίους μήνες, μέσα στους οποίους είδαμε παραδοσιακούς λιανεμπόρους τροφίμων να αναπτύσσουν ηλεκτρονικά σουπερ μάρκετ, λιανεμπορικούς ομίλους να επεκτείνουν τις αποθήκες και τα κέντρα διανομής τους, εφαρμόζοντας μάλιστα πλήρως αυτοματοποιημένες διαδικασίες, αλλά και μικρομεσαίους εμπόρους να αξιοποιούν τα marketplaces που υπάρχουν στην ελληνική και στην παγκόσμια επιχειρηματική σκηνή (Public, Skrututz, eBay κ.α.) για να προσεγγίσουν τα προϊόντα τους.

Τα νέα δεδομένα επίσης επιταχύνουν την εφαρμογή από ολόενα και περισσότερες αλυσίδες των εικονικών βιτρινών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η τεχνολογική λύση που παρέχει για παράδειγμα η VitrinaBox και δίνει τη δυνατότητα στον καταναλωτή να περιηγηθεί ειδικά, μέσα από την οθόνη του υπολογιστή ή του tablet, σε ένα κατάστημα βλέποντας, για παράδειγμα, πώς ταιριάζει ένα επίπλο στο σαλόνι ή με τι άλλο θα μπορούσε να το συνδυάσει, κάνοντας ταυτόχρονα τις αγορές του. Πλατφόρμα με τεχνολογία VitrinaBox έχουν ήδη αναπτύξει από τον κλάδο των λιανεμπορίων γνωστές αλυσίδες όπως η IKEA, η Intersport, η Sketchers.

Μόνιμο χαρακτήρα λαμβάνουν οι νέες τάσεις στο λιανεμπόριο

Φέτος οι γιορτές στο λιανεμπόριο κατάστημα Macy's στη Νέα Υόρκη δεν θα έχουν την εικόνα που είχαν άλλες χρονιές. Η παρέλαση της Ημέρας των Ευχαριστιών διεξήχθη χωρίς θεατές, ενώ ο Άγιος Βασίλης δεν θα ασχοληθεί επισταμένως με τον κατάλογο ευχών για τα Χριστούγεννα στη συνθησμένη του θέση στην 34η Οδό. Αν και πολλές από τις παραδόσεις αυτές θα επανέλθουν μάλλον, όταν η απειλή του κορωνοϊού περάσει, υπάρχουν κάποιες αλλαγές στο Macy's αυτή την περίοδο, οι οποίες σηματοδοτούν μια μεγαλύτερη και μονιμότερη για την ίδια την επιχείρηση και τον κλάδο του λιανεμπορίου – κι αυτή έρχεται ως απόρροια της πανδημίας.

Στις αρχές Οκτωβρίου δύο από τα καταστήματα της αλυσίδας Macy's στο Ντέλαγουερ και το Κολοράντο ουσιαστικά δεν λειτουργήσαν κανονικά, έμειναν «σκοτεινά», μιας και οι υπάλληλοι τα χρησιμοποιούσαν ως κέντρα διεκπεραίωσης, όπου επεξεργάζονταν ηλεκτρονικές παραγγελίες και επιστροφές και όχι ως έναν χώρο για περιήγηση και αγορές από τους πελάτες.

Ο Τζεφ Ζενέτ, διευθύνων σύμβουλος της Macy's, δήλωσε ότι τα «σκοτεινά» καταστήματα αποτελούν μέρος ενός πειράματος, διότι η εταιρεία ανταποκρίνεται στους πελάτες, που αγοράζουν περισσότερα είδη στο Διαδίκτυο και απαιτούν γρηγορότερη αποστολή δωρεάν. Ωστόσο, η μετατροπή ενός πολυκαταστήματος σε κέντρο διεκπεραίωσης, ακόμη και προσωρινά, φανερώνει τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι λιανικών πωλήσεων υποκλίνονται στην κυριαρχία του ηλεκτρονικού εμπορίου και προσπαθούν να διασώσουν όλο και περισσότερο χώρο, που κάποτε αφιερωόταν στα συμβατικά ψώνια, αλλά τώρα φαίνεται πως δεν χρησιμοποιεί σε κάτι αντίστοιχο.

Πάντως, οι δυνάμεις εκείνες, οι οποίες προώθησαν την ηλεκτρονική καταναλωση, ενεργοποιήθηκαν πολύ καιρό πριν από την πανδημία. Όμως, το να αποτυπώνουμε αυτή τη μείωση του αριθμού των παραδοσιακών καταστημάτων και την παράλληλη ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου τους τελευταίους επτά μήνες είναι σαν να παρακολουθούμε την εξέλιξη του λιανεμπορίου και την επίδρασή του στην ευρύτερη οικονομία. Στο μέλλον, το 2020 θα θεωρηθεί ένα σημείο καμπής για τον κλάδο. Κατά τον Biv's Tjipman, ανώτερο αναλυτή του λιανεμπορίου της Green Street, «ο κορωνοϊός επέφερε την πρόοδο που θα σημειωνόταν σε μία πενταετία, μέσα σε διάστημα 18 μηνών συμπτικωνμένων».

Την περασμένη εβδομάδα, η Walmart, η μεγαλύτερη εταιρεία λιανικής πώλησης των Ηνωμένων Πολιτειών με αλυσίδα σουπερ μάρκετ, ανέφερε ότι οι πωλήσεις ηλεκτρονικού εμπορίου αυξήθηκαν κατά 79% το τρίτο τρίμηνο, ενώ ο αντίπαλός της Target δήλωσε ότι οι δραστηριότητές του στο εμπόριο αυτό εκτινάχθηκαν κατά 155%. Οι πωλήσεις της Amazon αυξήθηκαν 37% και τα κέρδη της σχεδόν 200% το προηγούμενο τρίμηνο.

Τα στελέχη των ομίλων λιανικής δηλώνουν πως η προαναφερθείσα εντυπωσιακή ανάπτυξη των πωλήσεων δεν αποτελεί έκπληξη, που σχετίζεται με τον εγκλεισμό της πανδημίας, αλλά θεωρείται αποτέλεσμα μιας μόνιμης αλλαγής στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ψωνίζουν. «Πιστεύουμε ότι αυτές οι νέες συμπεριφορές πελατών θα διατηρηθούν σε μεγάλο βαθμό», επισήμανε ο διευθύνων σύμβουλος της Walmart, Νταγκ Μακμίλον, την προηγούμενη εβδομάδα. Σε ολόκληρο τον κλάδο οι διαδικτυακές πωλήσεις φέτος αναμένεται να αυξηθούν με τον ταχύτερο ρυθμό μέσα στα τελευταία δώδεκα χρόνια, κα-

H Walmart, η μεγαλύτερη εταιρεία λιανικής πώλησης των ΗΠΑ, ανακοίνωσε ότι οι ηλεκτρονικές πωλήσεις της αυξήθηκαν κατά 79% το τρίτο τρίμηνο.

Ο κορωνοϊός επέφερε μέσα σε λίγους μήνες τις εξελίξεις που θα σημειώνονταν σε μία πενταετία.

λειτουργώντας ποσοστό 20% επί του συνόλου των λιανικών πωλήσεων εν συγκρίσει με το 16% του 2019, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών Forrester Research.

Εν μέρει οι πωλήσεις αυτές έχουν να κάνουν με παραλαβή ειδών από το κατάστημα, πολλές, όμως, δεν είναι αυτού του είδους και ο αντίκτυπός τους στα συμβατικά μαγαζιά δεν μπορεί να αμφοιβηθεί. Λίγες ημέρες πριν ανακοινώθηκε ο αριθμός των καταστημάτων που έκλεισαν το 2020 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτός ανήλθε στα υψηλά επίπεδα των 10.991 καταστημάτων, σύμφωνα με το CoStar Group, έναν πάροχο δεδομένων για τον κλάδο κτηματομεσιτικών υπηρεσιών. Πολλά εμπορικά κέντρα τελούν σε φάση διάλυσης, διότι οι ενοικιαστές ελαττώνουν τα μισθωμένα καταστήματα, δεν καταβάλλουν ενοίκιο ή εξέρχονται από καθεστώς πτώχευσης.

Στους ομίλους λιανικής, που υπέβαλαν αίτηση πτώχευσης φέτος, περιλαμβάνονται μεγάλα ονόματα με ιστορία όπως ο J.C. Penney, J.Crew, Brooks Brothers και Neiman Marcus. «Το λιανικό εμπόριο μόλις άλλαξε εκ βάθρων», είπε ο Ντάνιελ Χόριγκαν, δήμαρχος του Ακρον στο Οχάιο, όπου η Amazon άνοιξε ένα κέντρο διεκπεραίωσης προ ημερών, δημιουργώντας 1.500 θέσεις εργασίας. «Δεν μπορείς να αντισταθείς σε αυτό το κύμα», συμπλήρωσε ο κ. Χόριγκαν. Σημειώτουν, πως το νέο κέντρο της Amazon αντικαθιστά ένα κάποτε αγαπημένο εμπορικό κέντρο από μια περασμένη εποχή, στο οποίο φιλοξενοούνταν καταστήματα των εμπορικών σημάτων Sears, RadioShack και York, μεταξύ άλλων.

Όμως, η τοποθεσία των 54 στρεμμάτων έμεινε κενή για μία δεκαετία, ως μια ισχυρή υπενθύμιση των προβλημάτων μιας πόλης – πρώην βιομηχανικού κέντρου, που παρήκμαζε. «Το εμπορικό κέντρο ήταν γεμάτο ζωή, με παιδιά και σινεμά, ποπ κορν και συναυλίες» επισήμανε, εν κατακλείδι, ο κ. Χόριγκαν, ο οποίος έχει περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στο Ακρον. «Κάθε Χριστούγεννα θα ήταν πάντα γεμάτο κόσμο. Όμως, θα πρέπει να είμαστε ρεαλιστές».

The New York Times

Δεν γεμίζουν τα καρότσια παρά τα αυστηρά μέτρα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

«Κάποιοι καταναλωτές θα μπορούσαν να φτιάξουν πύργους και σπιτάκια με τα χαρτιά υγείας και τις κλωρίνες που έχουν αποθηκεύσει από την άνοιξη». Με αυτή τη φρόση παράγων του κλάδου των σουπερ μάρκετ δίνει μία από τις πολλές ερμηνείες για το γεγονός ότι αν και υπάρχει ήδη καθολικό lockdown σε δύο περιοχές της χώρας και απαγόρευση της κυκλοφορίας κατά τις νυκτερινές ώρες σε όλη την επικράτεια, δεν βλέπουμε ξανά τις σκηνές που ζήσαμε τον περασμένο Μάρτιο έξω και μέσα στα καταστήματα τροφίμων.

Δυσοίωνες προβλέψεις

Και εάν αυτή η ερμηνεία έχει κάποια δόση υπερβολής, μία άλλη ερμηνεία είναι εξαιρετικά δυσάρεστη, αυτή που σχετίζεται με την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και την αβεβαιότητα για το μέλλον. Κάτι που πάντως ήδη από την άνοιξη, αναλυτές του κλάδου των σουπερ μάρκετ, αλλά και οι ίδιοι επιχειρηματίες προέβλεπαν ότι θα συμβεί σε περίπτωση δεύτερου κύματος της πανδημίας. «Πλέον δεν βλέπεις γεμάτα καρότσια», ανέφερε στην «Κ» εκπρόσωπος μεγάλης αλυσίδας, προσθέτοντας ότι η μέση απόδειξη κινείται στα προ κορωνοϊού επίπεδα με τάση να μειωθεί ακόμη περισσότερο.

Δεν είναι τυχαίο ότι, αν και τον Οκτώβριο ο δείκτης οικονομικού κλίματος βελτιώθηκε, η καταναλωτική εμπιστοσύνη, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) επιδεινώθηκε και διαμορφώθηκε στις -45,4 μονάδες από -41 μονάδες τον Σεπτέμβριο (το αρνητικό πρόσημο υποδηλώνει ότι υπερτερούν οι απαισιόδοχοι από τους αισιόδοξους). Μάλιστα, ο Οκτώβριος ήταν ο τέταρτος συνεχής μήνας κατά τον οποίο καταγράφηκε στην Ελλάδα επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Αν και από τα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας η κίνηση στα σουπερ μάρκετ είναι αυξημένη σε σύγκριση με τις προηγούμενες ημέρες, η αύξηση αυτή μερικώς

Αν και τον Οκτώβριο ο δείκτης οικονομικού κλίματος βελτιώθηκε, η καταναλωτική εμπιστοσύνη, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) επιδεινώθηκε. Μάλιστα, ο Οκτώβριος ήταν ο τέταρτος συνεχής μήνας κατά τον οποίο καταγράφηκε στην Ελλάδα επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Η αβεβαιότητα για το μέλλον εξαιτίας της επιδείνωσης της πανδημίας φρενάρει τις αγορές των καταναλωτών.

μόνο συνδέεται με την είσοδο της χώρας σε καθεστώς αυστηρότερων μέτρων τον περιορισμό του κορωνοϊού. Τα στοιχεία μάλιστα που δείχνουν αύξηση της κίνησης, κάτω από 20% στις περισσότερες των περιπτώσεων, «μπερδεύσαν» τρία ακόμη γεγονότα:

- Πρώτον, η αργεία της 28ης Οκτωβρίου, ημέρα κατά την οποία τα καταστήματα παρέμειναν κλειστά.

- Τις ημέρες που έπονται μιας επίσημης αργίας παρατηρείται πάντα αυξημένη κίνηση στα καταστήματα τροφίμων, ειδικά

μάλιστα όταν αυτές είναι προς το τέλος της εβδομάδας.

- Δεύτερον, οι 29, 30 και 31 Οκτωβρίου ήταν ημέρες καταβολής μισθών και συντάξεων για πολλούς εργαζομένους και συνταξιούχους σε Δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

- Τρίτον, το διάστημα εκείνο καταβλήθηκαν σε μερίδα συνταξιούχων εκτάκτως αναδρομικά. Κάποιοι δε που είχαν προγραμματίσει να κάνουν τα ψώνια τους την Κυριακή, 1η Νοεμβρίου, που επρόκειτο να είναι ανοικτά και τα σουπερ μάρκετ, πήγαν την Παρασκευή και το Σάββατο, μετά την αιφνίδια απόφαση της κυβέρνησης την περασμένη Πέμπτη να απαγορεύσει τη λειτουργία των καταστημάτων την εν λόγω Κυριακή.

Δεν κλείνουν

Ενας άλλος λόγος που οι καταναλωτές δεν συρρέουν στα σουπερ μάρκετ όπως

τον περασμένο Μάρτιο είναι τα περιοριστικά μέτρα που ισχύουν πλέον, κάτι που σημαίνει ότι θα πρέπει να παραμείνουν σε ουρά εκτός του καταστήματος, εφόσον έχει συμπληρωθεί το μέγιστο όριο ατόμων που επιτρέπεται να βρίσκονται ταυτόχρονα εντός τους καταστήματος.

Αλλωστε, πλέον, έχει γίνει αντιληπτό ότι τα καταστήματα τροφίμων θα παραμείνουν ανοικτά ακόμη και σε ένα καθολικό lockdown, ενώ τώρα υπάρχει πολύ μεγαλύτερη επάρκεια και στα δημοφιλή λόγω κορωνοϊού είδη, όπως είναι τα αντισηπτικά και οι μάσκες.

Διεύρυνση ωραρίου

Σε κάθε περίπτωση, το υπουργείο Ανάπτυξης διαθέτει το «όπλο» της διεύρυνσης του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων τροφίμων, ακόμη και τις Κυριακές, «όπλο» πάντως που δεν έχει χρειαστεί μέχρι στιγμής να χρησιμοποιήσει.

Λίγες επιχειρήσεις επέλεξαν να λειτουργούν μόνο με delivery

Κλειστά επέλεξαν να κρατήσουν τα καταστήματά τους πολλοί ιδιοκτήτες εστιατορίων και καφέ, ειδικά στο κέντρο της Αθήνας, καθώς έκριναν ότι τα όποια έσοδα θα είχαν από τη δραστηριότητα του delivery ή του take away θα ήταν πολύ λιγότερα από τις δαπάνες για τη μερική έστω λειτουργία των επιχειρήσεών τους. Το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του πληθυσμού πλέον εργάζεται με τηλεργασία, λίγος επίσης χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς απλώς για ψώνια, αλλά και το γεγονός ότι οι φοιτητές επίσης παρακολουθούν εξ αποστάσεως τα μαθήματά τους, εξηγούν σε σημαντικό βαθμό την απόφαση των επιχειρηματιών της εστίασης.

Στα πρόστια

Λίγο διαφορετικά, πάντως, είναι η εικόνα στα πρόστια της Αθήνας, όπου ακόμη και καταστήματα που πριν δεν διέθεταν delivery ή take away ξεκίνησαν αυτή τη δραστηριότητα, συνεργάζόμενα σε μεγάλο βαθμό με τις εταιρείες efood και Wolt. Την ίδια ώρα, πάντως, εντυ-

πωση προκαλούν ορισμένες προβλέψεις της κοινής υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε νωρίς χθες το πρωί και στην οποία περιλαμβάνονται τα νέα μέτρα που ισχύουν για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού στη ζώνη επιτήρησης και στη ζώνη αυξημένου κινδύνου, προβλέψεις που μένει να δούμε εάν θα διορθωθούν τις επόμενες ημέρες.

Πρώτον, αν και η απαγόρευση κυκλοφορίας στη ζώνη αυξημένου κινδύνου, όπου εντάσσεται η Αττική, ξεκινά στις 12 τα μεσάνυχτα, απαγορεύεται από τις 11.30 μ.μ. η δραστηριότητα take away.

Δεύτερον, αν και από τις 11.30 μ.μ. επιτρέπεται μόνο η υπηρεσία delivery, δηλαδή η παράδοση παραγγελιών στο σπίτι, δεν επιτρέπεται η παράδοση αλκοολούχων ποτών. Με άλλα λόγια, εάν παραγγείλεις σουβλάκια και μπίρες μετά τις 11.30 το βράδυ για να τα καταναλώσεις στο σπίτι, ο υπάλληλος του εστιατορίου θα πρέπει, βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης, να σου φέρει μόνο τα σουβλάκια.

Συνεχίστε τα μέτρα στήριξης, λέει το ΔΝΤ

Πρώρη διακοπή θα είχε σοβαρές συνέπειες για την ανάπτυξη και τις τράπεζες, λόγω αύξησης κόκκινων δανείων

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μη διακόψετε πρόωρα τη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, συνέστησε για άλλη μια φορά το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην κυβέρνηση, καθώς κάτι τέτοιο θα είχε αρνητικές συνέπειες για την ανάπτυξη, αλλά και τις τράπεζες, μέσω της αύξησης των κόκκινων δανείων τους. Το ΔΝΤ, στη δεύτερη έκθεση για τη μεταπρογραμματική παρακολούθηση της Ελλάδας, χτύπησε, επίσης, καμπανάκι για δύο κινδύνους που απειλούν την οικονομία της χώρας: την πιθανή παράταση της πανδημίας, η οποία θα μπορούσε να εκτροχιάσει την αναμενόμενη ανάκαμψη, καθώς και μια επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης των τραπεζών, οι οποίες έχουν βγει τραυματισμένες από την ελληνική κρίση χρέους, που προηγήθηκε.

Το χρέος

Βιώσιμο μεσοπρόθεσμα θεωρεί, εξάλλου, το Ταμείο ότι είναι το ελληνικό δημόσιο χρέος, στο βασικό του σενάριο. Σημειώνει, όμως, ότι μακροπρόθεσμα αυτό δεν είναι βέβαιο. Θα το επανεξετάσει το πρώτο εξάμηνο του 2021. Το ύψος του τοποθετείται στο 208,1% του ΑΕΠ φέτος και στο 199,1% του ΑΕΠ το 2021. Ακόμη όμως και η μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα επισημαίνεται ότι μπορεί να πληγεί αν υλοποιηθεί μια σειρά από κανδύνους. Στην περίπτωση αυτή το χρέος θα αυξηθεί στο 216% το 2021 και θα παραμείνει πάνω από 200% έως το 2026, ενώ οι χρηματοδοτικές ανάγκες θα σκαρφαλώσουν στο 22,2% του ΑΕΠ ετησίως το 2021 και θα παραμείνουν πάνω από το όριο του 15% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα.

Το εκτελεστικό συμβούλιο του Ταμείου κάλεσε εξάλλου την κυβέρνηση να δώσει προτεραιότητα στις δαπάνες για την υγεία, να υπάρξει καλύτερη στόχευση των κοινωνικών αναγκών και να ενισχυθεί η εκτέλεση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

Δαπάνες υγείας

Στην έκθεση του προσωπικού του Ταμείου, παρότι εξαιρείται η γρήγορη αντίδραση της κυβέρνησης στην COVID-19 και παρατίθενται στοιχεία που την τοποθετούν σε καλή θέση, μεταξύ Γαλλίας

Η ύφεση προβλέπεται στο 9,5% φέτος και η ανάκαμψη στο 5,7% το 2021, με βάση την παραδοχή ότι ο τουρισμός θα επιστρέψει στο 50% των εσόδων του 2019, αναφέρει η έκθεση του ΔΝΤ.

Τάσσεται υπέρ των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας και προτείνεται συνετή αύξηση του κατώτατου μισθού το 2021.

και Πορτογαλίας, στις δαπάνες του προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ, επισημαίνεται ότι η αύξηση της δαπάνης ειδικώς για την υγεία ως τα μέσα Σεπτεμβρίου ήταν η 4η χαμηλότερη στην Ε.Ε., ενώ στον αριθμό των τεστ ήταν η 3η χαμηλότερη. Εξ ου και σημειώνει ότι πρέπει

να δοθεί προτεραιότητα στις δαπάνες για την υγεία. Η ύφεση προβλέπεται στο 9,5% φέτος και η ανάκαμψη στο 5,7% το 2021, με βάση την παραδοχή ότι ο τουρισμός θα επιστρέψει στο 50% των εσόδων του 2019 (ο.σ. ο προϋπολογισμός της κυβέρνησης κάνει την παραδοχή για 60%). Επιμένει ότι η ανάπτυξη μακροχρόνια θα είναι της τάξεως του 1%. Η ανεργία προβλέπεται στο 18,9% φέτος και στο 17,5% το 2021. Το πρωτογενές έλλειμμα στο 6,8% του ΑΕΠ φέτος και στο 1,3% του ΑΕΠ το 2021.

Επίσης, το ΔΝΤ επιμένει ότι πρέπει να επεκταθεί το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στα πιθανά σοκ σε πραγματικό χρόνο. Από

την άλλη, τάσσεται υπέρ των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας και προτείνει συνετή αύξηση του κατώτατου μισθού το 2021, η οποία αναβλήθηκε από τον Ιούνιο του 2020.

Οι τράπεζες

Σχετικά με τις τράπεζες, το Ταμείο τονίζει ότι εισήλθαν στην κρίση του κορωνοϊού με περιορισμένα «μαξιλάρια» ασφαλείας και παρότι ικανοποιούσαν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, η ποιότητα των κεφαλαίων τους προκαλεί ανησυχία, λόγω του αναβαλλόμενου φόρου. Επισημαίνεται ότι χρειάζεται μια ολιστική προσέγγιση στο πρόβλημα, καθώς ο «Ηρακλής» είναι μια μερική λύση που θα βοηθήσει στη

μείωση των υφιστάμενων δανείων κατά 50%. Στο πλαίσιο αυτό καλούνται οι Αρχές να εξετάσουν την πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος για μια Asset Management Company (κακή τράπεζα). Σε δήλωσή του ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Ταμείο Μιχάλης Μασουράκης αναφέρει ότι η πρόθεση της κυβέρνησης είναι να μην αποσύρει πρόωρα τα μέτρα στήριξης, όπως υποστηρίζει και το Ταμείο. Παράλληλα, διαβεβαιώνει ότι θα ασκηθεί συνετή δημοσιονομική πολιτική, θα αντιμετωπισθούν οι μακροχρόνιες θεσμικές αδυναμίες και θα δοθούν κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις, με στόχο μια ανάπτυξη για όλους.

Εγκρίθηκε η δόση των 767 εκατ.

Το Eurogroup ενέκρινε, όπως αναμενόταν, τη νέα (τέταρτη) δόση ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους, ύψους 767 εκατ. ευρώ, στη βάση της θετικής όγδονς έκθεσης αξιολόγησης, στο πλαίσιο της ενισχυμένης μεταμνημονιακής εποπτείας της ελληνικής οικονομίας. Στη χθεσινή ανακοίνωση, οι ελληνικές αρχές επισημαίνουν για το «ευρύ σύνολο έγκαιρων, στοχευμένων και προσωρινών μέτρων στήριξης» της οικονομίας απέναντι στις συνέπειες της πανδημίας. Επιπλέον, όπως σημειώνεται στην ανακοίνωση, «καλωσορίζουμε την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες, ειδικά την υιοθέτηση της μείζονος μεταρρύθμισης του πτωχευτικού πλαισίου, που αναμένεται να συμβάλει στην επίλυση των κρίσιμων προκλήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα». Αλλά πεδία στα οποία εντοπίζονται σημαντικά θετικά βήματα είναι η δημόσια διοίκηση, ο κλάδος της ενέργειας, η φορολογική διοίκηση και το κράτος πρόνοιας. Η Ελλάδα καλείται να διατηρήσει και – «όπου είναι αναγκαίο» – να ενισχύσει τις μεταρρυθμιστικές της προσπάθειες, ώστε να πετύχει μία πιο δυναμική ανάκαμψη και να βελτιώσει την ανθεκτικότητα της οικονομίας της. Τονίζεται η ανάγκη να αντιμετωπισθούν «τα εναπομείναντα ευάλατα σημεία» στον χρηματοπιστωτικό τομέα, να συνεχιστεί η αποπληρωμή των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου αλλά και οι μεταρρυθμίσεις στη δημόσια και ειδικότερα στη φορολογική διοίκηση. Η ένατη έκθεση αξιολόγησης της Κομισιόν αναμένεται τον Φεβρουάριο του 2021.

Στα 534 ευρώ τον μήνα επανέρχεται το επίδομα

Από τις 8 Δεκεμβρίου και μετά, θα μπορούν οι εργοδότες να δηλώνουν στο πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» τις αναστολές συμβάσεων του Δεκεμβρίου, με την ειδική αποζημίωση να επανέρχεται στα 17,8 ευρώ ανά ημέρα και στα 534 ευρώ τον μήνα. Την ίδια στιγμή συνεχίζονται, βάσει προγραμματισμού, οι πληρωμές των 800 ευρώ, για τον Νοέμβριο.

Με τη διάρκεια του καθολικού lockdown να παραμένει άγνωστη και τους ειδικούς να εισπράττονται στην κυβέρνηση να μην ανοίξουν καθόλου τα καταστήματα που δραστηριοποιούνται στην εστίαση, τα συναρμόδια υπουργεία Εργασίας και Οικονομικών προχωρούν στον επανακαθορισμό της ειδικής αποζημίωσης στα έως 534 ευρώ τον μήνα (για 30 ημερολογιακές ημέρες) όπως ίσχυε και τους προηγούμενους του Νοεμβρίου μήνες. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι μόνο για τον μήνα Νοέμβριο η ειδική αποζημίωση υπολογίζεται με ποσό βάσης τα 800 ευρώ για 30 ημέρες, ήτοι με 26,6 ευρώ την ημέρα, και ειδικά για τους εργαζομένους που είχαν προσληφθεί πριν από την ανακοίνωσή του, δηλαδή μέχρι και τις 4 Νοεμβρίου. Αλλιώς, περισσότεροι από 277.000 εργαζόμενοι που τα καταστήματα στα οποία εργάζονται είναι κλειστά με κρατική εντολή, έχουν ήδη πληρωθεί τα ποσά που αντιστοιχούν στις συνολικές ημέρες αναστολής.

Εντός του Δεκεμβρίου, βέβαια, συνεχίζονται οι δηλώσεις αναστολών για τον Νοέμβριο, ενώ αναμένεται να ακολουθήσουν και οι σχετικές πληρωμές. Αναλυτικά, οι δηλώσεις από εργαζομένους και εργοδότες των πληττόμενων βάσει ΚΑΔ επιχειρήσεων θα ολοκληρωθούν την ερχόμενη Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου. Αντίστοιχα, η πληρωμή των ειδικών αποζημιώσεων, που θα υπολογιστούν με βάση τα 800 ευρώ, θα πραγματοποιηθεί μετά τις 7 Δεκεμβρίου και έως τις 21 Δεκεμβρίου, με τις πληροφορίες από το υπουργείο Εργασίας να θέλουν μια πληρωμή κοινά στις 11 Δεκεμβρίου.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Όπως Το Θέλεις

Το **LOVE FM 100.7** συνεχίζει να πραγματοποιεί τα όνειρά σου, και σε συνεργασία με το **KARE** ανακαινίζουν το υπνοδωμάτιο σου... **#ΟΠΩΣΤΟΘΕΛΕΙΣ**

KARE

ΛΕΥΚΩΣΙΑ · ΛΕΜΕΙΟΣ · ΠΑΦΟΣ

Η Interior Design ομάδα του KARE θα επισκεφτεί το σπίτι του νέου νικητή, θα μάθει τις ανάγκες του, θα σχεδιάσει μαζί του το νέο του υπνοδωμάτιο όπως το φαντάζεται, παρουσιάζοντας το σε 3D σχεδιασμό, και θα ανακαινίσει το χώρο του με τα ολοκαίνουργια έπιπλα και αξεσουάρ KARE αξίας **€3000**.

Μείνε συντονισμένος/η με τις αγαπημένες σου εκπομπές και μάθε πως θα διεκδικήσεις αυτό το φανταστικό δώρο!

Η κλήρωση θα γίνει την **Τρίτη 15 Δεκεμβρίου**, ζωντανά στην εκπομπή του Τάσου και της Χριστίνας. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

BRUNCHING
ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΕΩΝΟΡΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10:00-13:00

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

Με μεγάλη άνοδο ξεκίνησε ο Δεκέμβριος στο Χρηματιστήριο

Κέρδη 2,89% για τον Γενικό Δείκτη – Άλμα 9,94% για τις τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ο **Δεκέμβριος** ξεκίνησε με τους καλύτερους οιωνούς για το Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς το ράλι και η bull market που ξεκίνησαν τον Νοέμβριο δεν κατέβασαν ταχύτητα στην πρώτη συνεδρίαση του τελευταίου μήνα του έτους, αντιθέτως η έντονη κινητικότητα των επενδυτών οδήγησε τον Γενικό Δείκτη μια ανάσα από τις 760 μονάδες. Αν και υπάρχουν ακόμη... εκκρεμότητες σε ό,τι αφορά το κλείσιμο των βιβλίων των διεθνών funds και την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των χαρτοφυλακίων λόγω των αλλαγών στους δείκτες MSCI, κάτι που αποτυπώθηκε άλλωστε και στον χθεσινό τζίρο, ωστόσο οι πιθανότητες για συνέχιση της ανοδικής κίνησης και για περαιτέρω κλείσιμο των απωλειών της φετινής χρονιάς είναι υψηλές σύμφωνα με τους αναλυτές, αρκεί να το «επιτρέψει» και το διεθνές κλίμα. Πάντως, ισχυρό χαρτί για το Χ.Α. πλέον είναι η επιστροφή των τραπεζικών μετοχών, οι οποίες

Διαμορφώνεται ατμόσφαιρα θετικών προσδοκιών στο ελληνικό χρηματιστήριο για συνέχιση της ανοδικής κίνησης.

έχουν πάρει τα ντρία της ανόδου λόγω της ξεκάθαρα καλύτερης ορατότητας που υπάρχει γύρω από τον κλάδο.

Έτσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 2,89% στις 758,22 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 140,73 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης μεγάλης κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 3,07% στις 1.807,32 μονάδες, ενώ στο +2,02% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση και στις 1.043 μονάδες.

Από τα μη τραπεζικά blue chips ξεχώρισαν οι ενεργειακές και κατασκευαστικές εταιρείες για μια ακόμη φορά και συγκεκριμένα οι Motor Oil (+6.63%), Lamda Development (+5,74%), ΕΛΠΕ (4,28%) και EXAE (3,79%),

Ισχυρό χαρτί για το Χ.Α. πλέον είναι η επιστροφή των τραπεζικών μετοχών, οι οποίες έχουν πάρει τα ντρία της ανόδου λόγω της ξεκάθαρα καλύτερης ορατότητας που υπάρχει γύρω από τον κλάδο.

ενώ κέρδη άνω του 2% κατέγραψαν οι ΟΠΑΠ, Βιοχάλκο, Ελλάκτωρ και Τιτάν.

Άλμα 9,94% σημείωσε ο τραπεζικός δείκτης στις 440,30 μονάδες, με την Alpha Bank να καταγράφει κέρδη 9,97%, την Eurobank να κλείνει στο +7%, την Εθνική Τράπεζα στο +15,36% μετά και τα αποτελέσματα γ' τριμήνιου, τα οποία και χαϊρέτισαν οι αναλυτές, και την Τράπεζα Πειραιώς στο +7,14%.

Με συγχρονισμένη ανοδική κίνηση όλων των αγορών του πλανήτη ολοκληρώθηκε ο Νοέμβριος των θετικών ανακινήσεων στο μέτωπο των εμβολίων, αλλά και της νίκης Μπάιντεν στις ΗΠΑ, σημειώνει ο Δημήτρης

Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή». Από την άλλη πλευρά, όπως προσθέτει, η πανδημία συνεχίζει να είναι παρούσα, με τις κυβερνήσεις να λαμβάνουν περιοριστικά μέτρα, ενώ στη χώρα μας διατηρούνται τα lockdown με αβέβαιο τον χρόνο άρσης τους. Έτσι, η κυβέρνηση επιδιώκει την παράταση μέτρων στήριξης, ενώ την ίδια ώρα συνεχίζεται ο σχεδιασμός για την απορρόφηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων, δεδομένα αξιολογούνται επί του παρόντος θετικά από διάφορους φορείς, όπως η Ε.Ε και το ΔΝΤ.

Διαμορφώνεται άρα ατμόσφαιρα θετικών προσδοκιών στο ελληνικό χρηματιστήριο

για συνέχιση της ανοδικής κίνησης και κατά τον τελευταίο μήνα του έτους, με το κλίμα επικείμενων deals σε αρκετές περιπτώσεις να συσπρέεται. Παράλληλα, αυτόν τον μήνα διεξάγεται η Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε., η οποία έχει μια καυτή ατζέντα προς διεκπεραίωση με το θέμα των κυρώσεων κατά της Τουρκίας αλλά και την έγκριση του Ταμείου Ανάκαμψης, ενώ στην τελική ευθεία βρίσκεται η διαπραγμάτευση της Ε.Ε. με τη Μ. Βρετανία, με την πιθανότητα ενός άτακτου Brexit να είναι ορατή. Αυτές οι εξελίξεις αφήνουν ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα για την πορεία των αγορών τις επόμενες εβδομάδες.

Θετικό κλίμα λόγω Κίνας και προσδοκίας για εμβόλια

Αισιοδοξία επικράτησε χθες στις αγορές ανά τον κόσμο εν αναμονή των εμβολίων, αλλά και χάρη στα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα και φέρουν τον μεταποιητικό τομέα της Κίνας να αναπτύσσεται ταχύτατα. Η ανάπτυξη της Κίνας αναπτερώνει τις ελπίδες για τόνωση της παγκόσμιας οικονομίας.

Ο συνδυασμός των δύο ευοίωνων εξελίξεων υπερκάλυψε κάθε ανησυχία για το ενδεχόμενο ενός σκληρού Brexit λίγες εβδομάδες πριν από την εκπονή της προθεσμίας για μια εμπορική συμφωνία με την Ε.Ε. Όπως, άλλωστε, τονίζουν παράγοντες της αγοράς, ερμηνεύθηκε ως ιδιαίτερα καθουσιαστική ένδειξη η παρέμβαση του Τζερόμι Πάουελ τη Δευτέρα.

Ο πρόεδρος της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ εξέφρασε ανησυχία για το ενδεχόμενο νέας εκτίναξης του αριθμού των κρουσμάτων και των επιπτώσεων που θα έχει κάτι τέτοιο στην οικονομία. Όπως επισημαίνουν, η δήλωσή του αυτή υποδηλώνει πως η ομοσπονδιακή τράπεζα έχει ευαισθητοποιηθεί στους βραχυπρόθεσμους κινδύνους. Σύμφωνα με τον Μπενεντίκτι Λόβε, στρατηγικό αναλυτή της BNP Paribas, επήλθε ηρεμία στην αγορά, που ερμήνευσε την παρέμβαση Πάουελ ως ένδειξη πως η κεντρική τράπεζα θα παρέμβει και θα προσφέρει στήριξη στην οικονομία.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 έκλεισε με κέρδη 0,8% έχοντας ενισχυθεί κατά 14% στη διάρκεια του Νοεμβρίου. Ιδιαίτερα σημαντικά για τον δείκτη FTSE 100 του Λονδίνου ήταν τα στοιχεία που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα και φέρουν τη βιομηχανική παραγωγή στην Κίνα να αυξάνεται τον Νοέμβριο με τον ταχύτερο ρυθμό της τελευταίας δεκαετίας. Στον εν λόγω δείκτη συμμετέχουν εταιρείες ορυχείων, που επηρεάζονται άμεσα από τις εξελίξεις στην κινεζική οικονομία.

Έτσι ο FTSE 100 έκλεισε με κέρδη 2,02%, ενώ σε όλη τη διάρκεια του

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 έκλεισε με κέρδη 0,8%, έχοντας ενισχυθεί κατά 14% στη διάρκεια του Νοεμβρίου.

Το ενδεχόμενο ενός σκληρού Brexit, καθώς η προθεσμία για συμφωνία με την Ε.Ε. εκπνέει, εξακολουθεί να προβληματίζει.

έτους σημείωσε μία από τις χειρότερες πορείες ανάμεσα στα διεθνή χρηματιστήρια, έχοντας χάσει συνολικά σχεδόν 16%.

Ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης έκλεισε με ελαφρά κέρδη 0,80%, παράλληλα ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού με κέρδη 1,26%, ο FTSE MIB του Μιλάνου με κέρδη 0,3% και ο IBEX της Μαδρίτης με άνοδο 0,5%.

Ανοδικά κινείτο, άλλωστε, μέχρι αργά η Wall Street, με τους δείκτες S&P 500 και Nasdaq να καταγράφουν αργά το βράδυ άνοδο 1,5% και 1,1%, αντιστοίχως.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)		
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	171.52	-0.7005
ALCOA CORP	21.665	8.8693
ALLEGHANY CRP	594.82	3.411
ALTRIA GROUP	40.3	1.18
AMAZON COM	3213.0194	1.4198
AMER EXPRESS C	120.81	1.872
AMER INTL GROU	39.58	2.9657
AMGEN	224.045	0.903
APPLE INC	122.9717	3.2942
BANK OF AMERIC	28.835	2.397
BAXTER INTL IN	75.73	-0.447
BOEING CO	216.472	2.7346
BRISTOL MYERS	62.63	0.3686
CAMPBELL SOUP	49.98	-0.08
CATERPILLAR IN	174.41	0.4724
CIGNA CORP	210.875	0.8296
CHEVRON	87.52	0.39
CISCO SYSTEMS	43.72	1.6272
CITIGROUP	56.265	2.17
CERVECERIAS	15.07	5.311
COCA-COLA CO	51.96	0.6977
COLGATE PALMOL	85.58	-0.0701
DANAOS CORP	12.745	-1.1249
DIANA SHIPPING	1.76	5.3892
DOW INC	53.17	0.3018
DUPONT DE NMOU	63.56	0.1892
ENTERGY CP	110.18	1.2219
EXXON MOBIL	38.9467	2.1419
FEDEX CORP	293.01	2.2437
FORD MOTOR CO	9.285	2.2577
INTL BUS MACHI	123.98	0.3724
GENERAL DYNAMI	152.51	2.1158
GENERAL ELEC C	10.33	1.4735
GOLDM SACHS GR	233.54	1.8358
HALLIBURTON CO	16.98	2.3508
HARTFORD FINL	45.28	2.4434
HP INC	22.3599	1.9603
HOME DEPOT INC	276.09	-0.4758
HONEYWELL INTL	206.39	1.2113
INTEL CORP	49.575	2.5336
JOHNSON JOHNSO	147.5413	1.9777
JPMORGAN CHASE	120.745	2.4304
LAZARD	38.27	2.5456
MCDONALD'S COR	215.8	-0.7542
MERCK & CO	81.4	1.2564
MICROSOFT CP	215.425	0.633
3M COMPANY	171.47	-0.7295
MORGAN STANLEY	63.315	2.4017
NIKE INC CL B	135.01	0.2301
NORFOLK SOUTHE	240.0725	1.2879
PFIZER INC	39.6	3.3673
PROCTER & GAMB	138.365	-0.3636
ROCKWELL AUTOM	252.19	-1.3187
SCHLUMBERGER L	21.045	1.8389
SOUTHERN	61.14	2.1554
STEALTHGAS	2.28	2.2422
TSAKOS ENERGY	8.8745	0.7321
UNITED CORP	14.595	0.1029
UNITEDHEALTH G	345.17	2.6253
US BANCORP	44.18	2.2449
VERIZON COMMS	60.475	0.1076

WALT DISNEY CO	150.9	1.9526
WELLS FARGO & WALTHAM INC	28.3	3.4735
151.91	-0.576	
London/Λονδίνο		
(Σε πέννες)		
Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	2329	5.218
A.B.FOOD	2146	3.175
ADMIRAL GRP	2846.56205	1.05
ASHTED GRP	3224	1.352
ANTOFAGASTA	1308.5	4.587
AVIVA	332.4	3.487
ASTRAZENECA	7807.8	-0.064
BABCOCK INTL	346.16	3.581
BAE SYS.	509.01495	1.032
BARCLAYS	143.24	6.451
BR.AMER.TOB.	2674.74	0.796
BARRATT DEVEL.	634.4314	5.774
BERKELEY GRPL	4780	5.731
BR.LAND	477.5606	3.138
BUNZL	2360	0.042
BP	255.915	2.988
BURBERRY GRP	1792.5	3.673
BT GROUP	119.8766	5.351
COCACOLA HBCA	2184	1.018
CARNIVAL	1369	3.126
CENTRICA	45.28	2.629
COMPASS GROUP	1401.5	5.853
CAPITA GROUP	45.0714	8.528
CRH	2994	1.941
DIXONS CARPHO	113.2913	4.438
DCC	5700	0.774
DIAGEO	2926.5	1.615
DIRECT LINE	304.7	3.009
EXPERIAN	2677	1.172
EASYTEV	862.6	7.102
FRESNILLO	1070.3412	5.938
GLENCORE	219.95	3.823
GLAXOSMITHKLIN	1381	0.803
HIKMA	2481	-4.87
HAMMERSON	23.49	8.599
HARGREAVES LS	1496.5	4.65
HSBC HLDGS.UK	406.1	4.598
INTL CONSOL AI	163.35	5.545
INTERCON. HOTE	4753	2.369
3I GRR	1112.5	3.923
IMPBRANDS	1378	1.249
INTERTEK GROUP	5564	0.761
ITV	101.35	7.727
JOHNSON MATTHE	2283	2.653
KINGFISHER	281.8	2.997
LAND SECS.	689.6	4.866
LEGAL&GEN.	265.8	5.184
LYOYDS GRP	38.275	7.454
LONGSTK EXCH	8068.62145	-1.431
MARKS & SP	615	5.567
MONDI	1704.5	3.347
NATIONAL GRID	856.74364	0.778
NEXT	6746	2.961
PROVIDENT FIN.	296.4	6.926
PRUDENTIAL	1192.5	4.361
PERSIMMON	2698	6.89
PEARSON	655.5118	2.782
RECKITT BEN. G	6448	-2.066

RDS'A	1304.2	2.596
RDS'B	1249.8312	2.771
RELX	1758	0.601
RIO TINTO	4921	3.382
ROYAL MAIL	324.6	5.492
ROLLS-ROYCE HL	110.05	6.055
RSA INSURANCE G	676.8	0.415
SAINSBURY(U)	214.76083	2.369
SCHROEDERS	3262	1.336
SAGE GRP	588	-2.81
ST JAMES'S PLAC	1070	4.902
SMITHS GROUP	1510	3.496
SMITH&NHPHEW	1507.5	3.894
SSE	1369.5	2.125
STAND.CHART.	476.9	5.462
SEVERN TRENT	2367.8155	-1.172
TRAVIS PERKINS	1366	6.552
TESCO	226.91258	0.837
TIT AG	511.4	2.117
TAYLOR WIMPEY	166.05	7.86
UNILEVER	4434	-2.997
UTL. UTILITIES	910.48216	1.333
VODAFONE GROUP	125.44	1.423
WPP	75.28	3.749
WHITBREAD	3153	4.025
Zurich/Ζυρίχ		
(Σε ελβ.φρ.)		
Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABB LTD N	24.1	0.54
RICHMONT N	74.98	-0.66
GEBERT NI	541.6	-0.99
LAFARGEHOLCIM	48.49	1.74
NOVARTIS N	81.37	-1.09
ROCHE HOLDING	299.6	0.18
SGS N	2571	-0.07
SWATCH GROUP I	227.2	1.34
ADECCO N	55	-0.07
JULIUS BAER N	52.98	1.03
CS GROUP AG	11.64	1.39
GIVAUDAN N	36.42	1.67
NESTLE SA	100.44	-0.73
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	480	0
SWISS REN	84.1	1.3
UBS GROUP N	13.005	0.89
ZURICH INSURAN	373.2	1.17
Milano/Μιλάνο		
(Σε ευρώ)		
Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AZA SPA	1.26	1.29
ATLANTIA	15.69	15.47
AZIMUT HLDG	18.02	17.63
ENEL	8.32	8.45
EXOR	59.44	58.56
ENI	8.42	8.30
GENERALI ASS	14.47	14.35
GEOX	0.77	0.78
INTESA SANPAOL	1.977	2.68
MEDIASET	2.03	1.98
MEDIOBANCA	7.47	7.47
RCS MEDIAGROUP	0.58	0.58
PRYSMIAN	27.07	27.70
SNAM	4.62	4.70
STMICROELEC.N	34.31	32.83
TELECOM ITALIA	0.39	0.39

E.ON SE NA	9.006	-0.07
FRESENIUS MEDI	70.76	0.26
FRESENIUS SE	38.16	0.66
HEIDELBERGCEME	60.56	1.02
HENKEL AGCO V	89.26	-0.98
INFINEON TECH	29.44	-0.08
K+S AG NA	7.868	0.314
MERCK KGAA	134.7	0.85
MUENCH. RUECK	242.5	8.9
RWE AG	34.48	-0.29
THYSENKRUPP A	5.926	0.324
VOLKSWAGEN VZ	147.36	6.02
VONOVIA SE	56.72	-0.76
SIEMENS N	112.94	0.94
SAP SE	101.22	-0.76
Amsterdam/Αμστερνταμ		
(Σε ευρώ)		
Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS	37.47	3.22
AEGON	3.18	1.4
ABN AMRO BANK	8.62	-0.35
AKZO NOBEL	88.94	-0.13
ALITICE EUROPE	4.405	-0.29
ARCELOMITTAL	16.27	5.99
ASML HOLDING	372.85	2.47
BOSKALIS WESTM	19.71	1.86
GALAPAGOS	105.35	2.13
HEINEKEN	89.54	1.15
ING GROEP	8.356	2.21
KONINKLIJKE DS	136.7	-0.44
KPN KON	2.469	-1.2
NN GROUP	35.3	3.67
KONINKLIJKE DS	136.7	-0.44
IMCD	104.45	-0.43
RANDSTAD	52.2	0.38
RELX	19.565	0.31
ROYAL DUTCH SH	14.728	2.38
UNIBAIL RODAM	62.72	5.41
VOPAK	44.39	0.82
WOLTERS KLUWER	69.74	-0.8
Milano/Μιλάνο		
(Σε ευρώ)		
Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AZA SPA	1.26	1.29
ATLANTIA	15.69	15.47
AZIMUT HLDG	18.02	17.63
ENEL	8.32	8.45
EXOR	59.44	58.56
ENI	8.42	8.30
GENERALI ASS	14.47	14.35
GEOX	0.77	0.78
INTESA SANPAOL	1.977	2.68
MEDIASET	2.03	1.98
MEDIOBANCA	7.47	7.47
RCS MEDIAGROUP	0.58	0.58
PRYSMIAN	27.07	27.70
SNAM	4.62	4.70
STMICROELEC.N	34.31	32.83
TELECOM ITALIA	0.39	0.39

TENARIS	6.59	6.49
TERNA	6.25	6.27
UNICREDIT	7.95	-8.02
Τokyo/Τόκιο		
(Σε γιέν)		
Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AJINOMOTO	2262.5	3.76
ASAHI GROUP HL	4209	4.26
ASTELLAS PHARM	1501.5	1.21
BRIDGESTONE CO	3697	1.45

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 1 Δεκεμβρίου 2020

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	758,22	2,89
FTSE Global, προϊόντων	2719,82	0,86
FTSE Κιταριευτών-Υλικών	2693	2,14
FTSE MME	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2935,11	5,79
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8063,69	-0,18
FTSE Πρώτων Υλών	5849,85	2,37
FTSE Τεχνολογικών	1528,3	2,13
FTSE Τεχνολογίας	929,29	2,58
FTSE Τελεπικοινωνιών	3864,37	0,25
FTSE Τραπεζών	440,3	9,94
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	333,25	9,94
FTSE Τραπεζών και Ποτών	9026,63	1,16
FTSE Υγείας	437,42	0,22
FTSE Υψηλ. Κοινής Ωφελείας	4424,12	-0,35
FTSE Χρηματ.	0	0
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	672,06	3,2
FTSE Χ.Α. LargeCap	1807,32	3,07
FTSE Χ.Α. MidCap	1043	2,02
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	444,4	2,49

▲ 89	▼ 27	➡ 22
------	------	------

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	65.542.948	46,73%
ΔΙΥΝΣΤΗΡΙΑ	10.545.689	7,52%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΙΜΕΦΟΝΙΑ	9.489.572	6,77%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	8.396.920	5,99%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.728.088	4,80%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.765.526	4,11%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.761.444	4,11%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.870.813	3,47%
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	4.196.912	2,99%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.869.700	2,76%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	2.266.142	1,62%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.243.907	1,60%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.840.139	1,31%
ΥΔΡΕΥΣΗ	1.363.242	0,97%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.360.444	0,97%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.140.937	0,81%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	913.617	0,65%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	630.477	0,45%
ΔΙΑΚΗΝ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	548.110	0,39%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	511.583	0,36%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	2.274.040	1,62%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	140.260.251	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,750	15,36%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	3,590	-2,97%
ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,595	14,42%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	4,390	-2,44%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,794	9,97%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	1,260	-2,33%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,200	7,14%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	14,900	-1,84%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,524	7,00%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	5,650	-1,74%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	11,420	6,63%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	9,190	-1,71%
ΙΝΤΡΑΚΑΤ (ΚΟ)	1,460	6,57%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	4,650	-1,06%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,625	5,93%	ΔΕΗ (ΚΟ)	6,850	-0,87%
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,242	5,92%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΟ)	0,575	-0,86%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,450	5,74%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,037	-0,80%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	25.734.869,23	PROFILE (ΚΟ)	1,83%
ALPHA BANK (ΚΟ)	17.112.692,87	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,65%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	14.435.229,88	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,47%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	10.545.688,64	ALPHA BANK (ΚΟ)	1,41%
ΟΤΕ (ΚΟ)	9.489.572,03	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	1,38%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7.670.527,34	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	1,13%
JUMBO (ΚΟ)	5.761.443,77	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0,84%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.705.099,41	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,81%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	5.385.921,02	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,73%
ΔΕΗ (ΚΟ)	5.063.827,05	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,67%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
50.669,03 (ΕΚΟΤ. ΕΥΡΩ)	2,11% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	139.376,05 (ΧΙΛ. ΕΥΡΩ)	-33,29% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	97.803,34 (ΧΙΛ. ΤΕΜΑΧΙΑ)	50,72% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	556	3.990	4.489
FTSE/Χ.Α. Large Cap	556	3.990	4.489
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	4.611	94.077	315.825
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	203	1.632	6.499
ALPHA BANK (ΚΟ)	771	23.977	83.916
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	18	54	116
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	38	219	213
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	61	380	7.131
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	73	835	7.975
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	404	17.307	42.778
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	11	51	198
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	21	77	296
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	120	578	4.676
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	72	513	2.379
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	83	243	2.047
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	22	171	1.053
JUMBO (ΚΟ)	141	266	553
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	110	541	1.860
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	54	3.540	50.099
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	225	510	2.048
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	197	882	5.430
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	937	24.588	36.329
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	87	473	2.647
ΟΤΕ (ΚΟ)	65	204	2.610
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	241
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	555	14.453	38.778
ΔΕΗ (ΚΟ)	250	2.252	9.362
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	37	75	671
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	30	143	1.048
ΒΙΟΗΛCO SA/ΝV (ΚΑ)	25	112	4.872
Δικαιώματα σε Δείκτες	15	131	1.652
FTSE/Χ.Α. Large Cap	15	131	1.652
Δικαιώματα σε Μετοχές	26	181	1.660
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	50
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9	105	552
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	10	311
ΟΤΕ (ΚΟ)	2	8	55
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4	13	78
ΔΕΗ (ΚΟ)	10	45	614
Συνολική Δραστηριότητα	5.208	98.379	323.626

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑEGEAN AIRLINES	4,39	-2,44
ΑΔΜΗΕ	2,59	-0,38
ALPHA BANK	0,79	9,97
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,2	7,14
COCACOLA HBC	24,1	1,18
EUROBANK ERGASIAS	0,52	7
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	7,44	1,92
CENERGY HLD	1,62	2,15
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,29	3,79
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	5,61	4,28
ΟΤΕ	14	0,21
JUMBO	14,93	-0,4
LAMDA DEVELOPMENT	6,45	5,74
ΜΟΤΟΡ OIL	11,42	6,63
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	10,97	0,64
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,75	15,36
ΟΠΑΠ	9,68	2,43
ΟΛΠ	18,94	1,28
ΔΕΗ	6,85	-0,87
ΤΙΤΑΝ	13,88	2,06
ΒΙΟΗΛCO	3,65	2,53
SARANTIS	9,19	-1,71
ΤΕΡΝΑ ENERGY	13	0,15
FOURLIS	4,05	0,25
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,7	2,29

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6760	0,7060	0,6861	1,1580	43.340	0,6760	0,6860	0,6780	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,6400	0,6600	0,6503	0,6960	82.632	0,6520	0,6590	0,6500	3,01
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3840	0,3940	0,3917	-0,1830	2.645	0,3840	0,3940	0,3840	-2,54
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0075	0,0120		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0885	0,0900	0,0887	-0,0190	11.710	0,0830	0,0900	0,0900	0,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)	0,0870	0,1060	0,0870	0,0040	5.000	0,0875	0,1060	0,1060	9,28

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2500	1,2700	1,2603	-0,0100	2.147	1,2500	1,2700	1,2600	0,00

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3000	1,3000	1,3000	-2,0000	2.000	1,3000	1,3300	1,3000	-1,52
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0500	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0370	0,0370	0,0370	-0,0170	2.000	0,0000	0,0370	0,0370	-9,76
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0380	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,3300		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0910	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2600		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΤΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΒΟΛΕ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1,0600	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1050	0,1110		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0780	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0635	0,0680	0,0638	0,2450	4.925	0,0575	0,0670	0,0680	7,09
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5550	0,6200		
ΝΤΟΑ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,8800	0,9100		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,0880	0,0940	0,0892	0,0720	149.072	0,0910	0,0940	0,0885	0,57
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3340	0,3400	0,3359	1,1820	16.755	0,3360	0,3500	0,3380	5,63
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1150	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2,1000	2,1000	2,1000	1,0160	500	2,0600	2,1600	2,1000	0,00

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)	1.2500	1.2500	1.2500	0.0000	2	1.2000	1.2500	1.2500	0,00
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΝΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,2340	0,2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLAC						0,0000	0,7500		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2680	0,2920		

Τεχνολογία και στο οφσάιντ

Η FIFA προωθεί εφαρμογή η οποία θα κρίνει και όχι το VAR αν ένας παίκτης καλύπτεται

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

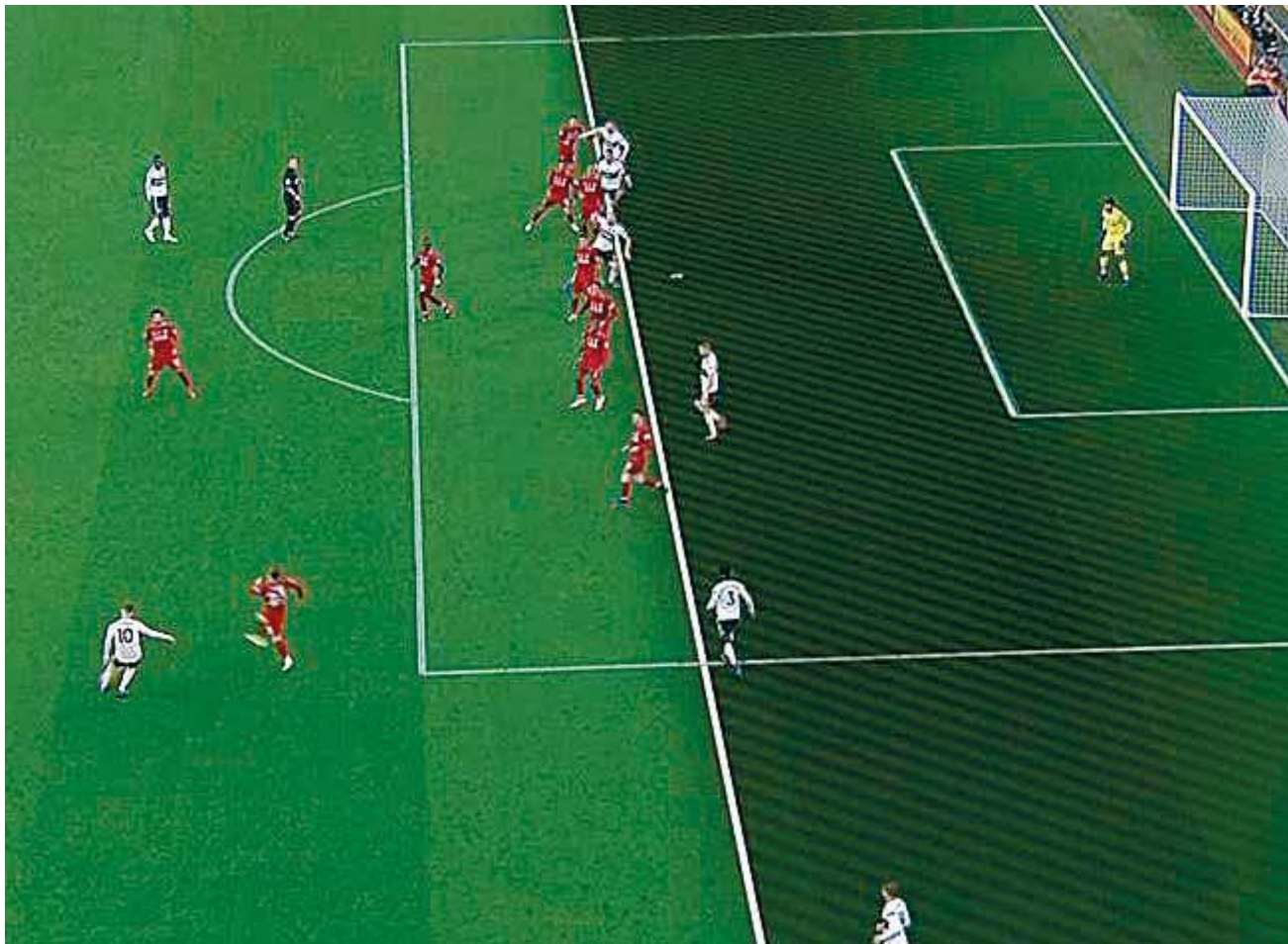
Τα προβλήματα που δημιουργούνται με τη συμβατική γραμμή του οφσάιντ στο σύστημα ελέγχου φάσεων του βιντεοδιαιτητή (VAR) οδήγησαν τη FIFA να στραφεί σε εταιρείες ηλεκτρονικών εφαρμογών για τη βελτίωση του συστήματος μέσω αυτόματης εφαρμογής αντιστοιχίας με την τεχνολογία γραμμής τέρματος.

Σε μια περίοδο κατά την οποία το ποδόσφαιρο έχει γίνει πλέον θέαμα αποκλειστικά τηλεοπτικό, ελλείψει θεατών στις εξέδρες, η εξέταση κάθε λεπτομέρειας γίνεται τόσο σχολαστικά που θα έκανε περήφανους και... μικροβιολόγους.

Το «μικροσκόπιο» του VAR έχει κάποιες φορές προκαλέσει διαμαρτυρίες, αφού παρότι διορθώνει ομολογουμένως πολλά λάθη, οδηγεί μερικές σε τραβηγμένες αποφάσεις που ξεφεύγουν από το πνεύμα των κανονισμών. Υποτίθεται ότι το οφσάιντ μέσω VAR επρόκειτο να καταλογίζεται μόνο σε «σαφή και προφανή λάθη», κατά τις δηλώσεις του γενικού γραμματέα της διεθνούς ομοσπονδίας κανονισμών

Στα σκαριά και η δημιουργία ενός «VAR light» με μικρό κόστος, ώστε να εφαρμοστεί σε όλα τα επίπεδα του ποδοσφαίρου.

ποδοσφαίρου (IFAB) Λούκας Μπρουντ. Ωστόσο στον ενάμιση χρόνο της εφαρμογής του και ιδίως όπου εφαρμόζεται η συμβατική γραμμή του ορίου του οφσάιντ, έχουν σημειωθεί πολλές αμφιλεγόμενες αποφάσεις. Στην Αγγλία, για παράδειγμα, είχε σπκωθεί πολύς θόρυβος για την ακύρωση ενός κρίσιμου τέρματος του Σαντιό Μανέ στο 2-2 της Εβερτον με τη Λίβερπουλ, που θα χάριζε στους φιλοξενούμενους τη νίκη. Η «παγωμένη» εικόνα με τη γραμμή-όριο έδειχνε στην ίδια ευθεία τον Μανέ με τους αμυνόμενους. Την επαύριον του αγώνα ο Χοσέ Ενρίκε της Λίβερπουλ δήλωσε σαρκαστικά ότι το γκολ μπορεί να ακυρώθηκε διότι ο Μανέ είχε πιο μακριά... νύχια. Τέτοιες οριακές

Στον ενάμιση χρόνο της εφαρμογής της γραμμής του ορίου του οφσάιντ, έχουν σημειωθεί πολλές αμφιλεγόμενες αποφάσεις και η FIFA προσπαθεί να βάλει την τεχνολογία και σε αυτό το κέντρο αποφάσεων.

αποφάσεις, που καταστρατηγούν μάλιστα την παλαιά αρχή ότι σε περίπτωση αμφιβολίας το πλεονέκτημα είναι υπέρ του επιτιθέμενου, θα πρέπει να λαμβάνονται με αυτόματο τρόπο και όχι με τα μάτια των διαιτητών VAR όπως γίνεται σήμερα, ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα λανθασμένης εκτίμησης. Έτσι η FIFA ανακοίνωσε ότι αναζητεί τρόπους αφενός βελτίωσης της εικόνας που βλέπουν οι διαιτητές ώστε να κρίνουν ορθά τις οριακές περιπτώσεις οφσάιντ, αφετέρου για την αυτόματη χάραξη της γραμμής του οφσάιντ ώστε να ορίζεται μηχανικά και όχι εμπειρικά, δηλαδή με το μάτι του διαιτητή VAR, αν ένας επιτιθέμενος καλύπτεται ή όχι. Σε ανακοίνωσή της έκανε

λόγο για την ανάπτυξη «ημιαυτόματης τεχνολογίας οφσάιντ», η οποία θα καταστήσει πιο αποτελεσματικό τον έλεγχο περιπτώσεων οφσάιντ. «Κατόπιν αρχικών επιδείξεων των δυνατοτήτων αυτής της νέας τεχνολογίας, τρεις πάροχοι τεχνολογίας εξέφρασαν ενδιαφέρον για την επόμενη φάση ανάπτυξης [της εφαρμογής]. Αυτή πάντως έπρεπε να αναβληθεί εξαιτίας της πανδημίας του κορονοϊού, ωστόσο θα λάβει χώρα το νωρίτερο δυνατό το επόμενο έτος», ανέφερε η FIFA.

«Ο σκοπός αυτής της φάσης ανάπτυξης είναι να βελτιωθούν περαιτέρω οι αλγόριθμοι των συστημάτων με βάση μια συλλογή δεδομένων από εκατοντάδες διαφορετικές περιπτώσεις οφσάιντ», πρό-

σθεσε η ανακοίνωση της παγκόσμιας ομοσπονδίας. Αν και αυτό δεν αντιστοιχεί ακόμη στην απόλυτη πιστότητα της τεχνολογίας γραμμής τέρματος, το σχέδιο της FIFA είναι να κατατείνει προς τα εκεί, προς εξάλειψη αμφισβητήσεων.

Η FIFA εξετάζει ακόμη τη δημιουργία ενός «VAR light». Η ελαφρότητά του δεν αφορά... λιπαρά ή σάκχαρα, αλλά στο κόστος εγκατάστασής και λειτουργίας μιας φθηνότερης έκδοσης του συστήματος ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα επίπεδα του ποδοσφαίρου. Σχετική πρόταση πρόκειται να καταθέσει η FIFA στην ολομέλειά της καθώς και στην IFAB ώστε να θεσμοθετηθεί και το... VAR των φτωχών.

ΑΠΟΨΗ / Του ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ

Μαραντόνα

Καλώς ή κακώς, το ποδόσφαιρο παίζει διαχρονικά μεγάλο ρόλο στις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων. Έχει τις μυθολογίες και τους ήρωές του. Ο Μαραντόνα, είτε μας αρέσει είτε όχι, είναι μία από αυτές τις μυθολογίες, ένας από αυτούς τους ήρωες. Για την ακρίβεια, ίσως να είναι «ο» ήρωας, «η» μυθολογία. Και όχι επειδή βάφτισε το χέρι του «χέρι του Θεού», σε μία από τις πιο βρώμικες χειρονομίες του. Ούτε, επίσης, επειδή προερχόταν από ταπεινή οικογένεια ή επειδή τον «υποθέτησαν» αριστεροί ή επειδή ο ίδιος εγκωμίαζε τον Κάστρο. Αυτές είναι οι αναπόφευκτες γραφικότητες που συνοδεύουν τέτοιου τύπου (παρα)φιλολογίες.

Ο Μαραντόνα, νεκρός στα εξήντα του πλέον, πήξε περισσότερο από τον καθένα να παίρνει παιχνίδια πάνω του, ολομόναχος. Να παίρνει ολόκληρες ομάδες πάνω του. Αυτό ήταν κάτι που ούτε ο Πελέ μπορούσε να πετύχει. Και σίγουρα όχι ο (μεγίστος) Μέσι, ο οποίος ξεδιπλώνει το τεράστιο ταλέντο του κυρίως στο «Καμπί Νου», δηλαδή στους εντός έδρας αγώνες της Μπαρτσελόνα.

Ο Μαραντόνα είχε ένα πάθος παντός καιρού. Και παρά το ανοικνόμπτο, πληθωρικό εγώ, δενόταν με την (εκάστοτε) ομάδα στις τάξεις της οποίας έπαιζε. Σπάνιο φαινόμενο στο ποδόσφαιρο, αυτό το υπέρμετρο εγώ να ταυτίζεται με το συλλογικό – με τον αθλητικό σύλλογο, τη φανέλα και το έμβλημα του οποίου τυχάνει να φοράει ένας παίκτης.

Κι ωστόσο, αυτή η λυσσαλέα αυτοπεποίθηση έκρυβε έναν βαθύτατα ελλειμματικό εαυτό. Δεν θα μπορούσε να συμβεί διαφορετικά: ήταν και αυτός πλάσμενος από σάρκα και οστά. Από μνήμες και σύνδρομα, φοβίες και εμμονές. Η καταφυγή του στις ουσίες και στον μαρικό ηδονισμό, δηλαδή στην αχαλίνωτη κατανάλωση της στιγμής έναντι της διάρκειας, ήταν, προφανώς, συνέπειες των εσωτερικών ελλειμμάτων του ψυχισμού του.

Λατρεύτηκε και γι' αυτό όμως. Αγαπήθηκε για τα πάθη του. Για μια πτυχή του, δηλαδή, που ελάχιστα είχε να κάνει με το ποδοσφαιρικό του ταλέντο και με έναν τρόπο που ουδέποτε λατρεύτηκαν άλλοι μεγάλοι παίκτες, «κύριοι» που ουδέποτε υπήρξε ο Μαραντόνα: φέρνον στον νου προσωπικές μου αδυναμίες, από τον Κρόιφ και τον σιωπηρό, χαμηλών τόνων, αλλά πολύ μεγάλο Αργεντινέο Αρντίλς έως και τον Καντονά.

Ο αγώνας με την Αγγλία συνέβη τέσσερα μόλις χρόνια μετά τον πόλεμο των Φόκλαντ. Αυτό όμως δεν αναιρεί τη «βρωμιά», την οποία δεν είχε ανάγκη ένας Μαραντόνα.

Αγαπήθηκε για τα πάθη του. Για μια πτυχή του, δηλαδή, που ελάχιστα είχε να κάνει με το ποδοσφαιρικό του ταλέντο και με έναν τρόπο που ουδέποτε λατρεύτηκαν άλλοι μεγάλοι παίκτες.

Ουδέποτε θαύμασα το «χέρι του Θεού». Ο Σίλτον, ο τερματοφύλακας της Αγγλίας σε εκείνο τον αγώνα, δώλωσε μεν τη λύπη του για τον θάνατο του Μαραντόνα, τόνισε ωστόσο ότι ναι μεν είχε μεγαλείο στο παιχνίδι του ο Μαραντόνα, αλλά δεν είχε διάλογο «sportsmanship». Ας πούμε, δεν είχε φιλότιμο ως αθλητής.

Βεβαίως, ας θυμηθούμε ότι εκείνος ο αγώνας συνέβη τέσσερα μόλις χρόνια μετά τον πόλεμο των Φόκλαντ. Αυτό όμως δεν αναιρεί τη «βρωμιά» – την οποία δεν είχε ανάγκη ένας Μαραντόνα.

Αλλά ίσως και να την είχε. Ήταν κοινότερος, κυριολεκτικά και μεταφορικά, για να καταφέρει μερικές φορές να στείλει την μπάλα στα δίχτυα. Ακόμη και αυτό, ωστόσο, δεν αρκούσε για να τον εμποδίσει από το να το παλέψει ως το τέλος.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

Σάββας Κουσιάρης

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00

opap bet

Αναβύθουν οι Χρίστος Ζαβός, Πανίκος Κωνσταντίνου και Γιώργος Σαββίδης

Listen Live Radio Live

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

60 ΧΡΟΝΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ / ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Μακριά από το σχολείο η πίεση στους μαθητές είναι ασφυκτική

Η μοναχική παραμονή των παιδιών, μπροστά στην οθόνη, τους προκαλεί ψυχικό, διανοητικό πόνο

Η τηλεκπαίδευση, αναγκαία την περίοδο της πανδημίας, έχει, όπως όλα, ένθερμους οπαδούς και ορκισμένους εχθρούς. Κάποια παιδιά λατρεύουν τη δυνατότητα που τους δίνεται να μαθαίνουν από το σπίτι και την προτιμούν από τη φυσική παρουσία στη σχολική αίθουσα. Για άλλα, η τηλεκπαίδευση αποτελεί ολοκληρωτική καταστροφή. Η μοναχική παραμονή τους, επί ώρες, μπροστά στην οθόνη, τους προκαλεί ψυχικό, διανοητικό, ακόμα και σωματικό πόνο.

Πολλά παιδιά σχολικής ηλικίας, εξαιτίας των εξελίξεων, κάνουν την όρεξή τους για φαγητό, παραπονιούνται για πόνους στη μέση και ερεθισμό στα μάτια και σταδιακά εμφανίζουν συμπτώματα κλινικής κατάθλιψης. Οι ειδικοί τονίζουν ότι αυτό δεν είναι διόλου απροσδόκητο, επισημαίνοντας ότι η κατάσταση θα επιδεινώνεται όσο τα σχολικά συγκροτήματα παραμένουν κλειστά. «Η πίεση στα παιδιά είναι τεράστια», εξηγεί ο Μάθιου Μπίελ, επικεφαλής του τμήματος παιδικής και εφηβικής ψυχιατρικής στην ιατρική σχολή του Πανεπιστημίου Τζόρτζιαουν. «Τα επτάχρονα θέλουν αναγνώριση όταν σηκώνουν το χέρι στην τάξη, κάτι που δεν είναι εφικτό μέσω Zoom. Θέλουν να μπορούν να σχολιάσουν,

Η κατάσταση είναι απείρως δυσκολότερη για παιδιά με ειδικές ανάγκες, αναπτυξιακή καθυστέρηση ή κοινωνικές δυσκολίες.

να αστειευθούν με τους συμμαθητές τους και τίποτα από αυτά δεν επιτρέπεται. Το παιδί θέλει να σπικωθεί και να κινηθεί στον χώρο, όμως και αυτό είναι αδύνατο, επειδή πρέπει να βλέπουμε στην οθόνη το πρόσωπό τους». Αυτή η κατάσταση είναι απείρως δυσκολότερη για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, αναπτυξιακή καθυστέρηση ή κοινωνικές δυσκολίες. Εξίσου δύσκολο είναι για τα παιδιά που απλά αποζητούν τη φιλία και την ηρεμία που τους προσδίδουν όλες οι «μικρές σχολικές τελετουργίες». Τα πιο μικρά παιδιά εκφράζουν τη δυσαρέσκεια και τη λύπη τους, με βίαια ξεσπάσματα και εκρήξεις θυμού. Οι γονείς κάνουν ό,τι μπορούν για να τα καθησυχάσουν, αλλά αδυνατούν να τους δώσουν τη μοναδική απάντηση που αποζητούν: τότε, επιτέλους θα

Πολλά παιδιά σχολικής ηλικίας κάνουν την όρεξή τους για φαγητό, παραπονιούνται για πόνους στη μέση, εμφανίζουν συμπτώματα κλινικής κατάθλιψης.

τελειώσει η πανδημία. «Ετσι είναι η ζωή σήμερα», υπογραμμίζει ο δρ Μπίελ. «Κανείς δεν μπορεί να πει στα παιδιά πότε θα τελειώσει αυτή η πλήρης ανατροπή της καθημερινότητάς τους. Κανείς, άλλωστε, δεν το γνωρίζει».

Χαρακτηριστικό για τα παιδιά που ζουν την τηλεκπαίδευση είναι το παράδειγμα της Κάρεν Τζέιμς και της επτάχρονης κόρης της, Ολίβια. Στην αρχή της σχολικής χρονιάς, κατέβαλλε κάθε δυνατή προσπάθεια να διατηρήσει τα πράγματα φυσιολογικά, όπως δηλαδή θα συνέβαιναν κάθε προηγούμενη χρονιά. Την πρώτη ημέρα του τηλε-σχολείου την έντυσε με όμορφα ρούχα και τράβηξε την «παραδοσιακή» φωτογραφία. Η Ολίβια, πάντα, την προκαθορισμένη ώρα, βρισκόταν στο «θρανίο» της, στην

τραπεζάρια του οικογενειακού σπιτιού, στην Αλεξάνδρεια της Βιρτζίνια. Όσο περνούσε ο χρόνος, όμως, η Κάρεν ανακάλυπτε ότι υπήρχαν κενά που δεν μπορούσε να καλύψει, και συχνά ένιωθε τελείως αβοήθητη, καθώς προσπαθούσε να βοηθήσει την κόρη της και ταυτόχρονα να εκπληρώσει τα δικά της εργασιακά καθήκοντα, επίσης, από το σπίτι.

Τα παράπονα της Ολίβια ήταν πολλά και καθημερινά. Δεν αγαπούσε την τεχνολογία και δεν έβλεπε την ώρα να ξαναβρεθεί στον ίδιο χώρο με τις φίλες της. Ο θάνατος του Τζορτζ Φλόιντ, θύματος αστυνομικής βίας, ενέτεινε τη στενοχωρία της, καθώς είναι και η ίδια Αφροαμερικανίδα. Καθώς η μικρή παρακολουθούσε τις ειδήσεις, η μητέρα της αναγκάστηκε να της μιλήσει

για τις αδικίες της ζωής, πολύ νωρίτερα από ό,τι επιθυμούσε. Όμως το πιο σκληρό πλήγμα ήταν ότι αναγκάστηκε να πει στη μικρή ότι ο παππούς της δεν θα ερχόταν για να γιορτάζει μαζί της τα γενέθλιά της. Η Ολίβια εξόσπασε σε λυγμούς. «Προσπαθώ να στηρίξω και να αγαλιάζω το παιδί μου όσο πιο συχνά και όσο πιο σιωπηλά μπορώ», λέει η Κάρεν. «Είμαι βέβαιη ότι μακροπρόθεσμα η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα την επηρεάσει όχι μόνο συναισθηματικά αλλά και ακαδημαϊκά. Κάθε μέρα της επαναλαμβάνω ότι εμείς, όπως και όλοι οι Αμερικανοί, πρέπει να κάνουμε πλέον έτσι τα πράγματα. Δεν είμαι, βέβαια, εντελώς σίγουρη ότι με καταλαβαίνει. Ετσι, το μοναδικό όπλο που μου έχει μείνει είναι να της δείχνω πόσο την αγαπώ».

«Δεν θέλω να είμαι ήρωας, θέλω να ζήσω»

Της **KATHERINE J. WU**
THE NEW YORK TIMES

Στις δύο τα ξημερώματα μία ζεστή νύχτα του περασμένου καλοκαιριού, ο δρ Ορλάντο Γκάρνερ, ιατρός στα επείγοντα του πανεπιστημιακού νοσοκομείου Μπίελουρ στο Χιούστον του Τέξας, ξύπνησε ακούγοντας τη σύζυγό του να πέφτει λιπόθυμη, προσβεβλημένη από τον ιό, που είχε μολύνει τον ίδιο και τον τριών ετών γιο τους, δύο ημέρες νωρίτερα.

Σχεδόν πέντε μήνες αργότερα, ο Γκάρνερ συνεχίζει να νιώθει τύψεις για την ακούσια μεταφορά του ιού στο σπίτι του από τον ίδιο. «Θα μπορούσε να έχει σκοτώσει τους δικούς μου και όλα αυτά εξαιτίας μου», λέει. Ο Γκάρνερ βλέπει επιφύλακτα τη νύχτα, στους οποίους ένα από τα παιδιά του πεθαίνει από COVID-19, ενώ συνεχίζει να ερ-

Το ψυχικό κόστος της πανδημίας για το ιατρικό προσωπικό είναι βαρύ και έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις.

γάζεται 80 ώρες την εβδομάδα στα επείγοντα περιστατικά του νοσοκομείου. Την ίδια ώρα, ανησυχεί ότι η πρόσφατη μόλυνσή του από τον κορωνοϊό δεν θα είναι η τελευταία.

Αδιάκοπο στρες

Οι υγειονομικοί στην πρώτη γραμμή της πανδημίας στις ΗΠΑ βρίσκονται στα όριά τους, καθώς τα κρούσματα και οι θάνατοι συνεχίζουν να αυξάνονται. Σε συνεντελείξεις τους διηγούνται τις συνθήκες αδιάκοπο στρες, κάτω από τις οποίες εργάζονται. Πολλοί κάνουν λόγο για κρίσεις άγχους και συμπτώματα κατάθλιψης, καθώς και χρόνιο αίσθημα απελπισίας και κόπησης, τα οποία ενισχύονται από την αδιαφορία πολλών συμπατριωτών τους, που δεν μπορούν πια να υπομείνουν τους περιορισμούς της πανδημίας. Έρευνες σε όλο τον κόσμο ποτοποιούν ανάλογα φαινόμενα μεταξύ των εργαζομένων στην υγεία, με τα ποσοστά αυτοκτονιών –πάντα υψηλά στον ιατρικό κλάδο– να αυξάνονται. Παρότι

πολλοί έχουν αναζητήσει ψυχολογική στήριξη, άλλοι φοβούνται ότι κάθε εμπλοκή με τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας θα αποτελέσει μόνιμη κληίδα στο βιογραφικό τους.

Ιατροί και νοσηλεύτες στη Νέα Υόρκη βίωσαν την περασμένη άνοιξη τη συμμόρφωση των νοσοκομειακών υπηρεσιών. Καμία εκπαίδευση δεν τους είχε προετοιμάσει για τη μανία του ιού, ενώ προσπαθούσαν να αντιμετωπίσουν το κύμα εισαγωγών στα νοσοκομεία.

Η νοσηλεύτρια στα επείγοντα του νοσοκομείου Μάουντ Σαϊνάι του Κουίνς, Σίκα Ντας, θυμάται πως στα μέσα Μαρτίου η ομάδα της, αποτελούμενη από οκτώ νοσηλεύτριες, έπρεπε να φροντίζει από 15 ασθενείς η κάθε μία, τριπλάσιος φόρτος εργασίας σε σχέση με το παρελθόν. «Μας καλούσαν συνέχεια σε δωμάτια για ανάνηψη και οι ασθενείς συνέχιζαν να πεθαίνουν», λέει η Ντας. Πολύ γρήγορα, οι συσκευές υποστήριξης αναπνοής, οι αναπνευστήρες, δεν έφθαναν για τις ανάγκες δισωληννώσεων, υποχρεώνοντας το νοσηλευτικό προσωπικό να επιλέξει ποιος θα εξασφάλιζε τη σωτηρία συσκευής. «Δεν είκαμε αρκετούς αναπνευστήρες. Θυμάμαι να κάνω καρδιακές μαλάξεις και να σπάω πλευρά ασθενών. Αυτοί ήταν γείτονές μας. Ήταν τόσο οδυνηρό», λέει η Ντας, που άρχισε να εμφανίζει συμπτώματα κατάθλιψης, εκνευρισμού με την οικογένειά της, ακόμη και παραισθήσεων, στις οποίες είχε εικόνες δεκάδων φορέων με ασθενείς στα επείγοντα. Η Ντας δεν μπορούσε επίσης να σβήσει από τη μνήμη της την εικόνα των τριών σταθεμευμένων φορητών ψυγείων στο πάρκινγκ του νοσοκομείου, όπου τοποθετούνταν οι σοφοί που δεν χωρούσαν πια στο νεκροτομείο.

Η εποχή των χειροκροτημάτων στα παράθυρα προς τιμήν των υγειονομικών στις ΗΠΑ και σε πολλά μέρη του κόσμου, έχει παρέλθει οριστικά. «Κανείς δεν χειροκροτάει πια. Τους πέρασε», λέει η ψυχίατρος του Πανεπιστημίου Ουάσιγκτον στον Σελ Λούις, δρ Τζέσικα Γκολντ. Οι υγειονομικοί, που βρίσκονταν στο επίκεντρο της συζήτησης για τον κορωνοϊό τους πρώτους μήνες της πανδημίας, έχουν υποχωρήσει στο παρασκήνιο. Κάποιοι, όπως ο δρ Κλιβόν Γκίλμαν στα επείγοντα του νοσοκομείου της Γούμα

«Ο τίτλος του ήρωα αφήνει λίγο χώρο για ενσυναίσθηση. Όταν απεικονίζονται σαν ακλόνητοι σωτήρες, οι υγειονομικοί δεν έχουν τη δυνατότητα –ή το δικαίωμα– να είναι ψυχικά ευάλωτοι», λέει η ψυχίατρος Νικόλ Ουάσιγκτον.

στην Αριζόνα, έχουν υποστεί μείωση μισθού, καθώς τα νοσοκομεία προσπαθούν να αποσβέσουν το δυσβάστακτο κόστος της πανδημίας. Άλλοι αρνούνται πεισματικά τον τίτλο των «ηρώων» που τους αποδόθηκε από τα μέσα ενημέρωσης και τις διαφημιστικές εταιρείες, αισθανόμενοι τύψεις για τους ασθενείς που δεν μπόρεσαν να σώσουν. Ο τίτλος του ήρωα υπονοεί γενναί-

ότητα και υπερφυσική δύναμη, αλλά αφήνει λίγο χώρο για ενσυναίσθηση, λέει η ψυχίατρος Νικόλ Ουάσιγκτον.

Όταν απεικονίζονται σαν ακλόνητοι σωτήρες, οι υγειονομικοί δεν έχουν τη δυνατότητα –ή το δικαίωμα– να είναι ψυχικά ευάλωτοι. «Δεν προσπαθώ να είμαι ήρωας. Δεν θέλω να είμαι ήρωας. Θέλω να ζήσω», λέει ο δρ Γκίλμαν.

Οι ασθενείς μπορεί να μεταφέρουν γενετικά τμήματα του ιού στη μύτη ή στον λαιμό τους για 17 ημέρες και σε κάποιες περιπτώσεις για τρεις μήνες.

Ο ενδεδειγμένος χρόνος απομόνωσης

Τα στοιχεία που συλλέγουν οι γιατροί για τον κορωνοϊό δημιουργούν δίλημμα για τις υγειονομικές υπηρεσίες: είναι σωστό να μειωθεί ο χρόνος απομόνωσης, αν αυτό σημαίνει ότι περισσότεροι μολυσμένοι πολίτες θα υπακούσουν στις οδηγίες;

Το αμερικανικό κέντρο λοιμώξεων CDC συνιστά ότι όσοι μολυνθούν από κορωνοϊό πρέπει να παραμείνουν σε απομόνωση τουλάχιστον για 10 ημέρες, από την πρώτη εκδήλωση συμπτωμάτων. Η απομόνωση αφορά τα επιβεβαιωμένα κρούσματα, ενώ σε каранτίνα τίθενται όσοι έχουν έλθει σε επαφή με τον ιό, αλλά δεν έχουν νοσήσει. Η υπηρεσία εξετάζει τώρα τη μείωση του χρόνου αυτού, με τις σχετικές ανακοινώσεις να αναμένονται εντός της εβδομάδας.

Τον Σεπτέμβριο, η Γαλλία μείωσε τον χρόνο υποχρεωτικής απομόνωσης από 14 σε 7 ημέρες, ενώ η Γερμανία μελέτα μείωσή του στις 5 ημέρες. Η επιλογή των 5 ημερών θα είναι πιο «εύπαικτη» για τους μολυσμένους, αυξάνοντας τις πιθανότητες υπακοής τους, λέει η λοιμωξιολόγος του Πανεπιστημίου του Σεντ Αντριους, δρ Μουγκέ Τσεβίκ, επικεφαλής της έρευνας, που δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση The Lancet Microbe.

Πρόσφατη έρευνα στη Βρετανία έδειξε ότι μόλις ένας σε κάθε πέντε ανθρώπους που προσβλήθηκαν από κορωνοϊό είχε τη δυνατότητα να απομονωθεί για 10 ημέρες. «Ακόμ και με περισσότερα τεστ, αν δεν μπορούμε να εγγυηθούμε ότι οι άνθρωποι τίθενται σε καθεστώς αυτο-

Οι ασθενείς είναι συνήθως πιο μεταδοτικοί δύο ημέρες πριν από την εμφάνιση συμπτωμάτων και πέντε ημέρες μετά τα πρώτα συμπτώματα.

απομόνωσης, δεν θα μπορέσουμε να ελέγξουμε την εξάπλωση», λέει η δρ Τσεβίκ. Η ομάδα εξέτασε τη λεγόμενη «κινητικότητα» του κορωνοϊού, κατά τη διάρκεια της μόλυνσης.

Οι ασυμπτωματικοί ασθενείς μοιάζουν να διαθέτουν ανάλογο ιικό φορτίο με όσους εμφανίζουν συμπτώματα. Οι ασυμπτωματικοί, όμως, απλλάσσονται πιο γρήγορα από το ιικό φορτίο αυτό. Οι ασθενείς με COVID-19 είναι πιο μεταδοτικοί μία ή δύο ημέρες πριν από την εμφάνιση συμπτωμάτων και πέντε ημέρες αργότερα τα συμπτώματα εμφανισθούν. Οι ασθενείς μπορεί να μεταφέρουν γενετικά τμήματα του ιού στη μύτη ή στον λαιμό τους για 17 ημέρες και σε κάποιες περιπτώσεις για τρεις μήνες.

Λίγοι ασθενείς μπορεί να μεταφέρουν τον ιό στους πνευμονές τους για διάστημα 8 ημερών μετά την εμφάνιση των πρώτων συμπτωμάτων. Για τους ασθενείς αυτούς, η διάρκεια της απομόνωσης πρέπει να είναι μεγαλύτερη των 5 ημερών.

The New York Times

Την 11η Μαρτίου, ημέρα που ο ΠΟΥ χαρακτήρισε την υγειονομική κρίση «πανδημία», παρατηρήθηκε αύξηση στις αναζητήσεις κατά 115,806%.

Η πανδημία, είναι η «λέξη της χρονιάς»

Η λέξη «πανδημία» αναδείχθηκε σε «λέξη της χρονιάς» από το λεξικό Merriam-Webster, γεγονός που ασφαλώς δεν αποτελεί έκπληξη. Πρόκειται, άλλωστε, για έναν όρο που όχι μόνο χρησιμοποιήθηκε εκτενώς, αλλά καθορίζει την ιδιαιτερώς δύσκολη φετινή χρονιά.

Η στατιστική ανάλυση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν σχετικά με τις αναζητήσεις στην ιστοσελίδα του Merriam-Webster δείχνει ότι οι χρήστες άρχισαν να ψάχνουν την έννοια της λέξης «πανδημία» μετά τις 20 Ιανουαρίου, όταν δηλαδή εντοπίστηκε το πρώτο κρούσμα κορωνοϊού στις ΗΠΑ, και η αυξητική τάση κορυφώθηκε στις 3 Φεβρουαρίου, την ημέρα που το πρώτο κρούσμα COVID-19 στις ΗΠΑ πήρε επίσημο όνομα. Ενώ ο «κορωνοϊός» ήταν στο λεξικό για δεκαετίες, ο όρος «COVID-19» δημιουργήθηκε τον Φεβρουάριο. Επίσης, δημοφιλής λέξη, αλλά αρκετά πιο κάτω από την «πανδημία», αναδεικνύεται και η «καραντίνα». Η πλησιονότητα των αναζητήσεων του όρου παρατηρήθηκε στις 20 Μαρτίου, εννέα ημέρες μετά την κορύφωση των αναζητήσεων της λέξης «πανδημία».

Η ιστοσελίδα του Merriam-Webster έχει περίπου 40 εκατομμύρια μοναδικούς χρήστες σε μηνιαία βάση και περίπου 100 εκατομμύρια μηνιαίες επισκέψεις.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Κλίμα ευφορίας στις χρηματιστηριακές αγορές

Παραβλέποντας την αύξηση των κρουσμάτων σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο και την ανακοίνωση του υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ Στίβεν Μνούτσιν ότι δεν σκοπεύει να ανανεώσει ορισμένα από τα έκτακτα μέτρα στήριξης της αμερικανικής οικονομίας, που λήγουν στις 31 Δεκεμβρίου, το επενδυτικό κλίμα που επικράτησε στις αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε ήταν ευνοϊκό, με την ειδοσιογραφία να εστιάζει στα θετικά νέα για την έγκριση και την εφαρμογή των νέων εμβολίων κατά της COVID-19.

Μάλιστα, οι πρόσφατες ανακοινώσεις της AstraZeneca για την αποτελεσματικότητα, το κόστος και τη μεγαλύτερη ευκολία χρήσης (χωρίς βαθιά κατάψυξη) του εμβολίου της ενίσχυσαν τις προσδοκίες για παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη το 2021. Παράλληλα, ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (Food and Drug Administration - FDA) αναμένεται να συνεδριάσει στις 10 Δεκεμβρίου για να συζητήσει το αίτημα των Pfizer - BioNTech για επείγουσα έγκριση του εμβολίου τους, η οποία μπορεί να δοθεί μέσα σε 24 ώρες. Από την άλλη πλευρά, η άρση της πολιτικής αβεβαιότητας στις ΗΠΑ μετά την αλλαγή στάσης της διοίκησης του Ντόναλντ Τραμπ προς μια ομαλή παράδοση της εξουσίας στο επιτελείο του Τζο Μπάιντεν, σε συνδυασμό με τις προσδοκίες για επιλογή της Τζάνετ Γέλνερ στη θέση του υπουργού Οικονομικών, ενίσχυσαν τη διάθεση για ανάληψη ρίσκου. Σε αυτό το περιβάλλον, ο MSCI All World σημείωνε μέχρι την Παρασκευή στις αγορές της Ευρώπης την καλύτερη μηνιαία απόδοση της ιστορίας (περίπου +12%), ενώ ο δείκτης Dow Jones ξεπέρασε για πρώτη φορά τις 30.000 μονάδες και ο S&P500 αναρριχήθηκε σε νέο ιστορικό υψηλό στα μέσα της εβδομάδας, με τους κυκλικούς κλάδους ενέργειας, μεταφορών και βιομηχανικών μετάλλων (χαλκός, σιδηρομετάλλευμα) να υπεραποδίδουν. Η τιμή πετρελαίου Brent αυξήθηκε σε υψηλό 8,5 μηνών κοντά στα 49 δολάρια/βαρέλι την Πέμπτη, προτού υποχωρήσει ελαφρώς λίγο κάτω από τα 48 δολάρια την επόμενη ημέρα, καθώς αυξήθηκε η ένταση μεταξύ μελών του OPEC+ ενόψει της 180ής σύσκεψης του OPEC τη Δευτέρα 30 Νοεμβρίου. Στη σύνοδο αυτή αναμένεται να συζητηθεί ενδεχόμενη παράταση των περικοπών στην παραγωγή πετρελαίου ώστε να συνεχιστεί η στήριξη των τιμών, αφού σύμφωνα με τον πρόεδρο του OPEC τα διαθέσιμα στοιχεία παραπέμπουν σε κίνδυνο νέας υπερπροσφοράς αργού στις αρχές του 2021.

Στις αγορές συναλλάγματος, το βελτιωμένο επενδυτικό κλίμα συνέχισε να επιπράζει αρνητικά το δολάριο, με τον δείκτη DXY να υποχωρεί στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή κοντά σε χαμηλά 21/2 μηνών κάτω από το επίπεδο του 92,00. Επωφελομένη από την εξασθένιση του δολαρίου, η ισοτιμία ευρώ/δολ. ανήλθε σε υψηλό 2½ μηνών 1,1940 την Πέμπτη, προτού υποχωρήσει ελαφρώς στην περιοχή του 1,1910/30 χωρίς την Παρασκευή, καταγράφοντας οριακά κέρδη ύψους 0,6% σε εβδομαδιαία βάση.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με κέρδη εισήλθε στον Δεκέμβριο το ΧΑΚ

Με κέρδη ξεκίνησε στο ΧΑΚ ο Δεκέμβριος, με τον Γενικό Δείκτη να παρουσιάζει άνοδο 0,67% κλείνοντας στις 52,50 μονάδες.

Κέρδη 0,68% κατέγραψε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος στο κλείσιμο έφτασε τις 31,03

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε άνοδο **0,67% κλείνοντας στις 52,50 μονάδες και ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €111.875**

μονάδες. Στη σημερινή συνεδρία ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €111.875.

Ανοδικά κινήθηκαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες με εξαίρεση τον τομέα των Επενδυτικών Εταιρειών,

ο οποίος παρουσίασε σημαντικές απώλειες, σε ποσοστό 2,25%. Κέρδη παρουσίασαν τα Ξενοδοχεία με 3,28%, η Κύρια Αγορά με 0,51% και η Εναλλακτική Αγορά με 0,44%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €53.737 (άνοδος 3,01% - τιμή κλεισίματος €0,65). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €29.736 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,68), της CCC Tourist Enterprises με €13.927 (άνοδος 0,57% - τιμή κλεισίματος €0,08), της The Cyprus Cement Public Company με €5.627 (άνοδος 5,63% - τιμή κλεισίματος 0,34) και της Logicom Public LTD με €2.705 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,26).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως έξι κινήθηκαν ανοδικά, τρεις πτωτικά και πέντε παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 127.

Στην Αθήνα η υψηλότερη απόδοση παγκοσμίως για τον Νοέμβριο

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε τον μήνα με άνοδο 29,4% – Κέρδη 69,6% για τις τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με κέρδη 29,4% ο Νοέμβριος του 2020 αποτελεί και επίσημα τον καλύτερο μήνα στην ιστορία του Χρηματιστηρίου Αθηνών, όπως άλλωστε είχαν προβλέψει και οι αναλυτές. Ωστόσο το Χ.Α. έσπασε και άλλο ένα ρεκόρ, καθώς σημείωσε τις υψηλότερες αποδόσεις διεθνώς τον μήνα που μόλις πέρασε, κατά τον οποίο η συνολική κεφαλαιοποίηση των μετοχών παγκοσμίως αυξήθηκε κατά 6,7 τρις. δολάρια.

Ο Νοέμβριος επίσης υπήρξε ο πιο κερδοφόρος ιστορικά για πολλές μεγάλες χρηματιστηριακές αγορές, όπως της Ισπανίας (+26%), της Ιταλίας (+24%) και της Γαλλίας (+21,5%). Επιπλέον, ήταν ο καλύτερος μήνας από το 1987 για τον Dow Jones, ο οποίος παρά τα επίπεδα ρεκόρ που άγγιξε, κατέγραψε λιγότερο από τα μισά κέρδη του

Η αγορά θυμίζει άλλες εποχές και έχει χαρακτηριστικά bull market, τονίζουν χρηματιστηριακοί αναλυτές.

Χ.Α., ενώ ανάλογα κέρδη είχε και ο S&P που παρουσίασε τον καλύτερο Νοέμβριο στην ιστορία του. Όλα τα παραπάνω δείχνουν ξεκάθαρα πως το trade που ονομάζεται «Ελλάδα» έχει επιστρέψει δυναμικά στο προσκήνιο, με τους επενδυτές οι οποίοι απείχαν για χρόνια να... ξαναεπισκέπτονται τη λεωφόρο Αθηνών, ποντάροντας στην ισχυρή ανάκαμψη που θα έχει η Ελλάδα η οποία ήταν από τις χώρες που χτυπήθηκαν περισσότερο από το σοκ της πανδημίας, κυρίως λόγω του τουρισμού.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 736,92 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο 0,04% και εκτόξευση τζίρου λόγω αναδιάρθρωσης δεικτών MSCI στα 209,16 εκατ. ευρώ, ενώ οι συνολικές μηνιαίες αποδόσεις διαμορφώθηκαν στο

29,4%. Η κεφαλαιοποίηση της αγοράς διαμορφώνεται πλέον στα 50,1 δισ. ευρώ, έχοντας ενισχυθεί κατά 9,5 δισ. ευρώ σε τέσσερις εβδομάδες. Ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης έκλεισε με ημερήσια πτώση 0,01% στις 1.753,54 μονάδες, ενώ σε επίπεδα μήνα σημείωσε άνοδο 31,9% και η μεσαία κεφαλαιοποίηση μετά το -1,39% χθες, έκλεισε τον Νοέμβριο στο +19%.

Ο τραπεζικός δείκτης ήταν ο απώλυτος πρωταγωνιστής του μήνα, με τις αποδόσεις των επιμέρους μετοχών να αποτελούν από τις υψηλότερες διεθνώς. Συγκεκριμένα, έκλεισε στις 400,49 μονάδες (-0,09% χθες), ενώ από τις αρχές του μήνα κατέγραψε άλμα της τάξεως του 69,6%. Η Eurobank σημείωσε μηνιαία κέρδη 72%, η Τράπεζα Πειραιώς 71%, η Εθνική Τράπεζα 69% και η Alpha Bank 66,7%. Πλέον, όπως επισημαίνουν οι αναλυτές, υπάρχει πολύ μεγαλύτερη ορατότητα για τον κλάδο, ενώ ο αντίκτυπος της πανδημίας φαίνεται διαχειρίσιμος, σβήνοντας έτσι τις όποιες ανησυχίες για κεφαλαικό έλλειμμα, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί και το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Στα ισχυρά «stories» του Γενικού Δείκτη τον Νοέμβριο τοποθετούνται, μεταξύ άλλων, και οι Attica Bank (67,4%), Aegean (65,5%), MIG (+63,6%), ΔΕΗ (+45%) Autohellas (+44,5%), Motor Oil (+37%), ΟΠΑΠ (+35,5%) και EXAE (+31,4%).

Ουσιαστικά έχουμε μία αγορά να θυμίζει άλλες εποχές και να έχει καθαρά χαρακτηριστικά bull market, σημειώνει ο Ηλίας Ζαχαράκης της Fast Finance, αν και επισημαίνει πως η ζώνη των 750-770 μονάδων θέλει την απαραίτητη προσοχή, χωρίς αυτό να σημαίνει καμία αλλαγή στην τάση.

Αξίζει πάντως να σημειώσουμε πως αν και το μεσομακροπρόθεσμο σκηνικό έχει βελτιωθεί σημαντικά, λόγω των εξελίξεων με τα εμβόλια, οι προκλήσεις παραμένουν και αυτές εντοπίζονται στις πληγές που θα αφήσει η πανδημία και οι οποίες δεν έχουν φανεί ακόμη (π.χ. νέα ΝΡΕς, κατάσταση στην αγορά εργασίας κ.ά.).

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε χθες στις 736,92 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο 0,04% και εκτόξευση τζίρου, λόγω αναδιάρθρωσης δεικτών MSCI, στα 209,16 εκατ. ευρώ.

Με το βλέμμα στραμμένο στη συμφωνία για το Brexit

Υποτονικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές με τους επενδυτές να έχουν το βλέμμα στραμμένο στις συνομιλίες ανάμεσα στην Ε.Ε. και τη Βρετανία, καθώς οδεύουμε προς την εκπνοή της προθεσμίας για μια συμφωνία μεταξύ των πρώην εταίρων. Μολοντί τα περισσότερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια έκλεισαν χθες με μικρές απώλειες, έχουν συγκεντρώσει σημαντικά κέρδη στη διάρκεια του Νοεμβρίου.

Δεδομένου ότι οι συνομιλίες έχουν αρχίσει από το Σάββατο, οι επενδυτές περιμένουν κάποιο είδος τηλεφωνική επικοινωνία ανάμεσα στην πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και τον Βρετανό πρωθυπουργό Μπόρις Τζόνσον, που να ξεκαθαρίζει το τοπίο και να καθιστά σαφές κατά πόσον η διαπραγμάτευση οδεύει προς κάποια εμπορική συμφωνία ή προς τη ρήξη, πέντε εβδομάδες πριν λήξει η προθεσμία.

Ετσι ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με απώλειες 1,09% και ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με

Κρίσιμες οι επόμενες πέντε εβδομάδες διαπραγματεύσεων μεταξύ Βρετανίας και Ε.Ε.

απώλειες 0,33%, ενώ με μικρά κέρδη 0,56% έκλεισε ο CAC 40 του Παρισιού. Ο Eurostoxx 50 έκλεισε με απώλειες 1%, ενώ πτωτικά κινούντο μέχρι αργά το βράδυ και οι δείκτες της Wall Street.

Παρά τα ενθαρρυντικά στοιχεία από τη βιομηχανική παραγωγή της Κίνας που αναπερνούν τις ελπίδες για ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας, υποτονικά κινήθηκε χθες ο πανευρωπαϊκός δείκτης Euro STOXX 600.

Ο σημαντικότερος ευρωπαϊκός δείκτης συγκεντρώσε πάντως κέρδη 15% καθ' όλη τη διάρκεια του Νοεμβρίου εν μέσω της αισιοδοξίας που ενέπνευσαν οι ειδήσεις για την πα-

ραγωγή εμβολίων κατά του κορωνοϊού.

Στη διάρκεια του περασμένου μήνα οι μετοχές των γερμανικών εταιρειών και βρετανικών εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης συγκεντρώσαν κέρδη άνω του 14%. Επίσης στη διάρκεια του Νοεμβρίου ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού συγκεντρώσε κέρδη 22%, ενώ ο δείκτης IBEX της Μαδρίτης και ο FTSE MIB του Μιλάνου είχαν επίσης συνολική άνοδο 25%.

Όπως τόνισε στο Reuters ο Κόννορ Κάμπελ, αναλυτής στην Spreadex, «οι αγορές έχουν κινηθεί τόσο επιθετικά στη διάρκεια του Νοεμβρίου, ώστε δεν υπάρχει πλέον κάποιος άλλος παράγοντας που να προκαλέσει νέο ράλι των μετοχών».

Τη μεγαλύτερη πτώση κατέγραψαν οι μετοχές των εταιρειών πετρελαίου και φυσικού αερίου, με τις Total, SE, BP και Royal Dutch Shell να υποχωρούν όλες εν αναμονή της συνεδρίασης του ΟΠΕΚ και των αποφάσεων για την παραγωγή του.

Αλλάζουν τη στρατηγική τους οι μεγαλύτερες επενδυτικές εταιρείες

Την επόμενη ημέρα της πανδημίας βλέπουν ήδη ορισμένοι από τους μεγαλύτερους επενδυτές του κόσμου και θεωρούν πως είναι καιρός να προσαρμόσουν τα χαρτοφυλάκια τους στο νέο τοπίο. Διαφωνούν, όμως, ως προς την προσέγγιση που πρέπει να υιοθετήσουν για να αντλήσουν κέρδη. Σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg αναφέρει τις συστάσεις της JP Morgan Asset Management που θεωρεί ότι οι μεγαλύτερες ευκαιρίες βρίσκονται στην αγορά των μετοχών εταιρειών που έχουν κατεχοχίν πληγεί από την πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα: αεροπορικών και ταξιδιωτικών εταιρειών αλλά και ξενοδοχείων. Η επενδυτική Fidelity International Ltd έχει αυξήσει τη τοποθετήσεις της σε περιοχές όπως η Ευρώπη που έχουν πληγεί καιραιο από την πανδημία. Στοιχηματίζει πως τώρα θα ανακάμψουν και θα πάνε πολύ καλύτερα.

Η Franklin Templeton, αντιθέτως, εκτιμά πως είναι υπερβολικά νωρίς για να απομακρυνθεί από περιοχές όπως η Ασία που έχουν διαχειριστεί την κρίση της πανδημίας πιο αποτελεσματικά. Εν ολίγοις οι τρεις με-

Η JP Morgan θεωρεί ότι οι μεγαλύτερες ευκαιρίες βρίσκονται σε μετοχές εταιρειών που έχουν κατεχοχίν πληγεί από την πανδημία.

γάλες επενδυτικές βλέπουν πέρα από την αύξηση των κρουσμάτων και την επιστροφή των περιοριστικών μέτρων και το βλέμμα τους φτάνει ως τον εμβολιασμό του πληθυσμού και την ανασία της αγέλης που θα ωρουν βέβαια πως θα επιτευχθεί κάποια στιγμή μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Οι απόψεις τους αποκλίνουν, όμως, σημαντικά ως προς το πώς πρέπει να επενδύσουν τα κεφάλαια που διαχειρίζονται στη διάρκεια

αυτής της εξαιρετικά κρίσιμης περιόδου για τις αγορές. Η πρόσδος που ανακοινώθηκε τις τελευταίες ημέρες σε ό,τι αφορά τα εμβόλια κατά του κορωνοϊού και τα ποσοστά επιτυχίας τους έχει ήδη προκαλέσει μεταβολές στην απόδοση των μετοχών βιομηχανιών, στα ομόλογα χωρών αλλά και στις επενδυτικές επιλογές κάποιων αγορών.

Σύμφωνα με τον Τάι Χούι, υπεύθυνο στρατηγικής σε επενδύσεις Α-

Οι ανακοινώσεις για τα εμβόλια έχουν δημιουργήσει νέες συνθήκες στις αγορές.

σίας στην JP Morgan Asset Management, «οι επενδυτές μάλλον θα κοιτάζουν πώς θα διαφοροποιηθούν τις θέσεις τους ώστε να εκμεταλλευθούν τις ευχάριστες ειδήσεις για την ανάπτυξη των εμβολίων». Στην αρχή της εβδομάδας ο Μονσέφ Σλάου, επικεφαλής του κυβερνητικού προγράμματος για την επίτευση του εμβολίου, δήλωσε στο CNN πως στις ΗΠΑ «ευελπιστούν» ότι ο εμβολιασμός θα αρχίσει σε λιγότερο από τρεις εβδομάδες. Είχαν προηγηθεί οι ανακοινώσεις της Pfizer και του εταίρου της BioNTech SE καθώς και της Moderna ότι στις δοκιμές που έχουν γίνει ως τώρα σε 40.000 ανθρώπους, τα εμβόλια τους έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά σε ποσοστό περίπου 95%. Ο αντίκτυπος στην αγορά ήταν σημαντικός. Ο παγκόσμιος

δείκτης μετοχών έχει σημειώσει άνοδο πάνω από 4% από τις 9 Νοεμβρίου, την ημέρα δηλαδή κατά την οποία η Pfizer ανακοίνωσε την υψηλή αποτελεσματικότητα του εμβολίου της.

Το ράλι των αγορών μετοχών συνεχίζεται, αν και οι επενδυτές επιπράζονται από όλα αυτά τα εμπόδια ως ανάγκη για αποθήκευση και μεταφορά του ενός τουλάχιστον εμβολίου σε εξαιρετικά χαμηλές θερμοκρασίες και οι δυσκολίες στη διανομή ορισμένων εμβολίων.

Για τον Σαλμάν Αχμέντ, επικεφαλής των στρατηγικών επενδύσεων στη Fidelity International, τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή για να αντιμετωπίσει κανείς θετικά ό,τι έχει σχέση με την Ευρώπη. Η ομάδα της εν λόγω εταιρείας που επιλέγει επενδύσεις σε πολλούς τομείς επιδεικνύει μεγάλη εμπιστοσύνη στην Ευρώπη και σύμφωνα με τον Αχμέντ, αυτό αποτελεί «τη μεγάλη στροφή». Στην Ασία, εκτιμά ο κ. Αχμέντ, θα είναι μέγιστα τα οφέλη που μπορούν να αντληθούν από την αγορά όταν θα καταστεί εφικτό να ελεγχθεί η μετάδοση του κορωνοϊού με τον εμβολιασμό.

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

ITR EUROPEAN AWARDS 2020 WINNER

www.deloitte.com/cy/tax